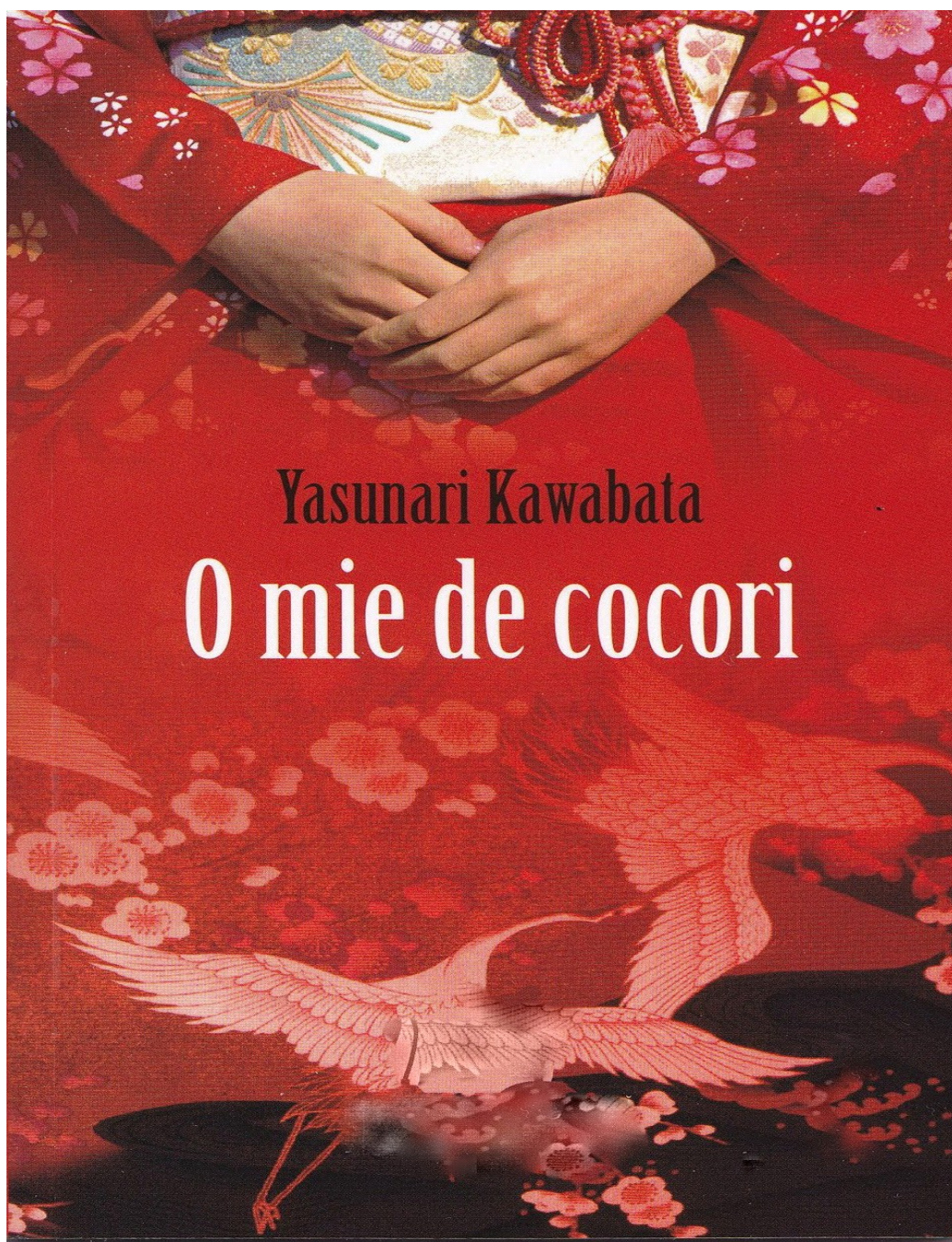

17 January 2012

20:12

Yasunari Kawabata

O mie de cocori

Senbazuru

Traducere de

PERICLE MARTINESCU

Ceremonia ceaiului s-a degradat, nu mai e ca pe vremea tatalui lui Kikuji. Dar cestile mai pastreaza urmele buzelor care au atins marginea lor delicata, secretele tuturor acelora care au baut ceai din ele. Kikuji este invitat la o ceremonie a ceaiului unde urmeaza să-si vada viitoarea sotie. Ar trebui să fie fata care poarta un furoshiki cu o mie de cocori. De aici începe initierea lui. In ceremonia ceaiului, în ceremonia dragostei, în ceremonia mortii, în ceremonia vietii. Iar tânărul Kikuji a ajuns tocmai în acel moment al ceremoniei când în lume nu mai exista decât femei îndragostite.

CARTEA ÎNTÎI

Senbazuru * sau Pasărele albe

** Motiv ornamental reprezentând „o mie de cocori”, inspirat dintr-un joc de copii ce consta în confectionarea de pasări de hîrtie.*

Kikuji facuse cîtiva pasi în incinta templului Enkakuji, din Kamakura, dar sovaia încă. Să intre sau să nu intre la aceasta ceremonie a ceaiului. Si apoi, n-o să ajunga prea tîrziu.

Cu toate că domnisoara Kurimoto Chikako, profesoara în arta ceaiului, nu uita niciodata să-l invite atunci cînd își organiza reuniunile care se tineau în pavilionul din grădina templului, el nu se dusese totusi la nici una din ele de cînd îi murise tatal. Aceste invitstii nefiind, în ochii lui, decât simple gesturi de politete în memoria raposatului său parinte, nu le dădea nici o atentie.

Pentru invitatia de astazi gazda insistase însă în mod special, adaugind cîteva cuvinte scrise de mina ei: tinea foarte mult să-i prezinte o tînara fata, una din elevele sale.

Citind aceste cuvinte, Kikuji își reaminti de petele acelea urîte pe care le văzuse pe sînul lui Chikako.

Nu avea mai mult de opt sau noua ani pe atunci: venise împreuna cu tatal său, tocmai cînd dînsa, în camera sa, cu sînul dezvelit, taia, cu o forfecuta subtire, firele dese de par ce createau pe acele pete. Erau niste pete scîrboase, vinetii si negricioase, mari cît podul palmei, ce i se întindeau pe sînul stîng si mai jos de el, însoțite de smocuri rare de par.

— O, esti cu baiatul dumitale! exclamase ea surprinsă, cautînd să-si strînga gulerul chimonoului cu un gest sovăielnic. Parea însă mai fîstîcita din pricina că lasa să se vada graba de a-ai ascunde pieptul. Apoi se întorsese pe jumătate ai-ai trasese încet, alene reverul chimonoului sub panglica *obi**-ului.

De buna seama, nu vizita tatalui lui Kikuji o stingherise pe ea, ci prezenta

neasteptata a baiatului. Se vede treaba că femeia din casă nu-i vestise decât sosirea unui singur vizitator, a batrînului.

Trecînd prin dreptul camerei în care se afla Chikako, tatal lui Kikuji paa mai departe si intra în încăperea de alaturi, unde stapîna obisnuia să-si tina lectiile. Aici, în fata peretelui cu *tokonoma***, privind îndeaproape *kakemono**** (care era expus acolo), întrebuse cu o voce distrata:

— As putea să beau o ceasca de ceai

— Desigur, raspunse ea.

Totusi, nu se grabise să vina în încăperea unde aateptau ei. Pe genunchi avea un ziar desfacut, astfel că firele de par pe care le taia cadeau pe hîrtie. Erau fire tari, ca acelea dintr-o barba de om matur. Iar Kikuji, copilul, văzuse totul. Era la amiaza, dar soarecii alergau si se jucau prin pod cu zgomot. Afara, lîngă veranda, stralucea un piersic înflorit. Chikako se aseza lîngă foc ca să pregateasca ceaiul, însă miacarile îi erau vagi si domoale, ca si cînd se gîndea la altceva. Zece zile mai tîrziu, Kikuji o auzise pe mama lui spunîndu-i tatalui său, pe un ton ce părea a-i dezvălui un mare secret, că Chikako n-o să se marite niciodata, din cauza petelor pe care le avea pe sîn. În naivitatea sa, mama lui Kikuji credea că sotul ei nu stie nimic, în mod vădit, ea era patrunsă de mila pentru Chikako, iar expresia pe care o luase dovedea că era sincer miscata.

— Ah! Da

Tatal lui Kikuji raspunsese monosilabic, prefacîndu-se că e surprins de cele ce-i comunica sotia lui. Apoi sfîrsi prin a spune:

* *Brîu foarte lat, bogat ornamentat, cu care se strînge chimonoul.*

** *Nisa decorativa în camera de primire japoneza, cu tablou si aranjament floral.*

*** *Tablou executat pe o fîsie îngusta si lunga de matase sau hîrtie, care se atîrna de obicei în tokonoma.*

— Poate că lucrul nu e chiar atît de grav... cu conditia ca sotul să fie la curent si chestiunea să fie lamurita înainte de casătorie!

— La fel i-am vorbit si eu. Totusi, îti dai seama, nu e prea usor pentru o femeie să declare că are niste pete cît toate zilele pe piept.

— Nu zic nu, dar nici ea nu mai este o fetita!

— Oricum, îti vine greu să marturisesti un asemenea lucru. Pentru un barbat, fireste, e altceva; chiar dacă nu dezvăluie taina decât dupa casătorie, el va face putin haz si totul s-ar da uitarii.

— Ti-a aratat ea acele pete

— Nu vorbi prostii!

— Atunci ti-a marturisit, am înteles!

— Da. A fost astazi aici pentru lectia de ceai si vorbeam ca de obicei ba de una, ba de alta. Cred că a ajuns să mi se destainuie din întîmplare, fără să se gîndeasca mai dinainte. Tatal tacea.

— Să presupunem că se marita, relua mama. Ce crezi că va gîndi despre asta sotul ei

— Probabil că i-ar fi destul de dezagreabil. Dar cine stie dacă mai pe urma o taina ca asta nu are si partea ei buna, as zice un anumit „vino încoace”, pricepi... Ma întreb chiar dacă acest cusur nu contribuie să puna în valoare celelalte calitati ale ei, ca un punct de atractie, în tot cazul, dupa parerea mea, nu este o piedica de neînvins.

— Am încercat s-o consolez spunându-i si eu acelasi lucru, si atunci ea mi-a marturisit deschis că o pata mare îi acopera tot sânul.

— Asa!

— Da. Se gîndeste la copilul pe care ar putea să-1 nasca si pe care va trebui să-1 hraneasca. Iata ceea ce o întristeaza. Chiar dacă lucrurile s-ar aranja cu sotul, ce va face cu copilul

— Vrei să spui că acest semn din nascare o va împiedica să alapteze

— Nu tocmai. Dar ea nu poate să se împace cu gîndul că, atunci cînd îi va da sân, copilul ei va avea sub ochi aceste pîrdalnice de pete. Eu nici nu m-am gîndit la asta. Cînd le si însă pe tine, asemenea pete îngrozitoare te fac să prevezi toate consecintele, e normal. Dupa ce se va naate, copilul va cere să suga; si în ziua cînd va începe să vada cu ochii lui, primul lucru pe care-1 va vedea vor fi aceste pete oribile pe sânul mamei. Cea dintîi impresie a lui în aceasta lume, sentimentul initial pe care-1 va avea legat de mama lui, va fi viziunea acestor cumplite semne de pe sânul ei...

O amintire penibila, ce nu-1 va mai parasi toata viata.

— Desigur, desigur... Dar nu înseamna oare să mergem cu gîndul prea departe

— Poate că da, deoarece, la urma urmelor, poti create un copil si cu lapte de vaca, sau dîndu-i o doica.

— Principalul, dupa opinia mea, este ca ea să fie în stare să-si alapteze singura copilul.

— Cu neputinta, îti spun! Mie mi-au dat lacrimile cînd mi-a povestit despre asta. Închipuieateti-1 pe micul nostru Kikuji: crezi tu că as fi putut eu să-1 mai hranesc dacă aa fi avut astfel de pete pe sân

— Asta e drept, recunosc tatal.

Lui Kikuji i se urca sîngele la cap, observînd cum tatal său se prefacea că nu stie nimic. Clocotea de furie fiindcă chiar si el văzuse petele acelea urîte de pe pieptul lui Chikako si era gata să-1 urasca pe un asemenea parinte care nu paruse cîtusi de putin jenat de prezenta fiului său. Dar acum, cînd își reamintea aceasta întîmplare veche de aproape douazeci de ani, Kikuji nu se putea opri să nu zîmbeasca gîndindu-se cît de stingherit trebuie să fi fost tatal său în realitate.

Ceea ce nu-1 împiedica pe acelasi Kikuji, ca, de la vîrsta de zece ani să-si aduca adeseori aminte de cuvintele mamei sale si să reflecteze asupra lor. De cîte ori nu fusese cuprins de groaza la simpla idee că ar putea să aiba ca frate vitreg sau ca sora vitrega un copil de tîta crescut la acest sân pocit.

Si se îngrozea, nu numai că ar avea frati sau surori din alta legatura, dar că ar putea să existe un asemenea eventual vlastar, în sinea lui era convins că un copil de tîta, sugînd lapte de la un sân acoperit cu acele oribile semne din nascare, cu firele lor de par tare, trebuie să aiba neaparat ceva diabolic în

fiinta lui.

Din fericire Chikako n-a avut nici un copil. Poate că chiar tatal lui Kikuji era acela care nu voise să aiba copii cu ea. Cine stie dacă nu tocmai el îi spusese acea înduioaătoare poveste a petelor si a copilului, care o tulburase atât de mult pe mama lui Kikuji, cu intentia bine precizata de a o convinge să nu aduca pe lume un copil! Adevărul este, în orice caz, că nici înainte, nici dupa moartea tatalui lui Kikuji, nu aparut pe lume vreun copil care să fie al lui Chikako.

Dar fiindca Chikako îi facuse mamei lui Kikuji acele confidente la foarte scurt timp dupa ce el, însoțindu-1 pe tatal său, descoperise taina, s-ar putea ca ea să fi recurs la aceasta din precautie, spre a o lua înainte marturisirii pe care baiatul i-ar fi putut-o face mamei sale. Cine poate să stie. Nu e mai puțin adevărat că Chikako nu s-a maritat niciodata si oricine e îndreptatit să se întrebe dacă pîna la urma petele acelea nu i-au înrîurit în mod direct destinul.

Cît despre Kikuji, aocul pe care-1 resimtise, copil fiind, la vederea acelor pete a fost ca o lovitura care a săpat în el o amintire de nesters. Cine ar putea să spuna dacă propriul său destin n-a fost influentat, pîna la un anumit punct, de impresia aceea de atunci.

Prima imagine ce-i rasări în minte, acum, cînd primi invitstia si afla că Chikako îi propunea să-i faca cunoatinta la acea reuniune de ceai cu o tînara fata, era tocmai viziunea petelor ce marcau sînul amfitrioanei, asa încît nu ai le mai putea scoate cu nici un chip din cap.

— „Fata pe care vrea să mi-o prezinte Chikako probabil că are o piele moale si curata”, își spunea Kikuji, vorbind prin contrast.

Apoi gîndul i se întoarse la tatal său si se întreba dacă el nu mîngîiase cu degetele sale petele acelea, sau dacă nu se juca uneori cu ele, bunaoara muacîndu-le usor cu dintii... Acestea erau deci himerele pe care le plasmuia el în timp ce-ai continua drumul pe sub coroanele arborilor din preajma templului, ascultînd cîntecul zglobiu al pasărelelor.

Mai tîrziu (si aceasta se întîmpla doar la cîtiva ani dupa incidentul ce-i tulburase copilaria), Chikako pierduse în chip vizibil tot ceea ce ar fi putut să aiba feminin în tinuta si în trasături. Acum era o fiinta cu totul asexuata. Iar Kikuji, leganat în gîndurile lui, o vedea în acest moment activă si plina de energie, prezidînd reuniunea de ceai pe care o organizase. „Numai că pieptul ei, cu semnele acelea din născare, probabil că nu mai are puterea de atractie de altadata”, își spunea el.

Începuse să rîda de propriile lui închipuiri si de ideile acestea deaanaate, cînd auzi la spatele său, pe carare, pasii a doua tinere persoane care se grabeau. Kikuji se dadu la o parte, facîndu-le loc să treaca, nu însă fără a le întreba dacă acesta era drumul ce ducea la pavilionul unde domnisoara Kurimoto își tinea reuniunea sa de ceai.

— Da, domnule, raspunsera într-un glas cele doua fete. Pe lîngă că o stia foarte bine, lui Kikuji îi fu destul să vada veamintele acestor tinere, ca să nu mai aiba nici o îndoiala: ele se duceau la o reuniune de ceai. Dacă le

adresase totusi întrebarea, era pentru a se obliga el însuși, într-un fel, să ia parte la reuniune.

Una dintre fete purta *unfuroshiki** de Matase roz cu desen pe motivul senbazuru în alb si era frumoasă.

Cînd el ajunsese sub streasina pavilionului, fetele care i-o luasera înainte își scoteau *tabi*** din picioare, pentru a se încălta cu altele curate. Pe deasupra umerilor lor, Kikuji arunca o privire în camera ceaiului, a carei ușa era deschisă: o sala de opt rogojini, cu o asistenta numeroasă; se aflau acolo numai persoane îmbracate în chimonouri de culori vii, strînse laolaltă, aproape înghesuite.

* *tesătura patrata ce serveste ca fular sau pentru învelirea obiectelor pe care cineva le are în mîna.*

** *aosete cu degetul mare separat.*

Chikako, cu privirea sa cercetatoare, îl zări îndată pe invitatul ei si se ridica repede să-l întâmpine în prag.

— Ah, intra, intra, te rog! Se întâmpla așa de rar să te vedem la noi, fii bine venit. Pe aici, dacă vrei; hai, intra, nu te sfii! Spunînd acestea, îi arata cu un gest ușa glisanta ce dădea spre locul de onoare, lîngă *tokonoma*.

Simtînd toate privirile îndreptate asupra lui, Kikuji roși si o întreba pe Chikako:

— Nu sînt decît doamne

— O, erau adineauri si cîtiva domni, dar văd că au plecat. Dumneata ești floarea reuniunii noastre!

— Eu, floare! protesta Kikuji.

— Da, da, e o cinste ce ți se potrivește de minune.

Kikuji arata cu mîna că ar intra mai bucuros pe cealaltă ușa. Pe cînd întorcea capul, văzu că cele două fete de adineauri, care își schimbaseră sandalele si le înfaurasera pe cele cu care venisera în basmaua de matase împodobita cu *senbazuru*, așteptau respectuoase în fata ușii, la intrare, ca să-l lase pe el să treacă primul.

Kikuji pași în anticamera unde domnea o anumită dezordine din cauza hîtinelor si pachetelor lasate acolo de invitati, a cartoanelor cu prajituri, a pungilor si cutiilor cu obiectele pretioase rezervate ceremoniilor de ceai. Sub streasina din *mizuya** o servitoare spala ceatle si celelalte ustensile necesare.

Chikako îl urma pe Kikuji acolo ai, cu palmele lipite de genunchi, se înclina si se așeza dinaintea lui.

— Cum ți se pare? îi așopti ea pe urma. Simpatice, nu-i așa

— De cine vorbești! o întreba Kikuji pe același ton. Fata care poartă un furoshiki cu senbazuru.

— Iată cine se interesează de furoshiki. Lasă că te știu eu! Îți vorbesc de una dintre tinerele persoane care stateau în picioare, acolo, la intrare. Acea mai frumoasă. E domnișoara Inamura: Inamura Yukiko.

Kikuji încuviinta vag cu o miacare din cap.

** Anticamera pavilionului de ceai, servind de oficiu.*

— Mi se pare că și un ochi destul de priceput ca să bagi de seama amanuntul ca furoshiki, insinua Chikako. Adineauri am crezut chiar că ati venit împreună. Marturisează, hai, că nu ti-a fost greu s-o descoperi!

— Ce idee! protesta încă o dată Kikuji.

— și avut noroc, în orice caz, fiindcă și întâlnit-o pe drum. Total dumitale, stii, cunoaște bine familia Inamura.

— Da

— Avea pe vremuri o pravălie de Matasuri la Yokohama. Fata, înțelegi, nu știe încă nimic de planurile noastre, tin să ti-o spun dinainte.

De fapt, în trancaneala ei, Chikako depășise cu mult tonul auaotelii și locul unde se aflau nu era despartit de salon decât printr-o ușa subțire. Kikuji se simtea puțin stînjinit. Dar iată că Chikako se apropie și mai mult de el ai-i strecura la ureche:

— Din păcate a intervenit ceva cam neplăcut... Anume, doamna Ota... pricepi... e și ea aici. Și cu ea a venit și fiica sa...

Chikako îl fixa pe Kikuji cu o privire scrutătoare, apoi continua:

— Ți dai seama, nu eu le-am invitat pentru astăzi; dar la o reuniune ca asta, la o ceremonie a ceaiului poate, în principiu, să vină oricine, chiar oameni de pe strada. Cu cîteva momente mai înainte, bunăoară, a trebuit să primim două perechi de americani, care treceau pe aici din întâmplare. Sînt dezolată, dar ce puteam să fac, de vreme ce doamna Ota a căzut așa, pe nepusă masă. Probabil că a auzit vorbindu-se de reuniunea noastră și a venit. De prisos să-ti mai spun că ea nu e, firește, la curent cu nimic, în ceea ce te privește.

— și eu, nici eu... începu Kikuji, care voia să spună: „N-aveam nici o intenție să mă pretez la o întâlnire clasică în vederea căsătoriei.” Dar în ultimul moment gîtul i se usca și nu mai fu în stare să articuleze cuvintele pe care le avea pe buze.

— Dumitale, în fond, ti-e egal, nu-i așa. Dacă poate să fie cineva jenat aceea e doamna Ota și numai ea!

Kikuji se simți iritat auzind-o pe Chikako vorbindu-i pe tonul acesta. Legătura pe care total său o avusese cu ea nu durase, asta e limpede de tot, mai mult decât rastimpul unei scurte aventuri; dar ea continuase să vină în casa lor pînă la moartea lui și să-și desfășoare aici utila sa îndeletnicire de menajeră. Firește, prezenta ei se impunea de la sine la reuniunile de ceai. Dar se afla acolo mai ales pentru simplii invitați, ca să ajute la menaj.

Ar fi fost cu totul comic ca mama lui Kikuji să se simtă, pe atunci, muacată de gelozie pentru o persoană înzestrată cu atît de puțină feminitate. Totuși, e sigur, ea sfîraise prin a descoperi că sotul ei cunoaște foarte bine, și nu întîm- plator, petele pe care Chikako le avea pe piept; dar pe vremea aceea lucrurile se sfîraiseră cu bine și încă de mult, astfel că Chikako, cu aerul

nepasător al aceleia care a uitat totul, statea fără pic de emoție alături de soție, care ar fi putut să-i fie rivala.

Kikuji, la rîndul lui, se obianuise să-si priveasca existenta proprie drept ceva fără însemnatate, si încetul cu încetul uitase violența antipatie ce i-o nutrise în copilărie. De la un timp, a început s-o trateze doar cu dispreț. O, ce bine știa aceasta femeie să se facă necesară în familie prin serviciile sale, reușind să nu se mai vada că era cu totul lipsită de farmec feminin! De altfel, tot datorită acestei familii își putuse asigura, ca profesoara de arta ceaiului, un succes demn de invidiat.

Femeia din ea nu putuse cunoaște, desigur, decât o singură experiență de dragoste în viața ei, și anume aventura unică și efemeră pe care o avusese cu tatăl lui Kikuji, după care flacăra s-a stins, în această ordine de idei, Kikuji, după moartea tatălui său, nu se mai putea gândi la ea decât cu un sentiment ce se apropia de compasiune.

Cît despre mama lui Kikuji, oare cum ar fi putut să nutrească ea vreo ură față de Chikako, de vreme ce avea de înfruntat o cu totul altă problemă, infinit mai gravă, care se punea prin doamna Ota.

Căci domnul Ota și tatăl lui Kikuji, amîndoi adepți și artei ceaiului, se aflau în strînse legături de prietenie. După moartea domnului Ota, tatăl lui Kikuji fu acela care se însărcina să vînda colecția artistică a prietenului său. El a intrat astfel în relații cu văduva prietenului său, care a devenit apoi amanta lui. Chikako nu pierduse prilejul s-o informeze pe soție despre aceasta, fără să mai stea pe gânduri. Ea se simți în mod firesc dată la o parte și atunci acționă drastic. Ba chiar mai mult decât atît. Nu-1 urmărea ea pe tatăl lui Kikuji ca o umbră, ca să-i supravegheze orice mișcare. Nu se ducea la văduvă ca s-o rapuna cu muștrările sale. și fi zis că gelozia ei, amortită de ani și ani de zile, renascuse deodată în acea împrejurare.

Mama lui Kikuji, dimpotrivă, mai degraba se înroșea în fața intervențiilor puțin prea zgomotoase ale lui Chikako, care puneau în pericol reputația familiei. Căci nimic n-o putea stavili pe aceasta Chikako, care spunea tot ce-i venea la gura despre doamna Ota, în prezența chiar a copilului, a lui Kikuji. Iar în ziua cînd mama lui, indignată, voise s-o potolească, ea îi răspunsese că lucrurile merseseră și mai departe.

— Ultima oară, zisese ea, atunci cînd am făcut-o cu ou și cu otet pe văduva domnului Ota, am auzit plînsul unei fetițe în camera alăturată. Era fiica lor, care ascultase la ușa.

— O fată! Au deci o fată! exclamase mama lui Kikuji, înfruntîndu-si sprîncenele.

— Da, o fetiță de doisprezece ani, după cîte mi-a spus ea. Pesemne-i cam proastă, doamna Ota asta! în loc s-o certe pe mititica aceea, așa cum mă așteptam să facă, dumneaei o ia în brațe, o pune pe genunchi și se așază cu ea în fața mea, silind-o să participe la această comedie a înduioării.

— Biata copilă!

— Ea e unicul instrument de care dispunem spre a pune conștiința mamei sale la încercare!... Deoarece copilă știe tot ce se petrece în casă.

ai, întorcîndu-se către Kikuji, adăugase:

— O copila dragalaa totusi, cu o fata rotunda si frumoasă. Tînarul nostru domn Kikuji n-ar face oare bine să-i strecoare o vorba despre ea tatalui său.

— Ah, termina o data si nu-ti mai raspîndi veninul peste tot! izbucnise în cele din urma mama lui Kikuji, ieaindu-ai din fire.

— Nu e bine, doamna, să pastrati toata otrava asta în suflet. Hotarîti-vă s-o aruncati afara! Dumneavoastra slabiti văzînd cu ochii în timp ce persoana aceea e mai înfloritoare ca oricînd. Proasta cum o stiu , e în stare să plînga pîna nu mai poate, si apoi să ia o mutra înduioaata, uitînd totul, închipuiti-vă că în camera unde îsi primeate vizitatorii mai troneaza un portret imens al raposatului său sot! Ah, nu înțeleg cum suporta domnul Mitani mascarada asta!

Si iata că tocmai aceasta doamna Ota, obiectul discutiilor dispretuitoare pe care le auzise Kikuji, se afla acum aici, venise să asiste, la mult timp dupa moartea tatalui lui Kikuji, la o ceremonie a ceaiului organizata de Chikako. si nu numai că venise ea, dar o adusese cu sine si pe fiica sa! Kikuji simti că i se înfige un cui în inima.

Dacă era adevărat, asa cum pretindea Chikako, că de data asta doamna Ota nu fusese invitata, nu era mai putin surprinzator să afle că legaturile dintre ele continuasera, totusi, si dupa moartea tatalui său.

Chikako îi dădea oare lectii despre arta ceaiului domniaoarei Ota. Facea asta la cererea mamei sale. Acestea erau întrebările pe care si le punea Kikuji.

— Dacă nu vrei s-o vezi, rosti atunci Chikako în timp ce-l interoga din privire, am s-o rog să plece.

— Mi-e perfect egal. Dar dacă vrea să plece, să fie sănatoasă!

— Una ca ea! N-ai să crezi cumva că are atîta tact! De-ar fi asa, parintii dumitale n-ar fi avut de îndurat atîtea necazuri.

— A venit cu fiica ei, nu-i asa! se informa Kikuji, care n-o cunoatea pe fata. Dacă îi era foarte neplacut să faca cunoatinta cu tînara fata purtînd furoshiki cu senbazuru în prezenta doamnei Ota, i se părea si mai penibil s-o întilneasca aici, pentru prima oara, pe fiica ei.

Nu mai putea suporta auaoteala asta a lui Chikako, care-i sfredelea urechile, începea să-l calce pe nervi.

— Dupa cît se pare, i-o taie el înaltînd capul, acum toata lumea stie că mă aflu aici. Nu mai pot deci să dau înapoi. si intra în salon pe uaa de lîngă tokonoma, trezindu-se astfel chiar în locul de onoare.

Nou-venitul tocmai făcea o plecaciune în timp ce Chikako, venind în urma lui, îl prezenta asistentei ridicînd puțin glasul si vorbind pe un ton mai degraba ceremonios:

— Am placerea să vă prezint pe domnul Mitani, fiul celebrului colectionar si amator de ceai.

Kikuji făcu o noua plecaciune ai, ridicînd ochii, zari în fata lui toate acele chipuri feminine pe care la început îi fusese greu să le distinga, în tulburarea sa, într-atît de orbite îi erau privirile la vederea matasurilor sclipitoare ale chimonourilor. Dar dupa ce-si regasi calmul, constata că o avea în fata, în dreptul lui, chiar pe doamna Ota.

— Ce noroc, zise ea, ce noroc să te vedem aici!

Si toata asistenta putu să auda vocea ei afectuoasă si neprefacuta.

— E atîta timp de cînd nu te-am mai văzut!

Cu un gest discret o trase usor de mîneca pe fiica sa, aaezata alaturi de ea, ca pentru a o pofti să-1 salute si ea pe tînarul din fata lor. Fata, roaie si fîstîcita, făcu o mica plecaciune.

Kikuji era departe de a se aatepta la una ca asta: el nu putu să descopere nici cea mai mica urma de antipstie sau de retinere la doamna Ota, care era numai spontaneitate si tandrete. Nepasătoare la tot ceea ce puteau să gîndeasca ceilalti, ea se bucura din toata inima de aceasta întîlnire, fără nici un gînd ascuns.

Fiica ei, din contra, statea cu ochii în jos si fu rîndul doamnei Ota să roaeasca de îndata ce observă aceasta. Totusi continua să-1 fixeze cu privirea pe Kikuji, parînd a-i spune cît de mult i-ar fi placut să fie alaturi de el si să-i poata vorbi.

— Practici si dumneata arta ceaiului! sfîrai ea prin a-1 întreba.

— Din pacate nu; sînt cu totul profan.

— O, dar nu se poate să n-o si în sînge!

Parea într-adevăr foarte emotionata; ochii îi erau umezi. Kikuji, care n-o mai văzuse pe doamna Ota de la funeraliile tatalui său, gasi că ea se schimbasesc prea putin în cursul acestor patru ani. înfaiaarea care nu-i trada vîrsta, acelasi gît suplu si delicat, ceafa lunga contrastînd cu umerii rotunzi si tari; apoi nasul subtire si gura mica în comparstie cu ochii. Iar nasul asta, dacă-1 priveati bine, atît de perfect ca linie si atît de mic, că nu te poti opri să nu zîmbesti. si aceasta buza inferioara usor rasfrînta, care pare îmbufnata cînd vorbeate...

La fiica doamnei Ota regasea ceafa lunga si umerii rotunjiti si mamei. Gura, dimpotrivă, îi era vizibil mai mare, cu toate că fata tineea buzele mereu strînse; si lui Kikuji îi venea parca să rîda văzînd gura atît de mica a mamei fata de aceea a fiicei sale. în privinta ochilor, si fetei sînt poate mai mari si mai negri decît si mamei. Si s-ar spune că sînt înecati de tristete...

Tocmai atunci Chikako, dupa ce potrivise carbunii pe foc, se întoarse si spuse:

— Domnisoara Inamura, vei binevoi să prepari un ceai în onoarea domnului Mitani. Dacă nu mă înael, dumneata n-ai oficiat încă astazi.

— Da, desigur, raspunse tînara fata ridicîndu-se numaidecît.

Kikuji stia foarte bine că domnisoara cu senbazuru era aaezata lîngă doamna Ota, cu toata că, din momentul cînd le văzuse pe doamna Ota si pe fiica ei, nu-ai îndreptase nici o clipa ochii spre ea.

Rasucindu-se lîngă caldarusa în fata careia se oprise, tînara persoana se adresă lui Chikako si o întreba în care ceasca să pregateasca ceaiul.

— Cred că ceasca de *oribe** care se afla acolo ar fi cea potrivita, zise Chikako. Ea o ceasca pe care tatal domnului Mitani o aprecia mult. De la el o si am, adauga ea întorcîndu-se catre Kikuji.

1 Tip de ceramica din secolul al XVI-lea, folosita în arta ceaiului pentru coloritul ei sobru.

Aceasta ceasca, pe care tînara fata o pusese acum dinaintea ei, Kikuji ai-o amintea, neîndoios, foarte bine. Tatal lui se servea de ea, e adevărat, dar el o avea, la rîndul său, de la doamna Ota, de la care o cumparase.

Deci, ce va fi gîndind, ce va fi simtind doamna Ota, văzînd că reapare aici pretiosul obiect ce facuse parte, altadata, din colectia sotului ei. Kikuji îsi punea aceasta întrebare, foarte surprins de o asemenea lipsă de tact din partea lui Chikako.

Cît despre doamna Ota, nu era oare si ea la fel de lipsita de sensibilitate si delicatete.

În vreme ce tînara fata, pura si luminoasă, oficia pentru el ceremonialul ceaiului, trecutul celor doua femei mature îi apareea ca un cuib de vipere. De aceea Kikuji îi aprecie si mai mult frumusetea.

În mod sigur, fata cu furoshiki de senbazuru nu banuise nimic despre intentiile lui Chikako. Ea terminase prepararea ceaiului fără cea mai mica tulburare si acum venea să-i ofere ea însasi ceasca lui Kikuji, în fata caruia o depuse.

Kikuji gusta mai întîi ceaiul, apoi contempla ceasca: un smalt negru cu o pata alba înăuntru, pe fund, unde era pictata, tot în negru, o frunza tînara de feriga.

— Ti-o aminteati, nu-i asa! îl întreba Chikako din celalalt capat al încăperii.

— Mi se pare că da... raspunse el pe un ton nesigur, punînd ceasca la loc.

— Privind aceasta gingasa mladita de feriga si cu adevărat impresia că eati la munte, explica Chikako. E o ceasca ce se potriveate de minune primelor zile de primavara si stiu că tatal dumitale o folosea adeseori. Acum sezonul este poate cam înaintat, dar asta nu înseamna că domnului Mitani îi va face mai putina placere să se serveasca de aceasta ceasca, în amintirea tatalui său.

— O, cînd e vorba de o piesă atît de valoroasă, raspunse Kikuji, ce importanta mai are că tatal meu a tinut-o în mîinile sale! Dacă ne gîndim că aceasta ceasca dateaza din epoca Momoyama, cînd marele Rikyu mai traia încă, si că ea a trecut din generatie în generatie, vreme de aproape patru secole, prin mîinile savante ale atîtor maeatri si ceaiului, cît de putin important este locul pe care tatal meu îl ocupa în acest air!

Kikuji ar fi vrut, prin aceste cuvinte, să desprinda de persoana lui semnificatia pe care o avea acum ceasca, dar gîndul i se întorcea mereu, fără să vrea, tocmai la asta. De la domnul Ota la sotia lui, apoi de la doamna Ota la tatal lui, iar de la acesta la Chikako, ceasca fusese transmisă din om în om; si iata că domnul Ota si tatal lui Kikuji, cei doi barbati, erau morti în prezent, pe cînd cele doua femei se gaseau aici, la aceasta reuniune de ceai. Obiectele au, se poate spune, un destin bizar, iar acela al cestii, fie si numai pentru acest mic fragment din istoria ei, este ieait din comun! Cu atît mai mult cu cît toate, sau aproape toate persoanele de fata, doamna Ota si fiica sa, Chikako, domni- aoara Inamura, precum si alte fete, dusesera aceasta

veche ceasca la buzele lor, o atinsesera cu mâinile lor, îi mîngîiasera forma delicata.

Spre cea mai mare uimire a lui Kikuji, doamna Ota declara deodata:
— As vrea să beau si eu ceai în ceasca asta. Data trecuta am baut în alta ceasca.

Era cazul să te întrebi dacă aceasta femeie se dovedea de o prostie totala sau de o indiscretie neruainata, iar Kikuji suferea în sinea lui văzînd-o pe fiica ei lasîndu-ai cu îndurerare ochii în jos.

Tînara fata cu salul brodat cu pasărele albe începu o noua pregatire a ceaiului, de asta data în onoarea doamnei Ota. întreaga asistenta îi urmarea cu încordare fiecare gest. Nu, domnisoara Inamura nu stia, desigur, nimic din sumbra istorie a cestii negre; ea îndeplinea fiecare miacare conform învățaturii pe care o primise. Stilul ei era mai degraba rece, fără pecete personala. Corectitudinea si cumpanirea tinutei sale, acea linie inflexibila a corpului, din partea de sus a bustului pîna la genunchi, totul exprima o distinctie sigura. Ramurile proaspat înfrunzite îi împleteau umbrele pe fereastra din spatele ei, iar lumina difuza se aaternea ca o blînda lucire pe umerii săi, alunecînd pe mînecele chimonoului, ale carui tonuri deveneau si mai aprinse; însuai parul ei părea că straluceate, în aceasta transparenta, mult prea luminoasă desigur pentru un salon de ceai, floarea tineretii sale sclipea cu putere. Fata folosea drept aervet o bucata de matase de un rosu viu, care nu aoca în mâinile ei de fata tînara, ci, din contra, crea o impresie de mare prosperitate. Cu fiecare gest al ei si fi zis că înfloreate un trandafir rosu. în jurul ei zburau parca în stol o mie de pasări albe. Doamna Ota, tinînd în mîna ceasca, observă:

— Verdele ceaiului, în negrul acesta, aminteate primele frunze ale primaverii, cînd se deschid mugurii.

Ea se feri să spuna că ceasca fusese cîndva unul din obiectele pretioase ale raposatului ei sot.

Dupa cum cerea obiceiul, acum, că aedinta de ceai se apropia de sfîrsit, se trecu la ceea ce se numeate aprecierea pieselor, adica la contemplarea savanta a obiectelor de arta alese pentru reuniune. Dar fetele, care nu se pricepeau fireste prea mult în aceasta materie, se multumira să asculte explicstiile date de Chikako.

*Mizuzashi**, ca si *chashaku*** erau piese din colectia tatalui lui Kikuji, lucru pe care nici Kikuji, nici Chikako nu-1 amintira.

Invitatile se ridicara una cîte una si plecarea în timp ce Kikuji, ultimul, ramînea pe loc. Doamna Ota se apropie de el ai-i zise:

— Te rog să mă ierti dacă adineauri te-am suparat, dar, văzîndu-te aici, cum puteam să nu mă gîndesc la trecut

— Cîta distinctie si capatat între timp!

* *Recipient pentru apa, folosit în ceremoniile artei ceaiului.*

** *Bastonaa de bambus cu care se bate esenta de ceai pîna se face spuma.*

Vorbea cu sinceritate si lacrimile îi umezira iarasi ochii.

— Si doamna, mama dumitale... Ah! Aa fi vrut să vin la înmormîntare, dar pîna la urma n-am îndraznit... Fata lui Kikuji se crispa.

— Ce trist!... Mai întîi tatal dumitale... si apoi mama!

— Acum te duci acasă

— Nu, imediat nu...

— Aa dori atît de mult să ne putem revedea! Aa avea atîtea să-si spun... Din încaperea vecina Chikako îl chema pe Kikuji si doamna Ota se retrase, nu fără a lasa să se vada cît de mîhnita si napadita de regrete era. Fiica ei, care o aatepta în gradina, îl saluta pe Kikuji în acelasi timp cu mama. Ea îi arunca o privire lunga, parca rugatoare.

În camera de alaturi, Chikako se grabea, cu servitoarea si cîteva eleve, să repuna totul în ordine.

— Despre ce ti-a vorbit doamna Ota , îl ataca ea de îndata pe Kikuji.

— O, nimic deosebit.

— Fii cu bagare de seama! Nu te lasa prins de expresia înduioaata si de aerele de nevinovătie ale acestei femei. Da întotdeauna impresia că pune sentiment în toate; dar, de fapt, nu stii niciodata ce gîndeate. E o persoana ciudata!

— Cu toate astea, asista regulat la reuniunile dumitale, nu-i asa! i-o întoarce Kikuji cu o nota de ironie. La drept vorbind, de cînd vine aici

Fara să mai aatepte însă raspunsul, atît de nerabdator era să scape din aceasta atmosfera înveninata, Kikuji iese afara, unde îl urma si Chikako.

— Cum o gaseati pe domnisoara Inamura. E draguaa, nu

— Da, fără îndoiala; dar marturisesc că aa fi preferat s-o întîlnesc în alta parte decît aici. Prezenta dumitale, aceea a doamnei Ota, fantoma tatalui meu... Prea mult!

— Fiindca te nelinisteati pentru niste lucruri ca astea! Lasă-le încolo!

Doamna Ota n-are absolut nimic de-a face cu domnisoara Inamura.

— Tocmai pentru ea mă simteam jenat.

— Pentru ea! Cum asa! Sînt cu adevărat dezolat, că doamna Ota ti-a creat o asemenea neplacere si-ti cer încă o data scuze. Dar în ce o priveste pe domnisoara Inamura, te rog n-o amesteca în toate astea! E altceva.

— Dacă vrei dumneata. Deocamdata, însă, îti cer îngaduinta de a pleca.

Voia să i-o reteze scurt, deoarece dacă ar fi continuat să vorbeasca în timp ce mergea, Chikako fără îndoiala nu i-ar fi dat drumul asa usor. Cînd se pomeni singur în fata azaleelor îmbobocite ce se aaterneau la poalele costiatei, respira adînc. Se mustra amar în sinea lui că acceptase aceasta invitstie a lui Chikako si totusi emotia ce-o încercase la vederea tinerei fete cu pasări albe își pastra în el întreaga prospeaime. De buna seama ei îi datora că nu plecase de la reuniune cu inima împovărata, dupa ce le întîlnise pe cele doua metrese ale tatalui său, dintr-o data... Dar o mînie surda îl rascolea la gîndul că aceste doua femei erau acolo, pe deplin vii, si ca-i vorbeau de tatal său, în timp ce propria lui mama era moarta. Si, numaidecît, în minte îi rasăkira dezgustatoarele pete de pe pieptul lui Chikako. Frunziaul tinar fremata în briza racoroasă a serii; Kikuji își scosese palaria si mergea încet, cu ea în mîna. Pe cînd se apropia de poarta templului, o zari acolo,

stînd în picioare, puțin ascunsă în umbra, pe doamna Ota. Pe furia, arunca o privire în jurul lui, gîndindu-se s-o evite. Apucînd pe unul sau pe celalalt colnic ce flancau poarta, ar fi putut să treacă dincolo; totuși, urma drumul drept, dar cu traăturile fetei puternic înasprite.

Văduva îl zarise încă de departe. Ea îi ieai înainte, cu o vie roaeata în obraji.

— Te așteptam, îi spuse ea. Voiam să te mai văd o dată. Ma vei socoti poate îngrozitor de indiscretă, dar mi-era imposibil să te parasesc așa... fără să știu macar dacă vom mai avea prilejul să ne revedem vreodată.

— Si fiica dumitale unde e

— Fumiko a plecat înainte. E cu niste prietene.

— Ea stie că mă așteptai

— Da, raspuse doamna Ota, privindu-l drept în ochi.

— Probabil că nu i-a plăcut acolo, nu-i așa! Mai adineauri mă nelinistisem destul de tare din pricina ei: s-ar zice ca-i vine greu să mă vada.

Kikuji vorbise într-un fel nu tocmai clar, pe un ton echivoc, în același timp și serios și glumet. Doamna Ota îi raspuse cît se poate de simplu:

— Da, cred ca-i era penibil să te întâlnească.

— Total meu va fi fost pentru ea cauza multor neazuri, zise Kikuji, voind să subînțeleaga: așa cum și dumneata și fost pentru copilul care eram eu cîndva.

— O, nu, nu e ceea ce crezi, protesta doamna Ota. Dimpotrivă, total dumitale tineam mult la Fumiko. Tocmai asta voiam să-și pot explica dumitale într-o zi; despre asta voiam atîta să-ți vorbesc. Fetita la început a rămas mereu rezer- vată, cu toate că el îi arata foarte multă bunăvoință. și apoi, spre sfîrșitul războiului, cînd bombardamentele se întetiseră, ea s-a schimbat deodată și nu mai avea decît o dorință: să se devoteze tatălui dumitale. să se devoteze, e, firește, o vorbă mare - și ea nu era decît o fetiță pe atunci - dar s-ar fi dus pîna la capatul lumii, de pildă, ca să-i găsească un pui sau puțin pește, să-i procure orez, pe care l-ar fi căutat chiar sub bombe, fără să-i pese de pericol. Total dumitale se mira el însuși de această metamorfoză bruscă, iar mie mi se încheată inima văzînd ce e în stare să facă dragostea filială din fiica mea. Asta îmi marea remuacările.

Kikuji afla deci abia acum, care era originea acelor surprinzătoare daruri pe care se întîmpla ca total său să le aducă acasă, a acelor alimente mai mult decît prețioase pe vremea aceea, din care se înfruptase toată familia.

„Trebuia deci să-i fim recunoscători fiicei doamnei Ota, și eu și mama mea”, gîndi el.

— N-am înțeles niciodată prea bine de ce fiica mea se schimbase așa, dintr-o dată; probabil se gîndise că fiecare eram amenințati să murim de la o zi la alta. I se va fi făcut mila de mine. Fapt este că s-a consacrat în întregime tatălui dumitale, de bunăvoie și cu toate puterile.

Tragismul unui război ce se apropia de sfîrșitul lui catastrofal putuse foarte bine să ateargă, într-adevăr, în ea, pîna la un anumit punct, amintirea unui tată pe care-l pierduse deja, spre a se atasa mai mult ca oricînd de prezenta vie a mamei sale, singura ei avere, și s-o facă să înțeleaga în ce măsură

dragostea tatalui lui Kikuji era unica ei salvare.

— si observat inelul pe care-l avea astazi Fumiko! întreba doamna Ota.

— Nu.

— E un cadou de la tatal dumitale. stii, desigur, că el avea obiceiul să se întoarca la caminul său la primul semnal de alarma, chiar cînd se afla la noi. Fumiko tineea atunci cu tot dinadinsul să-l însoteasca, spunînd că nu se putea ati la ce riscuri se expune pe drum. si odata, plecînd astfel cu el, nu s-a mai întors. „Macar de-ar fi ajuns acasă la el, îmi spuneam eu; acolo ar fi la adapost.” Dar mă mai întrebam dacă nu murisera cumva amîndoi, pe drum... A doua zi dimineata, m-am pomenit cu ea. Mi-a povestit că l-a însoțit pe tatal dumitale pîna la poarta: izbutisera să ajunga pîna acolo; la întoarcere însă, a trebuit să intre în nu mai stiu ce adapost antiaerian, unde a fost nevoita să stea toata noaptea. Atunci, cînd a revenit la noi dupa aceasta întîmplare, tatal dumitale i-a dat inelul,, în semn de multumire pentru ieri seara, *Fumichan**”, i-a spus el. S-o fi ruinat acum, în fata dumitale, cu acest inel, asta cred.

Ascultînd-o, Kikuji se simti cuprins de dezgust. Era pur si simplu grotesc din partea doamnei Ota să-si închipuie, asa cum părea a o face, că aceasta poveste ar putea să atraga simpstia lui Kikuji fata de dînsa. Si totusi, ciudat lucru, el n-avea pentru ea vreun sentiment de ura, nici macar de neîncredere. Căci emana din ea un fel de caldura dulce, nici el nu stia ce si cum, care-l lasa dezarmat.

Ca fiica se devotase astfel, pîna la sacrificiu, era, neîndoios, din pricina că nu mai putea suporta s-o vada pe mama ei prada tristetii sale. Cît despre doamna Ota, spunînd acestea despre fiica sa, vorbea într-un chip nu mai putin transparent despre marea ei dragoste. Da, aceasta dragoste ai-o destainuise ea acum. Dar cui! Pe cine lua drept confident. Kikuji îti dadu seama că, pe cît părea, ea

* *chan* - diminutiv adaugat numelor de copii.

nu prea făcea deosebirea între tata si fiu. Tandreteea pe care ai-o revărsa foarte natural asupra lui Kikuji era ca un mod de a-ai deschide inima în fata tatalui acestuia.

Cît despre resentimentul pe care Kikuji îl împaraea altadata cu mama sa împotriva doamnei Ota, dacă nu era înlaturat cu totul, pierduse în orice caz mult din virulenta lui. Kikuji merse chiar pîna la a-ai spune că, dacă nu va lua masuri, va ajunge fără vrerea lui s-o asculte cu sentimentele tatalui său pe aceasta femeie care-l iubise atît de mult. Oare nu alunecase deja în iluzia unei lungi intimitati cu ea

Da, simtea acum în sinea lui de ce tatal său, care o rupsese atît de repede cu Chikako, ramasese legat de cealalta pîna la moarte. si înțelegea totodata cît de mare putea să fie dispretul lui Chikako pentru aceasta femeie. Nu se simtea oare si el cuprins pe neaateptate de ispita de a face să sufere aceasta prada usoara, de a o tortura dupa bunul său plac.

— Te duci deseori la reuniunile lui Kurimoto! întreba el deodata. stiu că nu

se dădea în laturi să te chinuiască, altadata.

— Da... Ea e cea care mi-a scris după moartea tatălui dămite, marturisind doamna Ota, lăsându-ai capul în jos.

Ma simteam atît de singura... Si eram fără nici o aparare împotriva a tot ceea ce atîngea memoria lui.

— Dar fiica dămite te însoțește totdeauna aici! mai întreba Kikuji.

— O, desigur, Fumiko vine cu mine împotriva vointei sale. Continuînd să meargă, strabătuseră pasajul de nivel, apoi trecuseră de gară; dar urmau drumul înainte, îndreptîndu-se către colina din fata templului Enkakuji.

Doamna Ota putea să aiba cam patruzeci și cinci de ani, deci era cu cel puțin douăzeci de ani mai în vîrstă decît Kikuji; totuși, știu atît de bine să-1 facă să uite această diferență, încît el credea cu adevărat că strînsese în brațe o femeie mai tînăra decît dînsul.

Voluptatea ce-o gusta era aceea a unei plăceri pe care numai experiența partenerei sale era în stare să i-o procure; cu toate acestea, tînărul nu simțise nici o clipă timiditatea lipsei lui de experiență. Avea impresia că lua pentru prima dată cunoștința de ceea ce este o femeie, învățînd totodată ce înseamnă să fii un bărbat. Kikuji era uimit de această revelație și de deplină deosebitare a virilității lui.

Nu știu se pînă acum că o femeie poate fi atît de nesfîrșit mîngîietoare, capabilă să te conducă, urmîndu-te totuși: acea pasivitate voluptuos de activă și plină de căldură care te arunca într-o mare de parfumuri dulci. El, care nu încercase decît un fel de deosebitare după satisfacerea dorinței, de fiecare

dată cînd profitase de libertățile ce i le oferea viața sa de celibatar, se mira acum că înnoată, contrar așteptărilor, în rasfăturile unei bății pe cît de plăcută pe atît de potolită. Știa că orice altă parteneră 1-ar fi lăsat rece și ar fi respins-o de lîngă el, pe cînd acum, pentru prima dată, trupul lui căuta să simtă căldura dulce a celui alt trup strîns dragăstos lîngă el, prelungind la nesfîrșit îmbrăștarea. Nu, el nu cunoscuse niciodată la o femeie aceste unde mîngîietoare ale unei călduri fără sfîrșit, pe care simțurile lui îmbătate le sorbeau cu deliciu, în timp ce înlauntrul său celebra triumful cuceritorului, al învingătorului ce-ai lăsa picioarele să fie spalate de sclave. Totodată însă se simțea ca un copil mic care visează și care se refugiază la căldură, în brațele mamei sale. Eliberîndu-și umerii și ridicîndu-se puțin într-un cot, Kikuji întreba deodată:

— Kurimoto are niște pete mari din naștere, știi asta! Dar, constient de cruzimea întrebării lui, nu merse, în starea sa de voluptate, pînă la a-ai da seama cît de mult putea s-o lovească prin asta pe Chikako.

— Sînt aici, uite așa, acoperind tot sînul. și arată cu palma desfacută.

Se supunea unui impuls ciudat și oarecum tulbure, nestiind prea bine de unde îi venea această dorință bruscă, această poftă avidă de a se trada pe sine însuși și totodată de a răni pe altcineva. Sau poate nu era decît un mijloc de a masca, din pudoare juvenilă, curiozitatea ce i-o stîrnea acest trup feminin.

— O, lasă, e dezgustator! zise ea distrată, făcînd un gest de a se acoperi cu chimonoul, ca și cum nu înțelegea despre ce era vorba. E prima dată cînd aud asta, adaugă nepăsătoare; sub chimonio așa ceva nu se vede.

— Nu, bineînțeles; totuși, cînd...

— Ce

— Sînt momente cînd ies la iveală. Sînt plasate așa, aici și aici.

— Oh, obraznicule... Cauti să vezi dacă nu am și eu

— Cîtuai de puțin, la naiba!... Dar dacă și avea și dumneata pete în locul acesta, mă întreb ce-ai face și ce s-ar întîmpla din pricina lor în momentul de față

— Unde le are ea! Aici! (ai ochii și se coborîra asupra pieptului, calmi.) Apoi i se adresă foarte naturală: De ce-mi pui aceasta întrebare! Cu ce te-ar deranja ele!

Kikuji fu dezarmat. El voise să-și strecoare în dînsa propria lui otravă, dar cu un rezultat atît de slab, că otrava se întorcea acum în el și-l rascolea din nou.

— Foarte mult, să știi! Singura dată cînd am văzut acele pete nu aveam decît opt sau nouă ani. Dar de atunci m-au obsedat mereu.

— Zău, și de ce

— Dar dumneata n-ai suferit din cauza asta! starui Kikuji. Îți aduci aminte cînd Kurimoto a venit la dumneata, chipurile din partea mamei, ca și din a mea, cu învinuirile și calomniile ei furioase...

Ea lasă capul în jos în semn de încuviințare, schitînd o ușoară mișcare de a se departa; dar brațele lui Kikuji o strînseseră atunci și mai tare.

— Ei bine, nimic nu-mi va smulge din cap ideea că toată rautatea ei nu avea în momentul acela alta cauză decît ciuda, turbarea de a se atîta cu sînul însemnat de petele acelea; făcea din asta o întreaga dramă.

— Dar e îngrozitor ceea ce spui!

— Și caută poate, totodată, să se răzbune pe tatăl meu.

— Pentru ce să se răzbune

— Drama ei... Petele... E aproape sigur că din cauza lor a fost parasită. Iar ea era cu atît mai neconsolată. Cu atît mai amarîta.

— Oh, destul. să nu mai vorbim despre acele cumplite pete. Mi se face rău...

Și totuși, își spunea Kikuji, ea e departe de a-și închipui ce poate să însemne așa ceva!

— Domnișoara Kurimoto nu-ai mai face, desigur, inima rea din cauza asta. Probabil că nici nu se mai gîndește la ce-a fost. Sînt lucruri care se uita...

— Crezi că, chiar dacă au trecut, asemenea lucruri nu lasă urme
Doamna Ota cazu pe gînduri.

— Se întîmplă uneori ca, în amintire, trecutul să ne fie mai drag, zise ea visătoare.

Și abia atunci Kikuji arunca marturisirea pe care fusese totuși ferm hotărît să n-o dea în vileag:

— Spune-mi, cunoați fata care stătea lîngă dumneata, mai adineauri, la reuniunea de ceai

— Yukiko! Firește că da... E fiica domnului Inamura, nu

— Kurimoto m-a invitat anume pentru a-mi face cunoatinta cu ea.

— O!

Ochii mari si doamnei Ota se cascara si mai mult, învăluindu-1 cu gravitate pe Kikuji.

— Prezentarea unei logodnice, deci! si eu care n-am observat nimic!

— As! Nu, nu! protesta Kikuji. Nu e vorba de casătorie, te asigur. Nimic de genul acesta.

— O, ba da!... si iata că eu plecând de acolo, am...

Kikuji o văzu napadita de suspine, apoi icnetul îi zgudui umerii si cîteva lacrimi mari se rostogolira pe perna.

— De neiertat! Sînt de neiertat!... De ce nu mi-ai spus nimica

Văzu cum își ascunde fata în perna, plîngînd neîncetat. Dar nu înțelegea prea bine de ce.

— Dacă e ceva rau în ceea ce-am facut, zise el, nu mica formalitate în chestiune schimba ceva. Ca am facut-o plecînd sau nu de acolo, asta n-are absolut nici o importanta. Nu e nici o legatura între cele doua situstii.

Kikuji vorbea cu toata convingerea; era exact ceea ce gîndea. Dar în aceeasi clipa revăzu imaginea domniaoarei Inamura din momentul cînd prepara ceaiul dupa regulile artei, iar acel furoshiki roz îi reaparu si el în minte, cu motivul lui de senbazuru. si simti un impuls de ura fata de trupul femeii care suspina alaturi de el.

— Nenorocita de mine, ce-am facut. Sînt o pacatoasă, o femeie blestemata! bîiguia ea în mijlocul suspinelor, cu sughituri care-i cutremurau umerii rotunzi.

Kikuji ar fi recunoscut că trebuie să-1 scandalizeze aceasta aventura, numai de-ar fi simtit cea mai mica remuacare. Căci, fără a mai vorbi de aceasta prima întîlnire cu domnisoara Inamura, el se afla, oricum, în bratele amantei tatalui său.

Si totusi nu: pîna în clipa de fata el nu avusese un singur moment constiinta că facuse ceva rau; nu simtise nici o secunda vreun regret sau vreo urma de remuacare. săvîraise, totusi, un pacat

Nici nu-ai mai aducea bine aminte cum ajunsesera aici, el si aceasta femeie, în modul cel mai firesc din lume, de buna seama, prin forta împrejurarilor... Dar, dacă ar fi să creada ceea ce spunea acum, ea se caia amarnic că îl sedu- sese, îl sedusese însă cu adevărat. O, nu. Kikuji era sigur de asta: pe lîngă că nu avusese o astfel de intentie, ea nu avu, nici o clipa, constiinta că a facut-o; iar el stia foarte bine că nu avusese nici sentimentul, nici chiar banuiala că

s-ar fi lasat tîrît de ea. Urmasera pur si simplu, amîndoi, o înclinare trupeasca, fără să întrevada aspectul moral al problemei, fără să se gîndeasca la asa ceva: nici el, nici ea nu văzusera nici cea mai mica piedica în calea lor; si nici unul, nici celalalt nu putusera rezista. Morala, în fond, n-avea nimic a face în treaba asta.

Ajunsesera, asadar, la poalele colinei din fata aceleia pe care se afla templul Enkakuji, si acolo au intrat într-un han, ca să manînce ceva. Asta deoarece conversstia, sau mai bine zis confidentele doamnei Ota vorbind

despre tatal lui Kikuji nu se mai sfîrseau. Nimic nu-l obliga, bineînțeles, pe Kikuji s-o asculte, si el gasea chiar ridicol slabiciunea pe care i-o arata. Doamna Ota, din contra, atît de patrunsa de subiectul ei, atît de napadita de emotie, vorbea, vorbea fără întrerupere, fără să fie clatinata nici de cea mai mica îndoiala cu privire la interesul pe care-l manifesta interlocutorul ei. De fapt, usor înduioat, fără vrerea lui, prin propria sa rabdare, Kikuji n-o ascultase, la început, decît cu un sentiment de vaga simpatie, dar pîna la urma se lasă cucerit, încetul cu încetul, de caldura si dulceata firii ei afectuoase si tandre, de delicioasa intimitate pe care ea o crease între ei. si în curînd simtise ca-i place să se lase cu totul prada acestor sentimente, să se învăluie, să se îngroape în ele. în asa masura încît, la un moment dat, îi veni să se gîndeasca la fericirea pe care trebuie să o fi cunoscut tatal său.

Dar, dacă e vorba să gaseasca cu orice pret ceva să-si reproaeze, atunci e numai emotia aceasta. Da, de îndata ce-a lasat să treaca prilejul ce i se oferise ca s-o respinga, să se departeze de ea, ce altceva mai avea de facut decît să se lase tot mai mult în voia pornirilor tandre ale inimii sale

Dacă începuse, mai înainte, să-i vorbeasca deodată si aproape fără voia lui despre Chikako si despre domnisoara Inamura, o facuse fără îndoiala sub presiunea acestui sentiment întunecat, a acestei parti de umbra ce ramasese în adîncul inimii lui. Voise să arunce din nou afara otrava pe care o înghitise, dar iata că daduse grea.

Si platea din greu, într-adevăr, cu aceasta inima acum mai sfîsiata ca oricînd de noi remuacari, si el atît de zguduit, atît de ruinat de sine, atît de furios, încît nu mai avea decît o pofta oarba să fie feroce. să caute prin cuvintele lui s-o raneasca si mai mult!

— Hai să încercam să uitam totul, zise ea. să spunem că nu s-a întîmplat nimic.

Apoi, dupa o clipa, cu un murmur:

— Nimic. Absolut nimic.

— Fireste că nu s-a întîmplat nimic! auiera Kikuji. N-ai facut decît să reînviu putin amintirea tatalui meu! Nimic altceva, asta-i tot!

— Cum!

Uluita, ea se ridica, smulgîndu-ai fata din perna: o fata ravaaita, cu pleoapele roaii din pricina plînsului si chiar cu albul ochilor putin încetovat. Dar, aruncîndu-ai privirea în ochii aceia mari, Kikuji putu să citeasca în ei si fermecatoarea stare de încîntare a femeii.

— Nu eu voi sustine contrariul, vai! Eu nu sînt decît o biata femeie...

— Nu îndruga poveati! îi arunca Kikuji, dezvelindu-i sîinii cu un gest brusc.

Dacă si avea cumva vreun semn din nascare, undeva, pe aici, ar fi cu neputinta să uit vreodata... E lucrul cel mai impresionant!

Era surprins el însuși de ceea ce spunea.

— Nu mă privi asa, te rog. Nu mai sînt prea tînara...

Cu buza rasfrînta, Kikuji, rînjind, se apropie si mai mult. Se strînse lîngă ea, potolit deodată de dulcea sa moleaieala; leganat de suavele ondulari voluptuoase ce mai pastrau parca din caldura lor de adineauri.

Liniatit, destins, se lasă să alunece în bratele somnului. Iar cînd reveni din

nou în acea lume confuza care penduleaza între vis și realitate, auzi pasările cîntînd. Era prima dată, și se părea lui, cînd se trezea astfel, în cîntecul pasărelor.

Ceata diminetii făcea să stralucească frunziul verde al copacilor, iar el avea capul atît de limpede, de parca ar fi fost spălat cu roua. Nici urma din gîndurile tulburi de mai înainte.

Doamna Ota dormea încă, cu spatele întors către el. Kikuji se întreba cînd se rasucise oare, apoi, sprijinindu-se în cot, îi contempla îndelung fata pe care se rasfrîngeau primele raze ale diminetii. Pe buzele lui înflori un zîmbet ușor.

Trecuseră cincisprezece zile de la reuniunea de ceai din pavilionul templului Enkakuji, cînd fiica doamnei Ota se prezenta la Kikuji în vizită.

El o pofti în salon ai, spre a încerca să-și potolească bataile inimii, se duse el însuși alături și deschise bufetul punînd pe o farfurie cîteva prăjituri. Venise singura, sau mama ei o aștepta în fața porții neîndrăznind să intre, se întreba Kikuji, fără să ghicească răspunsul. Cînd se reîntoarce în salon, fata se ridică de pe scaun pentru reverență. El observă buza inferioară ușor rasfrîntă a gurii ei închise, în timp ce fata înclina capul.

— Iartă-mă că te-am făcut să aștepti, zise în chip de scuza, și trecu în spatele ei ca să deschidă ușa de sticlă ce dădea spre grădina. Bujorii albi din vază raspîndeau un parfum delicat. Fata își mișcă umerii rotunzi, aplecîndu-se ușor înainte, în timp ce el se întorcea de la ușa.

— Îmi dai voie...

Și Kikuji se așeza pe un scaun fără să mai aștepte. Un sentiment potolit, pe care nu ai-1 putea explica, îl napădi deodată, văzînd cît de mult semăna cu mama ei.

— Mi-am permis să vin la dumneavoastră fără să vă fi prevenit, începu ea, cu ochii în jos.

— Dar îmi face plăcere. Nu ti-a fost greu să găsești drumul pînă aici

— Nu.

Kikuji își aminti îndată că ea venise adesea pînă la poartă, cînd îl conducea acasă pe tatăl lui, în timpul bombardamentelor, după cum îi povestise doamna Ota în grădina templului Enkakuji.

Era cît pe ce să i-o și spună, dar se opri în ultima clipă; apoi continua să-o contemple în voie, fiindcă ea ținea mereu ochii în jos.

El se simți pătruns din nou de un val de căldură - la amintirea desfătărilor doamnei Ota. Nu se putu opri să nu se gîndească încă o dată la farmecul deplin și dulce al îmbrățișării sale. Se lasă astfel pradă reveriei, profund uărat, uitînd aproape să țină seama că se afla în fața tinerei fete. Era ca și cum prudența lui rezervă se topise dintr-o dată, cu atît mai mult cu cît nu-i putea întîlni deloc privirea și nici nu ai-o putea arunca pe a lui în ochii aceia care stateau aplecați cu încaută în stare în jos.

— Mi-am permis să vin...

Într-un scurt moment de întrerupere ea își ridică în fine capul și îl privi

drept în fata.

— Mi-am permis sa vin... E în legatura cu mama: pentru a vă cere o favoare. Kikuji își opri rasuflarea.

— Aa vrea s-o iertati pe mama.

— S-o iert! Ce vrei să spui!

Dar, în pofida uimirii pe care o arata, el înțelese, din prima clipa, că mama îi marturisise totul fetei.

— Dacă e cineva care trebuie să fie iertat, acela sînt eu, se împotrivi Kikuji.

— Si as fi fericita dacă ati ierta-o de asemeni pentru tot ceea ce se refera la tatal dumneavoastra, mai spuse ea.

— Dar si în acest caz, mai degraba tatal meu ar trebui să fie iertat. Mama, dupa cum stii, nu mai e pe lumea asta. Cine ar mai putea deci să-i ierte acum ceva mamei dumitale

— Tatal dumneavoastra a murit atît de repede! Ma întreb mereu dacă nu din cauza necazurilor pricinuite de mama. Mama dumneavoastra la fel, poate din motive si mai întemeiate... I-am si spus asta mamei!

— Îti faci prea multe scrupule. Eati nedreapta cu ea.

— Ah, de ce n-a murit ea prima, înaintea parintilor dumneavoastra!

Tînara fata era gata să-si piarda simtirea, atît de mult îi ranea pudoarea dialogul acesta penibil.

Kikuji, înțelegînd că ea nu vorbea, în fond, decît despre relstiile lui cu mama sa, își dadu seama cît de mult o lovise si o jignise pe fata acest lucru în sentimentele ei intime, cît de adînc o umilise.

— Vă rog, iertati-o pe mama! repeta ea, parînd a face apel la ultimele forte spre a rosti aceste cuvinte.

— Nu iertare, ci omagiul gratitudinii si respectului meu profund îi datorez eu mamei dumitale, preciza el cu tarie.

— Ea este cea vinovata, cu toate slabiciunile sale; si aa vrea să nu vă mai îngrijiti deloc de ea. Vă rog, nu vă mai gînditi la mama!

Vorbise repede, cu glas întretaiat si tremurator. Kikuji pricepea abia acum ce voia să spuna ea cerînd acea iertare: las-o în pace pe mama! Nu încerca s-o mai revezi! Iata care era sensul interventiei sale.

— Nu încercati nici să-i mai telefonati, adauga fata.

În ciuda roaetii aprinse ce-i înflacara obrazii, ea ridica fata ca pentru a-ai înfrunta pudoarea sperziata ai-ai înfipse privirea drept în ochii lui Kikuji. Dar ochii ei mari erau plini de lacrimi, iar privirea sa, fără cea mai mica urma de duamanie, avea, din contra, ceva rugator, ca un apel disperat.

— înțeleg, zise el, în cele din urma. îti cer scuze.

— Vă rog! îndraznesc să contez pe dumneavoastra... Aceste ultime cuvinte o facura pe sărmana fata să se înroaeasca si mai mult, iar Kikuji văzu cum i se împurpura chiar ceafa lunga si albaa. Oare pentru a pune în valoare frumusetea gîtului lung si gingaa, purta ea acea mica broaa alba înfipta la reverul taiorului

— La telefon mama mea a acceptat să vina la întîlnirea pe care i-ati propus-o, începu ea atunci să explice, ceva mai putin crispata. Voia să se duca acolo cu orice pret, dar am oprit-o eu. M-am agatat de ea cu toate puterile, în clipa

cînd voia să iasă pe uaa. Iată de ce-ati asteptat-o în zadar.

Într-adevăr, Kikuji o chemase la telefon pe doamna Ota, după trei zile de la întîlnirea lor. Ea îi raspunsese cu o voce ce nu lăsa nici o îndoială cît de bucuroasă era; dar pîna la urmă nu venise la cafeneaua unde o așteptase el. De la acea convorbire telefonică nu mai știu se nimic de ea.

— Mai pe urmă, am fost tare mîhnită din pricina mamei.

Dar atunci, pe moment, o gaseam atît de odioasă, că m-am opus cu înverșunare; eram atît de înfuriată că nu-mi dădeam seama ce fac. „Fumiko, mi-a zis ea, du-te tu la telefon și spune-i că n-am să vin. Te rog, fă asta!” și m-am dus la aparat; dar, cu receptorul în mîna, mi-a fost cu neputința să vorbesc. Cu obrajii scadați în lacrimi, mama nu parasea din ochi aparatul: însă pe dumneavoastră vă vedea ea, domnule Mitani, nu aparatul. Așa este ea, așa-i mama!

Ramasera un lung moment fără să spună nimic, în cele din urmă, Kikuji fu acela care rupse tăcerea prelungă.

— După reuniunea de ceai, întreba el, de ce ai plecat înainte, în timp ce mama dumitale a rămas să mă aștepte

— Fiindcă voiam să atîti că, în fond, nu e rea.

— Ea, femeie rea! Dar crede-mă, e prea bună!

Fata lăsa ochii în jos și Kikuji îi observă din nou fata: nasul subțire și perfect ca forma, gura, cu buza inferioară ușor rasfrîntă. Gîngăia trasăturilor ei îi amintea de mama.

— De mult știam că doamna, mama dumitale, are o fată, lua Kikuji. Mi s-a întîmplat adesea să doresc să stau de vorbă cu dumneata despre tatăl meu. Fata înclină capul în semn de încuviințare.

— Și eu am avut acest gînd.

— „Dacă nu s-ar fi petrecut nimic între mama ei și mine, își spuse Kikuji, aa putea acum să vorbesc liber cu ea despre tată!” Dar, judecînd bine - să fie oare atît de ciudată tocmai datorită faptului că avusese ceva cu doamna Ota, el putuse să-i ierte legătura cu tatăl său și să înțeleagă bine cele două inimi ale lor. Ciudățenie a vieții!

Aici ajunsese Kikuji cu reflecțiile lui tacite, cînd fata socotind probabil că-ai prelungise vizita peste limită îngăduita, se ridica grabită. El ieai s-o conducă.

— Sper că într-o zi să putem vorbi împreună despre tată, zise Kikuji. și mai sper că-mi vei vorbi și despre mama dumitale. E o persoană atît de demnă de laudă!

Fără îndoială, ceea ce spunea pornea dintr-un instinct de egoism, dar era exact ce gîndea.

— Da... însă... n-o să vă căsătoriti în curînd

— Eu

— Dumneavoastră. Am aflat de la mama. E vorba de domnișoara Inamura Yukiko.

— Nici vorba. Nici nu s-a pus problema.

Drumul cobora în panta, îndată ce trecea de poarta grădinii, făcînd o curbă după un mic pîrînie, de unde, întorcînd capul, nu mai vedeai decît vîrfurile

arborilor din gradina lui Kikuji. În timp ce mergea, Kikuji evoca în gând pe fata cu senbazuru, de care îi adusese aminte acum vizitatoarea lui. Când ajunsera la cotitura, ea se opri și își lua ramas bun.

Kikuji se întoarse și începu să urce din nou spre poarta lui.

CARTEA A DOUA

Asfintit de soare deasupra padurii

Kikuji se pregatea să plece de la birou, când primi un telefon de la Chikako.

— Spune-mi, te duci direct acasă diseara

Era tocmai ceea ce avea de gând să facă, dar acum schita un gest de nemulțumire, prevăzând vreo încurcatură.

— Pai, să vezi...

— Da, da, asta-seara întoarce-te cât mai devreme, dacă vrei. Pentru tatal dumitale, înțelegi. Astăzi e ziua când avea obiceiul să-și invite prietenii la o reuniune de ceai. Mi-am adus aminte pe neașteptate și a trebuit să pregatesc ceva în pripă.

Kikuji nu răspunse nimic.

— Am orînduit în micul pavilion de ceai... Alo, mă asculti.. . Da, am curatat în *chashitsu** și apoi mi-a venit chef să gatesc ceva la bucatărie.

— Dar unde eai acum

— La dumneata, se înțelege, la dumneata acasă. Iarta-mă, ar fi trebuit să-ti spun asta de la început!

De uimire, lui Kikuji îi pieri glasul.

— Amintindu-mi de aceasta aniversare, n-am putut să rămân așa, cu bratele încruciaate, fără să fac nimic, înțelegi, și mi-am spus că orînduirea în *chashitsu* are să mă calmeze, poate, puțin. O, știu, ar fi trebuit să-ti cer voie! Dar sînt sigura c-ai fi refuzat.

Micul pavilion și camera lui de ceai nu mai fusesera folosite niciodată de la moartea tatalui lui Kikuji. Cel mult,

**1 încăpere specială folosită pentru practicarea ceremoniilor de ceai (cha - ceai, shitsu - încăpere).*

dacă mama lui mai daduse pe acolo, din cînd în cînd, înainte de a muri, ca să se retraga în liniște și singurătate. Uneori statea mai mult timp înăuntru, dar fără să aprinda focul; cerea doar să i se aduca apa fiartă într-un ibric de aramă.

La drept vorbind, lui Kikuji nu-i placea s-o lase pe mama lui izolîndu-se acolo și torcînd cine știe ce gânduri sumbre. Neliniatit, el voise de mai multe ori să se duca la ea, dar, pur și simplu, nu îndrăznise.

Mai trebuie spus că înainte de moartea tatalui, aceea care avea grija de pavilion era Chikako. Rareori se întîmpla ca mama să se hotărască să-i calce pragul.

Iar după moartea mamei sale, *chashitsu* fusese definitiv închis. Numai o

servitoare batrîna se ducea să-1 deschida, o data sau de doua ori pe an, pentru aerisire. Aceasta era o femeie credincioasă, care-i slujea încă din timpul vietii tatalui său.

— De cînd n-a mai facut nimeni curatenie acolo! Îl sfichiui vocea lui Chikako pe un ton ce lui i se părea din ce în ce mai neobrazat. Rogojinile, a trebuit să le scutur și iar să le scutur; nu mai ieaea mucegaiul din ele! să nu-ti vina să crezi! în sfîrait, dupa ce am dereticat bine, mi-a venit chef să gatesc ceva și m-am și apucat de treaba. Pe nepregatite, n-am avut, fireste, la îndemîna tot ce trebuia; totuși, am facut ce-am putut. Asa că te aștept să vii cît mai repede.

— Poftim! Zau dacă știu ce să mai zic!

— Însă, dacă o să fim numai noi doi, dumneata și cu mine, o să fie prea trist. De ce n-ai invita cîtiva prieteni de la birou

— Inutil să mai vorbim: nimeni de aici nu practica arta ceaiului.

— Asta n-are importanta, din contra! E mai bine să fie niste profani, căci n-au să ia seama la preparative.

— Nu, îți spun, inutil să mai vorbim! i-o taie scurt Kikuji pe un ton categoric.

— O, așa va să zică! Pacat!... atunci ce-o să facem...

Stai! Cîtiva prieteni de ceai de-ai tatalui dumitale, ce zici... Ba nu; nu-i putem invita, așa... Am găsit! Dacă i-am spune domniaoarei Inamura să vina ea.

— Îți arde de glume. N-ai să faci asta!

— De ce nu! Dumneata nu știi, nu te amesteci, las' pe mine! De regula, familia, pricepi, tine la asemenea proiecte. și apoi, va fi pentru dumneata un prilej s-o revezi pe domnisoara Inamura, careia îi vei putea vorbi cu inima deschisă. Dacă o chem și dacă ea accepta să vina, va fi ca o marturisire din partea sa și vei atî că e de acord.

— Nu admit asemenea tertipuri! zise Kikuji dezgustat. Vezi-ti de-ale dumitale! Dacă insiati, nu mai vin acasă.

— Bine, bine! Dupa cum se vede, nu putem discuta despre asta la telefon, așa că lasăm chestia pe mai tîrziu. Vino repede acasă.

— În ce mă privește, nu e vorba de nici o „chestie”! Nu vreau să mai aud nimic despre așa ceva!

— Foarte bine. N-o să mai auzi nimic. Iau totul asupra mea și voi face după capul meu, gata!

Ce otravă și femeia asta cu indiscretia ei! Fara nici o jena! Și cu metodele astea de a te lua în stăpînire! Kikuji, indignat, nu suporta decît cu dezgust autoritatea pe care ea o exercita asupra lui. Revăzu încă o data îngrozitoarele pete ce-i acopereau jumătatea stînga a pieptului. Auzea, de parca-i ciocanea în cap, hîrăitul zgomotos al maturii cînd făcea curatenie în pavilionul de ceai; simtea că i se stoarce în creier cîrpa uda de care se folosisese ea ca să spele treptele de afara.

Pe lîngă aceste violente imagini ale dezgustului său, Kikuji își mai făcea sînge rau din pricina necuviinței, în acelasi timp ridicolt și odioasă, prin care Chikako îi îngaduia, cu de la sine putere, să-i intre în casă în absenta lui ai să mearga chiar pîna la a gati!

Macar de s-ar fi multumit să deretice prin chashitsu, și să aranjeze cîteva

flori în memoria defunctului, asta i s-ar mai fi iertat...

Si iata că deodata, în dezgustatoarea învălmaaeala a tuturor acestor sentimente respingatoare, imaginea domniaoarei Inamura tîsni în el ca o scînteie.

Nu cumva Chikako, pe care moartea tatalui său o îndepartase cu totul de el, nu cumva îi facuse acum planul să se apropie din nou si să-1 prinda iarasi în plasa ei prin mijlocirea acestei tinere fete.

Telefonul ei, impertinent si caraghios, atît de caracteristic ticnelilor sale, nu numai ca-1 surprinsese pe Kikuji, dar îl si nelinistea. El vedea în tonul folosit de Chikako, în modul ei de a-1 lua cu cinism peste picior, de a-i provoca înadins rîsul amar, de a întrece orice masura, un fel de amenintare. Dar toate acestea nu se datorau oare, în ultima instanta, propriei lui slabiciuni. Numai un asemenea gînd îl oprise - Kikuji era perfect constient de asta - să nu explodeze si să-si arunce toata mînia pe telefonul acela neruainat. Dacă Chikako făcea uz fără nici un menajament de autoritatea ei asupra lui, nu era oare din pricina că avea motive temeinice să se simta cea mai tare.

Cu aceste gînduri în cap, Kikuji, plecînd de la birou, se duse în Ginza, pentru a se înfunda în atmosfera îmbîcsita, sufocanta, a unei bodegi minuscule. Ca voia sau nu, el nu mai putea acum să nu se întoarca acasă, asa cum îi dictase Chikako. Avea însă o mare povara pe suflet.

Era oare posibil ca Chikako să fi aflat despre întîlnirea lui cu doamna Ota, dupa ce plecasera de la reuniunea ei de ceai. si stia cumva cum se sfîrșise totul în micul han din Kita-Kamakura. Avea putine aanse să prinda de veste... afara doar dacă cele doua femei nu se vor mai fi văzut dupa aceea. Tonul acela poruncitor de la telefon trebuia să-1 puna oare numai pe seama mojiției ei fireati. Asa să fie, într-adevăr.

Sau mai bine să vada în asta graba de a-ai duce uneltirea pîna la capat, de a folosi acest procedeu spre a-si atinge tinta în legatura cu domnisoara Inamura.

Neputînd să ramîna prea mult în localul acela strimt si ticsit, Kikuji ieai afara si se îndrepta spre gara. Se urca în primul tren, pentru a se duce acasă. Pe fereastra vagonului supraaglomerat, între Yurakuso si Gara centrala din Tokio, privirea îi fu atrasă de un bulevard marginit, de la un capat la altul, de mari copaci verzi. Era un bulevard ce se întindea de la rasărit spre apus si pe care asfintitul de soare îl făcea parca să arda. Aceasta lunga panglica stralucea în lumina ca o banda de otel lucios, iar uriasii copaci ce-o margineau, văzuti în contra luminii, pareau de un verde neobisnuit de întunecat; apoi, jos, la sol, densitatea umbrei ce-i scotea în relief era ca un izvor de racoare. Ce frumoai copaci, cu frunziaul lor des, etalîndu-si cu mîndrie ramurile impunatoare! si în spatele lor, ceva mai retrase, ici si colo, se înaltau fatadele solide ale cladirilor cu arhitectura occidentala.

În mod ciudat, bulevardul ce se oferea privirii era în momentul acela absolut pustiu, pe toata lungimea lui, parînd o dunga de liniste si nemiicare, o dunga alba de lumina ce se întindea pîna la zidurile palatului imperial din fund, unde se termina. Ce contrast între goana trenului supraaglomerat si pacea suverana a acestei vaste artere, perpendiculara pe calea ferata!

Strada părea că se scufunda într-o minunată liniste, la ceasul acesta larg al asfintitului, pentru a se pierde, ca într-o feerie, în chiar panorama crepusculului!

O clipă, Kikuji crezu că zareate, înaintînd prin umbra prelungită a copacilor atît de potoliti și atît de racorosi, silueta gingasă a unei fete tinînd în mîna un furoshiki cu senbazum. Da, vedea pîna în cele mai mici amănunte pasărelele albe ce împodobeau salul ei de matase roz!

Inimă începu să-i bata cu putere la această viziune și starea sufletească i se schimba. Ce-ar fi ca ea să fi ajuns înaintea lui acasă.

Gîndurile i se întoarseră din nou la Chikako și la tot ceea ce putea să umble prin capul ei. Căci, mai adineauri, ea îi propusese întîi să aducă acasă, cu el, cîtiva prieteni, și nu-i spusese s-o invite pe fata decît după refuzul său. Să fie o cursă. Avea ea, de la început, intenția s-o cheme pe domnișoara Inamura. Kikuji nu mai înțelegea nimic.

Cînd ajunsese acasă, abia trecu pragul că Chikako îi și iese înaintea.

— Ești singur

El răspunse cu un semn din cap.

— Ce bine că n-ai adus pe nimeni. Ea e aici!

Apoi, în timp ce-i lua din mîna palăria și servietă, îl descusu:

— Nu vii direct de la birou, nu-i așa

Kikuji se întreba dacă duhnea sau dacă se vedea după înflăcărea din obraji că bause.

— Unde-ai fost și ce-ai făcut, spune! Te-am sunat la birou și mi s-a răspuns că plecaseși de acolo. Socotind timpul cît îți trebuie ca să ajungi pîna aici, trebuia să fii de mult acasă.

— Ei poftim!

Hotărît lucru, cutezanta lui Chikako întrecea orice măsură! Cum! Nu era de ajuns că venea în casa lui și făcea tot ce credea ea de cuviință, fără macar să se scuze, dar îl mai și ținea din scurt. Trecu în camera lui fără să scoată o vorbă. Chikako veni după el. Costumul japonez îl aștepta pregătit, pus la îndemîna de servitoare. Chikako dadu să-1 ajute să se schimbe.

— Nu, te rog, lasă. N-as vrea să abuzez, căci, într-adevăr, m-as simți jenat să încalc pîna într-atît regulile celei mai simple politeti sau îndatoririle elementare ale ospitalității! Am să mă schimb singur, dincolo.

Și, ca pentru a înlătura orice intervenție din partea ei, Kikuji, care își scosese haina, trecu în anticamera. Îmbrăcat în costumul japonez, se reîntoarse apoi în camera lui unde Chikako, așezată ca să-1 aștepte, îl și lua în primire, lansîndu-i:

— Celibatarii astia, zău că da, se descurcă bine!

— Gaseați

— Da. Numai că, asemenea fel de a trai e plin de neajunsuri și sper că n-ai să-1 prelungesti mai mult decît se cuvine.

— Ce spui! După cele ce am văzut la tata...

Ea îi arunca o privire încruntată. Kikuji observă că și pusese un sort de-al mamei sale, pe care i-1 daduse, desigur, servitoarea, își rasfrînsese mînele

si el se mira văzându-i bratele acelea vînjoase si albe, aproape prea albe, cu umflatura proeminenta a muschilor tari.

Pe un ton de asta data ceva mai conventional, Chikako îi spuse:

— Pentru moment, am introdus-o în salon. Dar n-ar fi mai simpatic s-o primim în pavilionul de ceai

— Nu stiu dacă acolo e lumina. Nu-mi amintesc să-1 fi văzut vreodata cu luminile aprinse.

— S-ar putea aranja o cina cu lumînari, ar fi mai dragut.

— O, nu!

— Ah, era să uit, făcu apoi Chikako, schimbînd deodata subiectul, ca si cum atunci si-ar fi adus aminte: adineauri, la telefon, domnisoara Inamura voia să stie dacă e invitata si mama ei. I-am raspuns că asta nu ne-ar face decît si mai multa placere. Dar, din pacate, doamna Inamura era angajata mai dinainte pentru asta-seara, asa că am hotărît, în încheiere, ca domnisoara Inamura să vina singura.

— Am hotărît! Vrei să spui că dumneata si hotărît totul, asa cum ti-a convenit duminică, si că dumneata si silit-o să vina. Cine a mai pomenit să invite lumea asta, în ultima clipa. Ce lipsă de tact! Ce-or fi crezînd despre noi.

— Da, se poate ca formele să nu fi fost respectate tocmai cum trebuie. Dar din moment ce domnisoara a venit si e aici, înseamna că nu mai e nici o lipsă de tact din partea noastră.

— Cum adica

— Stai să vezi! De vreme ce ea a venit astazi, înseamna că accepta cu placere ideea casătoriei. Nu spun, fireste, că treaba se desfasoara dupa toate regulile clasice. Dar ce-are a face. O data faptul împlinit, n-aveti decît să faceai haz amîndoi pe seama iniciativelor mele „trasnite”! Dar ia aminte, dacă procedezi într-un fel sau în altul, asta n-are nici o importanta: ce e scris să se întîmple, se întîmpla totdeauna. Cel putin asa stiu eu, din experienta mea.

Tonul ei capatase o siguranta aroganta, ca si cum ar fi stiut ce simtea si gîndea Kikuji în legatura cu fata.

— Nu cumva i-ai si spus totul

— Fireste că da. E la curent cu totul.

Spunînd acestea, ea lua un aer care lasa să se înteleaga limpede: asa că trebuie să te hotarasti!

Kikuji se ridica si strabatu galeria, îndreptîndu-se spre salon. O clipa, lîngă pomisrul plin de rodii, se opri si se stradui să-si compuna o înfatisare mai convenabila. Cum să se prezinte astfel, cu aerul acesta morocanos, în fata domnisoarei Inamura.

Trecînd distrat în umbra neagra a copacelului, imaginea acestuia îi readuse în minte petele de pe sînul lui Chikako.

Kikuji dadu abatut din cap. Ultimele raze ale apusului luceau încă pe lespezile din mica gradina ce-i conduceau pasii pîna la salon, ale carui usi erau larg deschise.

Domnisoara Inamura, într-un colt din larga încăpere pe jumătate întunecata, forma o pata alba ce părea că raspîndește lumina. Pe tokonoma se aflau

cîtiva irisi aranjati frumos într-o vaza. Era oare un semn al destinului. Căci acelasi motiv împodobeau obi-ul tinerei fete, încingînd-o parca cu un brîu de flori de iris. La urma urmei, poate că nu era decît o simpla coincidentă, deoarece irisul, floarea primaverii, constituie unul din motivele cele mai des folosite pentru a exprima sentimentul acestui anotimp, starea de spirit a acestor ultime zile de primăvară.

Nu erau, de altfel, irisi sălbatici, ci stînjenei care se încadrau în aranjamentul din tokonoma. După poziția înaltă și dreaptă a lujerelor cu florile și frunzele lor și, de asemenea, după prospețimea lor, se putea ușor ghici că Chikako le aranjase acolo doar cu puțin timp înainte.

A doua zi era duminică și ploua, în cursul după-amiezii, Kikuji se duse singur în chashitsu ca să repună la locul lor obiectele pe care le scosese în seara din ajun. În sinea lui, spera însă să mai soarba o dată atmosfera tinerei fete, ca și cum s-ar fi putut să mai plutească încă acolo parfumul domnișoarei Inamura.

După ce-i ceruse servitoarei să-i aducă o umbrelă de ploaie, tocmai se pregătea să pasească peste pietrele așezate ca niște înșulite pîna la usa pavilionului de ceai, cînd observă că apa curgea siroi în apropiere de rodii. Ridicînd ochii, constată că se făcuse o gaură mare în jgheab.

— Va trebui să punem pe cineva să repare asta, îi zise servitoarei.

— Aveți dreptate, domnule.

Se întîmplase de mai multe ori ca, atunci cînd ploua noaptea, să fie trezit din somn de zgomotul făcut de aceasta scurgere prin spartura și să nu mai poată dormi.

— Dar dacă vom începe cu reparatiile, știți cum merg lucrurile: nu vom mai termina niciodată. Mai bine ar fi să vindem tot, înainte de a se strica prea tare.

— Toți cei care au locuințe mari spun la fel în ziua de azi, îți exprima părerea servitoarea. Cu toate astea, domnișoara care a fost aseară aici era încîntată să vadă o casă atît de mare. Are de gînd să vină să stea la noi, nu-i așa. Fără îndoială, acesta era un fel de a lăsa să se înțeleagă că n-ar trebui vîndută casa...

— Doamna Kurimoto a stat deci de vorba cu dumneata

— Da, domnule. Și domnișoara abia venise, că a și plimbat-o prin toată casa.

— Asta mai lipsea!

Aseară fata nu lasase să se ghicească nimic din vorbele ei. Cum venea asta. El credea că nu intrase decît în salon, pentru a trece de acolo în micul pavilion din grădina, pe poteca aceasta de pietre, exact așa cum se pregătea să facă el acum.

Cu cîteva ceasuri înainte, în cursul nopții, fiindcă nu putea să doarmă, se simțise atras spre chashitsu, ca și cum ar fi vrut să mai respire o dată acolo parfumul ei. Dar se opri și reflectase îndelung; își spusese, încercînd să adoarmă, că ea făcea parte dintr-o lume diferită de a lui, cu totul

inaccesibila. O persoana dintr-o alta lume... Pentru totdeauna...

Ca Chikako a plimbat-o prin toata casa, era, fireste, ultimul lucru pe care el si-l putuse imagina.

Kikuji o ruga pe servitoare să-i aduca niste carbuni aprinsi în chashitsu si porni pe cararuia de pietre.

În seara din ajun, fiindca trebuia să se duca în Kita-Kamura, Chikako plecase împreuna cu domnisoara Inamura, lasînd în grija servitoarei să faca ordine în pavilionul de ceai. Asa că nu-i ramînea acum lui Kikuji decît să puna la loc vesela de valoare si celelalte obiecte strînse provizoriu într-un colt al încaperii celei mici. Din nefericire însă, el nu prea stia unde anume trebuie asezat fiecare lucru în parte. Bombanind că Kurimoto stia, desigur, mai bine decît el, se întoarse spre a privi la kakemono, atîrnat în ajun, portretul unui poet; era o mica lucrare de *Sotatsu**, un gingasa desen în tus, cu un colorit foarte fin, realizat din tonuri estompate. În cursul serii domnisoara Inamura îl întrebase cum se numeste personajul înfatisat de acest portret, dar el nu putuse să-i raspunda decît:

— Trebuie să-ti marturisesc că nu stiu. În operele de acest gen, personajele sînt totdeauna tratate în acelasi fel încît, fără versurile respective, e greu să ghicesti.

Chikako intervenise:

— Trebuie să fie poetul *Muneyuki***, iar poezia zice cam asa: „Verdele pinului se mentine tot anul, dar el e mai stralucitor în preajma primaverii”. Sezonul este cam pe trecute în momentul de fata, trebuie să recunoastem. Dar tatal dumitale, domnul Mitani, aprecia mult aceasta opera, pe care o expunea adesea, primavara, în chashitsu, ca ornament.

La aceste explicatii, Kikuji adaugase atunci că nu se putea sti cu adevărat, dupa desen, dacă îl reprezenta pe Muneyuki sau pe *Tsurayuki****; si la fel gîndea si acum, contemplînd acest chip a carui seninatate nu era tulburata de nici un detaliu personal ce-ar fi putut duce la identificarea lui. În schimb, micul tablou cu linii extraordinar de pure avea o putere de sugestie impresionanta. Poetul făcea o impresie de grandoare. Contemplîndu-l numai o

clipa, îti simteai toata fiint patrunsă de puritate si nevinovătie.

Tabloul de aici, irisii din camera! Cum să nu se gîndeasca din nou la domnisoara Inamura.

Îl trezi din reveria sa sosirea servitoarei, care aducea focul si apa calda.

— Iertati-ma că am întîrziat, dar am vrut să încalzesc mai întîi apa. E mai usor să si apa fiarta de la început.

* *Sotatsu Nonomura (-1634), pictor însemnat, parinte al scolii decorative Korin, prieten si coltborator al pictorului Koetsu Honami (1557-1637).*

&* *Minamoto Muneyuki (1939) - poet, contemporan cu Tsurayuki.*

Ea crezuse pesemne ca-i ceruse foc pentru ceai. În realitate, el nu se gîndise decît la raceala ce domnea în pavilion si n-avea deloc intentia să se

foloseasca de ibric.

Ca să n-o dezamageasca totusi, potrivi focul sub pirostriei, însă fără nici un ceremonial si aseza deasupra ibricul de arama.

Din cea mai frageda copilărie, Kikuji stia despre reuniunile de ceai, al caror fervent adept era tatal său, dar niciodata nu se simtise îndemnat să le practice si el. De altfel, nici tatal său nu staruise să-l învete aceasta arta. Chiar si acum, în timp ce apa începea să sfîrîie în ibric, Kikuji, cufundat în gîndurile lui, se multumi să mise puțin capacul, fără vreo solemnitate deosebita, urmîndu-s mai departe firul reveriei.

Încaperea mirosea puțin a aer închis; rogojinile prinsesera mucegai. Cît despre tonalitatea sobra a peretilor, atît de potrivita pentru a pune în valoare, ieri seara, silueta tinerei lui invitate, astazi i se părea foarte trista.

În cadrul acesta, Yukiko îi lasase aseara impresia unei tinere persoane obianuite să traiasca dupa moda occidentala, care nu îmbraca decît la anumite ocazii costumul japonez si nu reia decît în mod cu totul excepaional jocul formelor traditionale. Ca si cum s-ar fi scuzat, el îi spusese:

— Îmi închipui că aceasta invitstie pe nepusă masă a lui Kurimoto te-a deranjat. Tot a ei a fost ideea să te primeasca în pavilionul de ceai.

— Mi-a spus că e aniversarea sedinaelor de ceai ale tatalui dumitale.

— Si mie mi-a adus aminte de asta. Uitasem complet.

— Domnisoara Kurimoto e o maestra de ceai care, mă tem, face o ironie invitînd o debutanta ca mine la o asemenea aniversare. Sînt cu atît mai puțin demna de aceasta cinste, cu cît, în ultimul timp, n-am urmat lectiile cu prea multa rîvna.

— Abia azi-dimineata Kurimoto si-a adus aminte deodata de aceasta aniversare si s-a hotarît să vina să faca ordine în pavilion. Miroase a mucegai, nu-i asa

si, cu o voce sovăitoare, adaugase numaidecît:

— Oricum, e pentru mine un prilej fericit că te-am putut cunoaste. Regret doar faptul că ne-am cunoscut prin intermediul acestei femei... Regret mult... mai ales pentru dumneata...

Fata îl privi încurcata:

— De ce! Dacă n-ar fi fost aici domnisoara Kurimoto, nimeni nu ne-ar fi prezentat unul altuia.

Era pe cît de simplu, pe atît de adevărat. Fara Kurimoto, ei nu s-ar fi întîlnit niciodata. Aceste cuvinte fura pentru Kikuji ca o lovitura naprasnica de bici. Oare nu marturisea prin aceasta ca-si dădea acordul pentru proiectul de casă- torie. El era convins de asta. Aerul ei încurcat, privirea interogativă fusesera pentru el ca o tîsnire de lumina.

Kikuji se mai întreba, între altele, ce trebuie să gîndeasca ea auzindu-1 spunîndu-i profesoarei de ceai „Kurimoto” si atît, fără nici o alta formula de politete. Tînara fata stia oare că domnisoara Kurimoto fusese amanta tatalui său, chiar dacă aceasta n-a durat decît rastimpul vinei scurte aventuri.

— Eu, voi să explice el, am numai amintiri amare în legatura cu persoana lui Kurimoto. Glasul i se înfunda.

— Mi-ar fi extrem de neplacut să stiu că ea e unealta destinului meu; nu

vreau să cred că grstie ei te-am cunoscut pe dumneata.

În timp ce ei vorbeau astfel, Chikako intrase și adusese cina pentru trei.

— Ma primiți și pe mine la masă! zise ea, lasându-se să cada pe rogojina, ca spre a se mai odihni puțin.

Apoi, întorcându-se către domnișoara Inamura, îi spuse, aplecându-si ușor bustul către ea:

— Sînt dezolată, credeți-mă, că sînteti singurul oaspete. Mi-e teama că vă plictisiti.

Pe urma, înclinându-se în fața lui Kikuji, adauga numaidecît:

— Dar sînt încredințată, domnule Mitani, că tatăl dumitale e fericit și că el se afla acum printre noi.

Tîna fața se multumi să-si lase ochii în jos, afirmînd încă o dată cît de puțin calificată se simtea să treacă pragul acestui chashitsu atît de venerat de răsăditul tată al domnului Mitani.

Chikako, fără să ia în seamă aceste proteste, se porni să povestească ce rol important jucase pavilionul acesta înainte de moartea domnului Mitani, depănându-si amintirile fără sir și fără noimă.

Ea părea să nu aibă nici cea mai mică îndoială cu privire la contractarea căsătoriei între Kikuji și domnișoara Inamura. O declara și mai limpede, în fața fetei, spunîndu-i lui Kikuji, din ușă, la plecare:

— Data viitoare o să mergem noi în vizită la domnișoara Inamura. Dar o să avem grija să ne anunțăm din vreme! Domnișoara Inamura, aprobînd din cap, paruse gata să spună ceva, dar se opri deodată, parca fără să vrea, cu o expresie fină de sfială tulburată.

Kikuji era departe de a se aștepta la o asemenea dare în vileag a sentimentelor sale și fu napădit de un val de căldură în tot corpul: avea impresia concretă că simte cum căldura din el se strecoară în față; și, totuși, umbra și murdara perdea în spatele careia el se zădărnicea atît, nu putea fi dată cu nici un chip la o parte.

Chiar și acum, singur în liniștea camerei de ceai, o vedea încă înaintea lui, aceasta perdeă de bezne și mînjeli. și nu numai din cauza lui Chikako, care i-o prezentase pe domnișoara Inamura, o, nu! Căci și în el, în el însuși, sălăsluiau aceleasi urîtenii!

Lui Kikuji îi stăruia în minte o imagine: îl vedea pe tatăl său, cu dinții săi îngălbeniți, înfigîndu-si gura în petele dezgustătoare ale lui Chikako; și simtea că el nu se deosebeste, în acea imagine, de tatăl său.

Tîna fața nu era deloc mîhnită că Chikako fusese pricina întîlnirii lor; dar el, Kikuji, nu putea suporta să știe că ea jucase rolul de intermediară între fața și dînsul. Era în asta ceva care-l supăra pînă la a-l paraliza; iar dacă această tulburare explica pînă la un punct nehotărîrea și lasitățile lui, nu era numai atît... O, nu, mai erau și alte lucruri care-l apăsau amarnic.

Dacă o detesta pe Chikako, știa de asemenea cît de puțin sincer era cu el însuși aăiindu-si ura sub pretextul că ea era aceea care îi impunea căsătoria cu domnișoara Inamura. În definitiv, ea se afla în elementul ei jucînd acest rol și nu constituia decît o anumită înlesnire.

Dar, în acest punct al gîndurilor sale, Kikuji se simți ca palmuit la ideea că

domnisoara Inamura ghicise poate ce era în sufletul lui si ramase încremenit el însusi constatînd deodata cît de mare era lasitatea sa, de care pîna atunci nu-si daduse seama.

La sfîrsitul mesei, profitînd de o clipa cînd Chikako se retrasese ca să pregateasca ceaiul, el încercase să reia dialogul întrerupt de aparitia acesteia:

— Dacă trebuie să vedem în Kurimoto o unealta a destinului, atunci mă gîndesc că avem, dumneata si eu, o conceptie foarte diferita despre destin. Asta a fost tot ce putuse să spuna si înțelegea prea bine că fraza lui rasuna ca o scuza slaba, ca o justificare stîngace si inutila.

Iar acum da, acum înțelegea nemulțumirea pe care o încerca, dupa moartea tatalui său, să-si stie mama singura în acest pavilion de ceai. Da, acum îi era clar: tatal său altadata, apoi mama sa, si în prezent el însusi, venind să se izoleze în acest pavilion, se regaseau aici, fiecare singur cu gîndurile sale...

Afara, ploaia cadea cu stropi grei pe frunzisul înclinat spre pamînt al copacilor. si iata că în sfichiuirea aceasta neîntrerupta auzi rapaitul picaturilor pe o umbrela ce se apropia. De dincolo de usa vocea servitoarei îl anunta:

— A venit doamna Ota.

— Doamna Ota!

— Da, domnule. si cred că e bolnavă, asa de rau arata. Kikuji, pe care aceasta veste îl făcu să sara în picioare, ramase tintuit locului, fără să mai poata spune nimic.

— Unde doriti s-o primiti, domnule

— Chiar aici.

— Foarte bine.

Ca să vina pîna în chashitsu, doamna Ota trebui să strabata gradina prin ploaie. Nu mai avea umbrela si fata ei era uda cînd intra. Dar nu de ploaie, ci de lacrimi îi era uda fata. Înțelegînd aceasta, Kikuji se repezi s-o întîmpine aproape strigînd:

— Ce s-a întîmplat

Cu ochii în ochii lui Kikuji, cu privirea agatata de el a deznadejde, se părea că numai asta o tine să nu lesine. Kikuji, banuind aceasta primejdie, nu îndraznea să-si întoarca privirea de la ea, într-atît era de sigur că femeia s-ar prabusi dacă ar slabi-o din ochi. Scruta fără să vrea cearcanul adînc ce-i brazda fata, pielea boaita din jurul ochilor obositi, înfrigurati, încremeniti, si totusi încarcati de o tandrete imploratoare prin torentul de lacrimi, plini de o inexprimabila blîndete.

— Îți cer iertare, zise ea. Nu mai puteam să aștept. Trebuia să te văd.

Glasul ei, întreaga ei fiinta nu exprimau decît dragoste. Fara extraordinara si duioasa caldura ce emana din ea, Kikuji n-ar fi suportat să-i vada fata aceea atît de trudită. Îsi simtea el însusi inima zdrobita de cumplita suferinta al carei spectacol i-1 oferea persoana ei. Dar desi stia prea bine că numai el era cauza acestei dureri, se adîncea totusi, ca o consolare, în baia de tandrete infinita cu care îl învăluia ea.

— Intra repede, intra înainte de a te uda de tot, îi spuse el, luînd-o în brate ca s-o ridice si s-o traga înauntru, nu fără o usoara bruschete din pricina grabei.

— Lasă!... Da-mi drumul! murmura ea, încercînd să mearga singura. Sînt usoara, nu-i asa

— Da.

— Am slabit mult în ultimul timp. Nu mai sînt ca înainte. Kikuji începea să-si reproseze violenta gestului de adineauri.

— Fiica dumitale nu-i îngrijorata

— Fumiko...

Dupa felul cum îi rostise numele, Kikuji crezu, o clipa, că Fumiko o însoțise pîna aici.

— A venit cu dumneata întreba el.

— O, nu. Am venit pe ascuns, marturisi ea cu un suspin adînc. Fiica mea nu ma mai slabeste din ochi. Pîna si noaptea se trezeste la cel mai mic zgomot pe care-l fac. N-o mai recunosc deloc, atît de mult se chinuie din pricina mea.

Si îmi pune niste întrebări cumplite:

— „De ce sînt unica ta fiica. De ce n-ai avut si alti copii. Puteai să fi cu domnul , Mitani, nu...” si lucruri de-astea!

în timp ce vorbea, doamna Ota își mai reveni puțin. Kikuji ghicea, din vorbele ei, ce insuportabila tristete o apasa pe fata văzîndu-si mama suferind din cauza lui.

Cînd auzi că ea mersese pîna acolo încît ar fi dorit ca mama ei să fi avut un copil cu tatal său, un spin i se înfipse deodata în inima.

Cu privirea mereu pironita în ochii lui Kikuji, doamna Ota relua:

— S-ar putea ca Fumiko să fie acum pe urmele mele.

Am profitat de lipsa ei ca să fug de acasă. Ea probabil se gîndea că n-am să ies din cauza ploii.

— Din cauza ploii. Ce vrei să spui.

— Da. Ea mă crede prea slabita ca să înfrunt timpul urît. Kikuji înclina capul, în tacere. Doamna Ota îl întreba:

— Fumiko a fost în vizita aici alaltaieri

— Da. Ca să-mi ceara să te iert, mi-a zis ea... Iar eu nu stiam ce să raspund la asemenea cerere.

— Ah, înțeleg ce-i în sufletul ei! si, cu toate astea, iata-ma din nou aici! De ce-am facut pasul acela... E îngrozitor, îngrozitor!

— Dar, spune, ce alt sentiment as putea să am pentru dumneata, decît de gratitudine

— O, multumesc. E mai mult decît as fi dorit... Nu-mi pot ierta că am fost atît de nenorocita dupa aceea...

— De cea nimeni si nimic nu te tine legata... afara doar dacă nu e vorba de fantoma tatalui meu.

Fata doamnei Ota ramase nemiscata, ca si cum nici n-ar fi auzit cuvintele lui. Kikuji avea impresia că vorbește în gol.

— să uitam totul, să nu ne mai gândim, zise ea. N-ar fi trebuit să mă las atît de tulburata de telefonul domnisoarei Kurimoto! Mi-e rusine.

— Ti-a telefonat Kurimoto

— Da, azi-dimineata. Ca să-mi spuna că mariajul dumitale cu domnisoara Inamura e ca si facut. Oh, de ce a trebuit ca tocmai ea să-mi dea vestea asta. Ai fi putut să-mi spui dumneata...

Un val de lacrimi îi umplu ochii si Kikuji se astepta s-o vada suspinînd din nou, cînd ea zîmbi deodata. Nu cu un zîmbet fortat, ca atunci cînd vrei să rîzi printre lacrimi, o nu! Ci cu un adevărat zîmbet de copil, dulce si candid.

— Încă nu m-am hotarît dacă să intru în aceasta poveste, protesta Kikuji. I-ai permis cumva lui Kurimoto să flecareasca ceva pe seama mea. V-ati întîlnit între timp

— Nu, n-am văzut-o. Dar, dupa cîte o cunosc, e foarte probabil să stie ceva. Chiar azi-dimineasa, la telefon, a putut să banuiasca ceva... Sînt atît de stîngace, vai! Atît de nevolnica!... Am avut ca o sincopa si probabil că am scos un strigat. Or, la telefon ghiceati foarte usor care sînt simtamintele celuiilalt, nu-i asa. în orice caz, ea mi-a spus: „Draga doamna, te rog nu le sta în cale.”

Umerii începura să-i tremure, ca si cum ar fi fost zguduita de friguri. Gura îi era crispata si fata-i descompusă reflecta o neliniste fără margini; părea gata să cada în nesimtire.

Kikuji se ridica si întinse mîna s-o prinda de umeri si s-o sustina, dar doamna Ota îl apuca de brat:

— Mi-e frica, oh, mi-e frica, suspina ea, cu obrazii cuprinsi de o mare paloare ce-i trada vîrsta.

Privirea îi ratacea în toate partile. Apoi deodata, revenindu-si în fire, cerceta încaperea si întreba:

— asta-i pavilionul

Kikuji, fără să înțeleaga ce voia să spuna, rosti un „da” vag, fără convingere.

— Minunat *dwshitsul* făcu ea.

Spunea asa pentru faptul că fostul ei sot fusese de nenumarate ori oaspetele acestei camere de ceai. Sau poate se gîndea la tatal lui Kikuji.

— E prima data cînd vii aici o întreba Kikuji.

— Da.

— La ce te uiti cu aerul asta ciudat

— La nimic... la nimic...

— Asta-i o pictura de Sotatsu: portretul unui poet.

Doamna Ota încuviinta cu un semn din cap si își lasă ochii în jos.

— si totusi ai mai fost aici, în casă la noi...

— Nu, niciodata.

— Adevărat! se mira Kikuji.

— A, ba da, iarta-ma. O data... la funeraliile tatalui dumitale.

Glasul îi era atît de slab, încît Kikuji se grabi să propuna:

— N-ai vrea să bei un ceai. Are să te mai întremeze. si am să beau si eu o ceasca.

— Cu placere, zise ea. îmi dai voie să-1 prepara

Pe cînd se ridica, se clatina putin, dar făcu eforturi să-si pastreze echilibrul. Kikuji se duse si deschise cutiile asezate într-un colt, din care scoase cestile. O clipa, se gîndi că aceste obiecte fusesera folosite în ajun pentru ceaiul domnisoarei Inamura. Dar înlatura repede acest gînd si se întoarse cu pretioasele piese în mîna.

În fata focului, vrînd să ridice capacul ibricului, doamna Ota nu-si putu stapîni tremurul mîinii, si se auzi un usor clantanit de fier. Cînd îsi apleca trupul înainte, cu ceainicul în mîna, cîteva lacrimi îi cazura cu zgomot pe marginea vasului.

— Tatal dumitale l-a cumparat de la mine si pe asta, zise ea.

— Da! Nu stiam.

Kikuji nu resimti nici un fel de jena auzind-o spunînd că acest obiect provenea din colectia sotului ei, atîta naturalete si simplitate pusese dînsa în marturisirea sa. Prepara ceaiul si-l pofti să vina să-si ia singur ceasca.

— Nu pot s-o aduc, se scuza ea.

Kikuji se aseza alaturi de ea si sorbi din ceai. într-un acces de slabiciune, doamna Ota cazu pe genunchii lui. El o cuprinse cu mîinile de subtiori, si îi simti rasuflarea tot mai scurta si mai deasă.

S-ar fi zis că tinea în brate un copil, atît de usoara si de lipsita de puteri era ea.

— Doamna! O, doamna!

Kikuji scutura tare trupul ce părea fără vlagă. O tinea de gît, cu amîndoua mîinile, tare, aproape s-o sugrume. Degetele-i simteau osul ascutit al claviculelor sub piele, cu adîncitura de sub beregata mult mai pronuntata decît ultima data.

— Nu poti să faci nici o deosebire între mine si tatal meu

— Oh, esti crud... suspina ea cu o voce duioasă, cu ochii închisi.

O voce din alta lume, ce se straduia parca din greu să revina pe lumea aceasta.

Kikuji, de fapt, nu se adresa atît doamnei Ota, cît îsi exprima zbuciumul propriei lui constiinte. Docil, fără să se împotriveasca, se lasase tîrît, împins si el în acea alta lume. Căci nu putea să gaseasca alt nume pentru acest univers ciudat ce excludea orice distinctie între tatal său si el. Aceasta lume din care a trebuit să se smulga la început, pentru a suporta apoi tortura nelinistii lui.

Se întreba dacă era prima sau ultima din lume, aceasta femeie care lui i se părea că nu mai este reala; o fiinta din care se retrăsese individul concret, pentru a-l lasa pe el numai în prezenta femeii.

Reprezenta ea oare elementul feminin originar, sau era ultima lui incarnare pe pamînt. Deoarece în universul ei, în lumea extra-temporala în care se refugiase, era limpede că nu mai făcea nici o deosebire între fostul ei sot, între tatal lui Kikuji si între fiul acestuia.

— Marturiseate că nu te gîndesti decît la tatal meu; că ne confunzi cu totul pe el si pe mine!

— Cer iertare! E îngrozitor! Oh, sînt atît de vinovata!

Un nou val de lacrimi îi tîsni în ochi, scurgîndu-i-se pe obraji.

— De ce n-am murit, vai! Cum as vrea să mor în clipa asta, oh, ce fericita as fi! Kikuji, m-ai strâns adineauri de gât ca să mă ucizi... De ce n-ai făcut-o

— Bine, bine! Nu vorbi prostii! E absurd, dar ca să fiu sincer am aproape pofta s-o fac acum.

— Adevărat! Oh, cât de mult as vrea, dacă ai ști!...

Si cu un gest usor, își întinse spre el gâtul lung.

— Slaba si neputincioasă cum sînt, n-ar fi greu...

— si pe fiica dumitale ai parasi-o asa

— Dupa tot ce s-a întîmplat, eu n-am să mai pot duce o viata ca asta. Am să mor de remuscari; asa că, te întreb, o să ai grija de Fumiko, da

— Ah! numai de-ar semana cu dumneata!

Ochii doamnei Ota se deschisera larg si-1 fixara adînc pe Kikuji, care se simti rusinat de aceasta fraza ce-i scapase fără să stie cum si nici pentru ce. Ce-o să creada ea acum. Ea îi lua palma si i-o puse pe piept, apăsînd-o acolo tare.

— Simti! Bate foarte neregulat!... N-am s-o mai duc mult. Nu cumva fraza lui Kikuji îi aruncase inima în aceasta stare de agitare

— Care e vîrsta ta exacta, Kikuji

El nu raspunse la întrebarea sa.

— Sînt sigura că n-ai treizeci de ani, nu-i asa. Oh, femeie pacatoasă ce sînt! Dezgustator de vinovata! Cum ai putea să mă ierti vreodata. Nici eu nu sînt în stare să înțeleg... Se ridica pe jumatate, îndoindu-si genunchii sub ea si sprijinindu-se într-o mîna.

Kikuji se aseza si el.

— Nu, tagadui ea, n-am vrut să-ti mînjesc casătoria, crede-ma, si cu atît mai putin să-i fac rau lui Yukiko. Totusi, iata cum s-au întors lucrurile...

— Nu stiu deloc dacă am să mă hotarasc să mă însor cu ea, îi spuse pentru a doua oara Kikuji. Dar fiindca m-ai purificat de trecut.

— A...

— Da; aceasta Kurimoto, care tine cu tot dinadinsul să contracteze casătoria, a avut si ea în trecut o scurta aventura cu tatal meu si ea este aceea care strecoara în mine otrava acestui trecut. Dumneata, dimpotrivă, pe dumneata tata te-a iubit pîna în ultima sa zi... si mă gîndesc că a fost o mare fericire pentru el.

— Trebuie să te însori cu Yukiko cît mai repede cu putinta.

— Asta mă priveste numai pe mine.

Privind în gol, îl fixa cu un aer absent. Obrajii i se îngalbenira. Cu un gest matinal își duse mîna la frunte:

— Credeam că am să lesin... Mi se învîrte capul.

Si fiindca voia cu orice pret să se întoarca acasă, Kikuji chema un taxi si o însoti pe drum.

În masina se ghemui într-un colt, cu ochii închisi, ramînînd nemiscata în chip îngrijorator. S-ar fi zis că orice putere o parasea, că viata însăsi se scurgea din ea. Mîinile îi erau reci ca gheata cînd Kikuji o conduse pîna în prag, fără să intre înauntru.

În aceeasi noapte, pe la orele doua, fu chemat la telefon de Fumiko.

— Domnul Mitani. Acum o clipa... mama... urma o scurta tacere, apoi

articula distinct)... mama a murit.

— Cum! Ce! Ce spui! I s-a întîmplat ceva mamei dumitale

— A murit. O criza cardiaca, în ultimul timp folosea multe somnifere.

Lui Kikuji îi pieri glasul.

— As îndrazni să vă rog ceva, domnule Mitani.

— Ce

— Dacă aveti vreun doctor pe care-l cunoasteti bine, ati vrea să veniti cu el

— Un doctor, zici! A, da, un doctor... înțeleg, da... Vin imediat.

Surprins să afle că nu era nici un doctor acolo, Kikuji înțelese totul într-o clipa: doamna Ota se sinucisese, si Fumiko îl chema în ajutor spre a încerca să disimuleze faptul.

— O să mă ocup eu, fii fără grija.

— Contez pe dumneavoastra.

Fumiko probabil că statuse si se gîndise mult, cumpanind bine înainte de a-1 suna. Dovada, tonul acela scurt si ferm, fără nimic în plus decît strictul necesar. Kikuji ramase unde se afla, asezat în fata telefonului, si închise ochii. Revedea în minte asfintitul de soare pe care-l văzuse din tren dupa întîlnirea cu doamna Ota în hanul din KitaKamakura. Soarele vesperal ce cobora peste boschetele templului Hommonjoni, la Ikegami...

Un soare rosiatic ce părea să mîngîie copacii aceia venerabili înainte de a se scufunda la orizont, învăpăind văzduhul cu licaririle lui sclipitoare.

Iar pe cerul stralucitor se profila, într-o linie sumbra, creasta dantelata a batrînilor copaci, printre ramurile carora se mai strecurau încă razele unei lumini scînteietoare, ce-l silise să-si închida ochii obositi.

Ca acum, în dosul pleoapelor sale se îngramadise tot aurul cerului de seara; iar în acest aur i se paru că vede, ca si acum, zburînd miile de pasărele albe de pe un anumit furoshiki roz.

CARTEA A TREIA

Vasul de shino

Kikuji își amînase vizita de condoleante pentru a saptea zi de la funeraliile doamnei Ota, cînd se oficia prima comemorare funebra. si în ziua urmatoare se gîndea să plece de la birou înainte de ora obisnuita, ca să nu ajunga cu întîrziere, dar, nehotarît si emotionat, taragana atît de mult lucrurile, că nu iese de la serviciu decît la ora cînd se termina de regula programul.

Fumiko îl întîmpina în antreu, înclinîndu-se si îngenunchind cu palmele lipite de pamînt. S-ar fi zis că se sprijinea în mîini, ca să-si stapîneasca tremuru umerilor. în aceasta pozitie, își ridica ochii catre oaspetele ei:

— Vă multumesc pentru florile pe care mi le-ati trimis ieri.

— O, te rog!

— Întrucît ati trimis flori, nu credeam c-o să mai veniti...

— De ce! Nu te-ai gîndit că as fi putut să trimit florile înainte

— Nu, nu mi-a trecut prin minte asa ceva.

— Am fost ieri la o florarie din acest cartier, destul de aproape de dumneata.

Cu un gest din cap, Fumiko încuviința.

— Ghicisem de la început de la cine veneau, cu toate că nu erau însoțite de nici un biletel.

O clipă, Kikuji se revăzu în pravălie, în mijlocul florilor respirând parfumul lor discret, ca un balsam pentru tristetele lui, aducând oarecare ușurare poverii pe care i-o producea gândul la greseala faptuită, o îndulcire a meditațiilor amare ce se îndreptau toate către doamna Ota.

Fumiko, de asemenea, prin primirea ce i-o facuse, îi racorea parca sufletul în aceste momente.

Ea purta o rochie alba de bumbac. Obrajii palizi nu-i erau fardați, își daduse doar cu puțin ruj pe buzele ofilite de mîhnire și care pareau uscate.

— Am socotit că era mai bine să nu vin ieri aici, adauga Kikuji.

Cu o mișcare, Fumiko își trase genunchii într-o parte, ca pentru a-i face loc vizitatorului să intre. Kikuji pași înăuntru, înțelegînd că ea rostise cele cîteva fraze în prag numai ca să-și stapîneasca lacrimile și că, de va mai sta mult așa, are să izbucneasca în suspine.

— Nu vă puteți închipui cît de mult m-am bucurat primind florile! Dar nimic nu vă putea împiedica să veniți ieri, zise ea, ridicîndu-se spre a-l urma pe Kikuji în casă.

— Nu voiam să fiu un nepoțit în mijlocul familiei, marturisi Kikuji, straduindu-se să vorbească pe un ton cît mai degajat.

— Oh, sînt lucruri de care eu nu mai tin seama, declara Fumiko fără sovaială.

Altarul decedatei se afla în salon, cu o fotografie a doamnei Ota în fata urnei. Kikuji văzu, nu fără surprindere, că nu mai erau alte flori acolo, în afara de ale lui. Fumiko le luase pe celelalte, pentru a nu le lăsa decît pe cele trimise de el. Sau poate celebrarea celei de-a șaptea zile de doliu avusese un caracter strict intim.

Kikuji își zise că mai degraba așa a fost.

— E un mizuzashi, nu-i așa! întreba el.

— Da, răspuse Fumiko, înțelegînd că se referea la vasul în care aranjase florile; mi s-a părut că era mai potrivit pentru armonie.

— S-ar zice, un foarte bun *shino**, afirma Kikuji.

Vasul, de forma rotunjită și zvelt, relativ mic pentru un mizuzashi, cu granulația lui mată și coloritul batînd ușor în galben, se potrivea foarte bine cu florile: trandafiri albi și cîteva garioafe de nuanță roz.

1 Ceramica tipic japoneză datînd din veacul al XVI-lea și corespunzînd exigentelor sobre ale artei ceaiului.

— Mamei îi placea să-l folosească pentru flori și de aceea nici nu l-a vîndut.

Kikuji se prosterna în fata altarului decedatei și depuse tamîie. Apoi, împreunîndu-și mîinile, se ruga, cu ochii închiși, cerînd moartei să-l ierte.

Dar aceasta rugăciune, pe care el ar fi vrut-o adîncă și fierbinte, fu parca temperată, înmuiată de o grațitudine plină de emoție la amintirea dragostei defunctei, a carei duiosie îi usura și îndulcea parerile de rău.

Fusesse oare ea împinsă la moarte de săvîrsirea pacatului, nemaigăsind nici o alta cale de mîntuire. Sau alesese moartea din pricina iubirii sale, pe care nu si-o mai putea înabusi. Pacatul sau iubirea. Aceasta era întrebarea ce-1 tortura pe Kikuji de o săptămîna, zi si noapte, fără să gaseasca raspuns. Iar acum, că se afla aci, îngenuncheat, cu ochii închisi, lîngă altarul moartei, nu i se părea deloc surprinzător că se simte, cum si era, învăluit de placuta si suava ei caldura înmiresmata, fără ca totusi ceva să evoce în el vreo imagine a trupului ei. Aceasta prezenta în acelasi timp sensibila si totusi fără corp, mai mult muzicala decît plastica, el o primea într-un mod foarte natural si o socotea cu totul conform cu firea adîncă a femeii care fusese doamna Ota. De cînd o stia moarta, Kikuji nu mai putea să doarma si recurgea la alcool si la somnifere. Dar si cu acestea, somnul îi era pe cît de usor pe atît de scurt, mereu întrerupt de bruste treziri, desi încărcat de vise frumoase, iar nu de cosmaruri: vise ce-1 patrundeau de voluptate si-ti prelungeau dulceata mult timp dupa ce se trezea. Se întreba, nu fără uimire, cum putea o moarta să perpetueze astfel, prin vis, caldura îmbatătoare a îmbrăţisarilor sale. Căci el le simtea neîncetat deliciul, dar îi venea cu atît mai greu să creadă că se întîmpla asa ceva.

Prima data, în noaptea pe care o petrecusera împreuna la hanul acela din Kita-Kamakura, ca si ultima data, cînd venise la el în pavilionul de ceai, ea exclamase: „Oh, ce vinovata sînt!” - dar spunînd aceasta, ea fremata mai mult la chemarea sau la amintirea desfatarilor trupului decît tremura de teama sau de deznădejde. Nu se întîmpla oare acum acelasi lucru cu Kikuji, în fata altarului din casă. Fiindcă, în timp ce se muştra că pricinuisese moartea doamnei Ota, i se părea totusi că aude, vie si apropiata, vocea iubitei care plîngea de asemeni si ea, întocmai ca altadata, că faptuise greseala, crima, pacatul lor.

Kikuji redeschise ochii. La spatele lui se afla Fumiko, ale carei suspine le auzea acum bine. Ea îsi înabusise plînsul pîna atunci, apoi trebui să-si dea drumul, sărmana, ca să se usureze.

Încă în genunchi si fără a îndrazni să se întoarca, Kikuji încerca să spună ceva.

— De cînd dateaza portretul acesta! fu întrebarea lui.

— Cinci sau sase ani, cam atît. Era o fotografie mica, pe care am marit-o.

— N-a fost luata în timpul unei sedinae de ceai

— Ce repede v-ati dat seama!

Fotografia marita nu înfatîşa, de fapt, decît fata; bustul era taiat la înaltimea unde se încheia chimonoul, fără să lase să se vada aproape nimic din umeri.

— Cum ati ghicit că lua parte la o sedinta de ceai

— O simpla impresie, explica Kikuji. Privirea e coborîta si ochii atenti, ca si cum ar supraveghea actiunea mîinilor. Umerii nu se văd, e adevărat, dar se percepe totusi o anumita încordare în toata tinuta corpului.

— Din pacate, se vede mai mult din profil si cu toate că mama tine la aceasta fotografie a ei, eu am ezitat s-o spun.

— E un portret excelent, care o arata în toata seninatatea ei.

— Da, însă e totusi pacat că are chipul întors astfel. Era mai bine dacă ar fi

fost luata din fata, privind spre oaspetii care îi ofera tamâie. Nu credeti

— Mde!... Ah, da, poate si dreptate.

— Vedeti! Îti apleaca usor capul si se uita în alta parte.

— Exact, asa-i. Nu bagasem de seama.

Kikuji se gîndea la ceaiul pe care ea îl preparase la el, cu o zi înainte de a muri. O revedea aieva, cu miscarea mîinii ce tineva ulcica de bambus, în timp ce lacrimile îi curgeau pe ceainicul clocotind. El se apropiase de dînsa să-si ia ceasca de ceai iar lacrimile se uscasera cînd termina de baut. Abia apuca să puna ceasca dinaintea lui, că ea se prabusise pe genunchii săi...

— Pe vremea cînd a fost facuta aceasta fotografie nu slabise asa, începu Fumiko sovăitoare, apoi marturisii:

— Nu stiu ... dar nu-mi place să expun o fotografie de-a ei... care îmi seamana mult! Asta mă face să roses.

Kikuji întoarse capul spre a întîlni privirea ei, dar ochii care nu se dezlipisera pîna atunci de spatele lui, se lasara deodata în jos. Era momentul, gîndi el, să se ridice din fata altarului moartei si să vina să ia loc lîngă Fumiko. Dar

cum să faca. Cu ce cuvinte să-i ceara iertarea

Zarind vasul de shino, sau mai bine zis mizuzashi ce servea la aranjamentul floral, își puse usor mîinile pe rogojina din fata acestei ceramici, ca s-o contemple si s-o aprecieze pe îndelete, asa cum cere ritualul atunci cînd e vorba de piese folosite în arta ceaiului.

O delicata nuanta de rosu se raspîndea foarte fin peste suprafata alba si mata, atragatoare si placuta prin ea însăsi, dar fără să strice si să tulbure recele natural si pur al faiantei. Spre aceasta suprafata emotionanta întinse el o mîna care voia să pipaie.

— Îmi place un bun shino zise el. E dulce... ca un vis!

Era să spuna: dulce cum poate să fie dulce un vis despre o femeie. Dar izbuti să se opreasca la timp, rostind doar ultimele cuvinte.

— Dacă vasul vă place, îngaduiti-mi să vi-l ofer în memoria mamei.

— O, nu! se opuse el tresărind.

— Ba da, primiti-l vă rog. Pe mama are s-o bucure dacă-l luati. Iar ca shino cred că nu e o piesă urîta.

— În mod evident, e de foarte mare valoare!

— Este tocmai ceea ce mi s-a mai spus; de aceea am tinut să aranjez în el florile pe care mi le-ati trimis.

Cu ochii umeziti, zguduit de o emoate brusca si puternică, Kikuji, multumindu-i, declara că primeste cadoul.

— Mama are să fie fericita.

— Numai că, la mine, înțelegi, risca să nu fie decît un simplu vas de flori, deoarece eu nu sînt în stare să-l folosesc pentru adevărata lui menire de mizuzashi, singura întrebuintare de care ar fi demn si care ar putea să-l puna în valoare.

— N-are importanta! Si mama puna flori în el, astfel că va fi foarte bine asa.

— Da, dar cînd vorbesc de flori, nu înțeleg prin asta simpla lor aranjare

pentru arta ceaiului. Nu e pacat ca piese ca aceasta să fie îndepartate de la destinatia lor originara si reala

— Oh, cred că si eu am să încetez să mai practic arta ceaiului.

Dupa parerea lui Kikuji, ar fi fost o necuviinta să ramîna mai mult lîngă tokonoma, în fata careia se rasucise ca să vorbeasca cu fata. De aceea se ridica si, împingîndu-si perna spre usa ce dădea în veranda, se aseza în locul acela.

Fumiko, asezata în spatele lui de cînd el se prosternase la picioarele altarului defunctei, n-avea perna sub genunchi. Iar acum părea singura, parasita acolo în mijlocul încaperii. Mîinile i se odihneau pe genunchi, cu degetele putin îndoite; si deodata, cu un tremur scurt, pumnii i se înclestară.

— Domnule Mitani, fiti bun, iertati-o pe mama! rosti ea lasîndu-si capul în jos si înclinînd bustul atît de brusc, încît Kikuji crezu o clipa că era cît pe ce să cada la pamînt.

— Nu vorbi asa, te rog! se împotrivi el. Dacă e cineva care trebuie să-si ceara iertare, acela sînt eu, care nu mă consider totusi îndreptatit s-o fac! Fapta e fără scuza! Rusinea ar trebui să-mi interzica să mă mai prezint în fata dumitale!

— Toata rusinea se rasfrînge asupra noastra, raspunse Fumiko, rosind. As vrea să dispar, dacă ar fi cu putinta! O data cu roseata ce-i napadi obrazii nefardati si gîtul lung si subtire, Kikuji, tulburat, văzu deodata în ce masura durerea o epuizase, o anemiase: putinul sînge ce-i mai ajungea în fata, abia dacă reusea să coloreze foarte slab în roz, pe alocuri, paloarea accentuata a chipului ei.

— Probabil că m-ai urît din toata puterea, zise el.

— Să vă urasc! De ce! Oare mama v-a urît

— Nu. Dar eu sînt vinovat de moartea ei.

— Ea însasi a voit să moara, în orice caz, asta e parerea mea. De opt zile nu fac decît să reflectez la asta, aici, singura.

— Ai ramas singura aici

— Oh, am trait multa vreme singure, mama si eu, si m-am obisnuit cu aceasta existenta solitara.

— Si din vina mea, iata-te si mai însingurata acum!

— Vă asigur că ea însasi a voit să moara. Dacă pretindeti că sînteti vinovat de asta, cu atît mai mult as fi eu! si dacă trebuie să aruncam vina pe cineva, aceea as fi eu! Dar n-am face decît să întinam si să-i vestejim moartea, tinînd să ne socotim vinovati si să ne mustram întruna. Eu cred că sentimentele de aceasta natura, atunci cînd sînt cultivate de cei vii, nu fac decît să mareasca povara mortilor.

— Poate că ai dreptate. Dar dacă n-as fi cunoscut-o pe mama dumitale... Kikuji se întrerupse, nemaiputînd continua.

— Mortii dorm în pace, gîndesc eu, dacă sînt iertati; iar mama a murit ca să i se ierte. O veti face, nu-i asa! Îi veti da iertarea

Cu aceste ultime cuvinte, Fumiko se ridica si iese din salon.

Kikuji, ramas singur, avea impresia că i se ridica o perdea de pe gîndurile ce-l framîntau.

— să usurezi povara mortilor... da, i se părea că acum înțelege ce înseamna asta... A te chinui, din pricina lor, e ca și cum i-ai jigni. Un rau pe care li-l faci fără să vrei! Mortii nu le fac morala celor vii; ei nu le mai cer acestora să le aplice categoriile lor morale...

Si Kikuji mai contempla o data portretul doamnei Ota, asezat acolo, lângă florile aranjate pe tokonoma...

Fumiko se întoarse în salon, aducând tava cu ceai: doua cesti de portelan, una rosie si cealalta neagra.

Puse în fata lui ceasca neagra, cu ceai verde, *bancha**. Kikuji ridica ceasca pentru a se uita la marca imprimata pe fundul ei.

— De cine este! întreba el fără vreo alta introducere.

— De Ryonyu, dacă nu mă înșel.

— Si cea rosie tot de el

— Asa cred.

— Sînt deci pereche, presupuse Kikuji îndreptîndu-si privirea spre ceasca rosie din fata lui Fumiko.

Erau doua cesti minunate ca forma si ca marime, foarte indicate pentru a degusta din ele *bancha*, dar care lui Kikuji îi rascolira gânduri mai puțin placute.

Cînd tatal său venea la doamna Ota, dupa moartea sotului ei, nu se foloseau oare amîndoi de ele, cea neagra pentru tatal lui Kikuji, iar cea rosie pentru doamna Ota. Un serviciu pentru doi îndragostiti... Poate că le luasera cu ei si în calatorie, întrucît Ryonyu nu era de o valoare care să interzica asemenea întîmplare... si dacă lucrurile se întîmplasera asa, Fumiko trebuie să o stie neaparat: el avea deci motive să se mire că fata alesese tocmai aceste cesti pentru ei doi. Asta putea să fie o aluzie de prost gust.

Dar cum putea crede că ea facuse asa ceva cu ironie sau din viclenie. Nu, totul trebuia pus pe seama sentimentalismului ei candid de fata tînara. A ei emotii careia nici el însusi nu-i ramînea strain, e adevărat. Obositi cum erau amîndoi din pricina mîhnirii, le era desigur greu să se apere împotriva unor astfel de accese de sentimentalism; dar tocmai de aceea, aceasta pereche de cesti capata o greutate de simbol, unindu-i profund în doliul ce le era comun.

Fumiko cunoatea foarte bine legaturile pe care le avusese tatal lui Kikuji cu mama ei, si apoi Kikuji însusi tot cu ea, pe deasupra, stia cum murise mama sa. Iar ei își luasera amîndoi sarcina, ca niste complici, să disimuleze sinuciderea, lucru ce-i lega si mai mult, în taina.

1 Ceai de calitate inferioara, obisnuit.

În timp ce Fumiko se dusesse dincolo să pregateasca ceaiul, probabil că plînsese; avea cum ochii înrositi.

— Cred că am facut bine c-am venit să te văd astazi, zise Kikuji. Ceea ce spuneai adineauri demonstreaza poate că între cei morti si cei ce le supravietuiesc nu poate să fie vorba de a da sau de a primi iertarea, nici altceva de genul acesta, în ceea ce mă priveste, totusi, vreau să mă consider

si să cred că sînt iertat de mama dumitale.

Fumiko aproba, înclinînd capul:

— Fiindca altfel n-ati putea s-o mai iertati niciodata pe mama, care de buna seama nu si-a iertat siesi...

— E poate necuviincios, scandalos chiar, să mă aflu aici, în fata dumitale, si să-ti vorbesc, observă Kikuji.

— De ce! întreba ea ridicînd ochii spre el. O condamnat pe mama pentru felul cum a murit. si eu, cînd a murit, fusesem cuprinsă de mînie în deznadejdea mea si mă gîndeam la început că moartea nu rezolvă nimic. Tot ce a facut mama nu poate fi înteles sau interpretat decît gresit, iar moartea vine să pecetluiasca oarecum aceasta neînțelegere, să o faca definitivă. A muri înseamna a refuza orice înțelegere, si pentru totdeauna, din partea celorlalti. Nimeni nu mai poate să înțeleaga faptele unui mort, nimeni nu mai e în masura să le scuze.

Kikuji ramase tacut, dîndu-si seama că Fumiko se aruncase si ea în asaltul acestui misterios zid al mortii.

Se simtea surprins s-o auda spunînd că moartea ar fi un refuz de a fi înteles de altii.

Chiar si acum, el își spunea că era o mare deosebire între femeia care stia că fusese mama lui Fumiko, si aceea pe care Fumiko se straduia să o înțeleaga. Pentru el, a da sau a primi iertarea era unul si acelasi lucru în visul său, în reveria de îndragostit unde regasea prezenta calduroasă a acelui trup de femeie si în care nu înceta să vibreze la talazurile voluptuoase si tandre a caror sursă era. O betie mîngîietoare, al carei farmec îl gusta pîna si în armonia desăvîrsita a acestei perechi de cesti, cea neagra si cea rosie! Nu, Fumiko nu stia nimic despre feminitatea mamei sale. Nu avusese cum s-o cunoasca.

Si cît de ciudat este că un trup nascut din trupul acela a putut ramîne în asemenea masura strain, nestiutor, cu toate că în copila s-a transmis, atît de fin, atît de subtil, forma însăsi a trupului matern!

Încă din pragul usii, la intrare, nu se simtise el oare patruns de un sentiment blînd, gingas si tandru, ce-i venea de la Fumiko. Nu stia el oare că aceasta emotie si-o datora înainte de toate asemanarii dintre cele doua chipuri, expresiei pe care o recunosc pe fata lui Fumiko si care-i amintise dintr-o data de trasăturile mamei ei.

Doamna Ota pacatuisa regasind în Kikuji imaginea tatalui lui. Dar, la rîndul său, Kikuji regasi în fiica imaginea mamei ei!... să se afle deci închisi cu totii în acest cerc infernal. Carui blestem le erau cu totii victime. Kikuji se simtea acum împins foarte firesc spre ea, si nimic în el nu se ridica împotriva acestei atractii.

Privirea nu i se mai dezlipea de la gura mica, pe care tristetea doliului o uscase, o crapase, cu acel fermecator aer suparat al buzei umflate, atîrnata - acea plapînda rasfrîngere atît de înduiosatoare- si îți spunea că, hotarît lucru, îi va fi cu neputinta să se certe vreodata de-adevăratelea cu ea. Ce-ar putea să faca el ca s-o atîte împotriva lui.

— Poate fiindca era atît de sensibilă, atît de gingasă, mama dumitale n-a

putut să mai suporte viața, îi marturisi el. De-ai ști cu cîta cruzime am răvășit-o eu, chinuind-o cu propriile mele spaime morale, aruncînd asupra ei propriile mele nelinistii! Timid, sovăitor, nu sînt decît un las care...

— Nu, mama singura a fost vinovată, și dumneavoastră nu trebuie să vă acuzati, roști cu tarie Fumiko. Slăbiciunea ei, stările ei depresive... căci nu pot crede că întîi cu tatăl dumneavoastră... apoi cu dumneavoastră... nu, așa ceva nu era în firea ei, în caracterul ei adînc.

Fumiko, spunînd acestea pe un ton sovăielnic, roși din nou la propriile cuvinte. Flacăra ce-i învăpaie obrazii părea și mai vie acum, după roseata palidă de adineauri.

Își lasă capul în jos și-și întoarse ochii, ca spre a ocoli privirea lui Kikuji. Dar continua, straduindu-se să se stapîneasca:

— De aceea, poate, chiar de a doua zi după moartea ei am început să mă gîndesc la mama, văzînd-o mai pură și mai frumoasă. Sau mai degrabă nu, nu eu idealizam astfel imaginea ei: era ca și cum aceasta imagine a mamei de- venea de la sine mai frumoasă și mai pură în mine.

— Așa se întîmpla totdeauna cînd moare cineva care ți-e drag, observă Kikuji.

— Dar eu cred că ea a murit mînată de ce era mai bun în ea, și nemaiputînd să suporte raul pe care-l facuse.

— „Raul” acela nu mi se pare atît de condamnat. Nu, nu cred!

— Zbuciumul acela al ei, suferința... Erau o sfîșiere pentru ea...

Fumiko se opri, cu lacrimi în ochi. Kikuji era ispitit să creadă că fata încerca să-i spună cît de mult îl iubise mama ei.

— Mortii aparțin în întregime sentimentelor adînci din inima noastră, răspunse el. Și acolo putem să-i iubim nespuse, nu-i așa

— Dar au murit prea devreme! continua el suspinînd, lasînd să se înțeleagă prin aceste cuvinte că vorbea de părinții lor, ai amîndurora.

— Iar noi sîntem, și unul și altul, copiii lor unici, adăuga Kikuji, constatînd deodată, în timp ce spunea aceasta, cum totul ar fi și mai rău încă, și mai îngrozitor, și mai tenebros, dacă doamna Ota n-ar fi avut această fiică, îi spuse, aproape fără să vrea:

— Mama dumitale mi-a povestit cu cît devotament l-ai îngrijit pe tatăl meu cînd erai mică.

Dar fiindcă rostise această frază, nu-i mai rămînea acum decît să speră că se exprimase cu destulă naturalitate. Poate că așa va reuși să-o determine să vorbească despre tatăl său, să-și amintească de vremea cînd acesta frecventa casa și venea aici să-o întîlnească pe doamna Ota, prietena lui.

Fumiko răspunse însă scurt, fără întîrziere, declarînd cu precipitare:

— Vă rog să mă iertați, dar o faceam din cauza mamei, de care îmi era atît de milă... încă de pe atunci ea părea să sufere foarte mult, încît mă temeam să n-o pierd.

Încercase să-și înabuse suspinele și se aruncase cu pieptul înainte, sprijinindu-se cu amîndouă palmele pe rogojina. Kikuji îi văzu umerii încovoindu-se în clipa cînd o podidira lacrimile.

Abia arunci observă el că fata era cu picioarele goale, fiind luată prin

surprindere de vizita lui neasteptata. Iar încercările pe care le făcea să-si ascunda picioarele sub ea, îi dadeau o înfățișare și mai abatută. Parul îi cadea pînă pe rogojina, în fata ei, atingînd aproape ceasca rosie, de care nu se mai atinsese.

Apoi se scula în picioare și iese din salon, cu fata îngropată în palme. Kikuji aștepta cîtva timp, pe urmă, văzînd că nu mai vine, se ridică și trecu în antreu, unde, cu glasul puțin mai tare, întrebă:

— Îmi dai voie să mă retrag acum

Fumiko reaparu aproape imediat în fata lui, întinzîndu-i un pachet înfășurat într-un fukusa.

— Dacă vreti să-1 luați. și vă rog să mă iertati că vă încarc astfel.

— Dar ce-i aici

— Vasul de shino.

Cum putuse să-1 pregatească atît de repede se mira Kikuji. Căci a trebuit să scoată florile, să verse apa din el, să-1 curețe, să-1 steargă, să-1 pună în cutia lui, să facă apoi pachetul, să înfășoare totul în furoshiki... un adevărat tur de forță.

— Tii neaparat să-1 iau chiar azi. Florile erau încă în el...

— Vă rog, fiindcă vă place!

Întrebîndu-se dacă datorită durerii doliului pregătise atît de repede acest cadou la despartire, Kikuji îl lua ceremonios din mîinile ei, spunînd:

— Îl primesc cu o profundă recunoscîntă!

— Ar fi fost datoria mea să vă aduc acasă acest vas, zise ea, dar din păcate nu e cu putîntă.

— De ce

Fumiko lasă întrebarea fără răspuns.

În prag, după ce Kikuji își lua rama-bun și se îndreptă spre poartă ca să plece, ea îi striga, vorbind repede:

— Vă mulțumesc pentru vizita. Si... vă rog, nu vă mai gînditi la mama.

Însurati-vă cît mai curînd!

— Cum! Ce-ai spus!

Kikuji întoarse capul, dar în zadar. Ea statea pe loc, nemiscată, cu fata plecată spre pămînt.

Întors acasă, Kikuji aranja un buchet din aceleste flori în vasul de shino: trandafiri albi și garoafe roz.

Pentru prima dată de la moartea doamnei Ota, el avea sentimentul că o iubește cu adevărat. Era convins, pe deasupra, că aceasta iubire își gasea oarecum confirmarea în adîncul ființei lui prin existența lui Fumiko, prin prezența acestei fiice a defunctei.

Duminică îi telefona.

— Tot singură, acasă

— Da; însă încep să mă simt cu adevărat însingurată.

— N-ar trebui să ramîi așa.

— O stiu prea bine.

— Chiar la telefon și impresia că auzi tăcerea din casa aceea pustie.

O auzi rîzînd usor.

— Ar trebui să faci ceva. De ce nu inviti prietenele să vina pe la dumneata
— Ar trebui s-o fac, dar mi-e teama să nu se descopere ceva în legatura cu mama.

Nestiind ce să raspunda, Kikuji întreba:

— Dacă nu mai e nimeni decît dumneata în casă, n-ai putea iesi de-acolo

— Bineînteles că da. N-as avea decît să încuii usile cu cheia.

— Atunci de ce n-ai trece pe la mine, într-una din zilele astea

— Multumesc. Am să mă gîndesc.

— si cu sănătatea cum stai

— Merge, multumesc. Atît doar că am slabit putin.

— Macar dormi binea

— Aproape deloc.

— Ah, asta nu-mi place!

— Am de gînd să lichidez cu casa si să închiriez o camera la o prietena.

— Să lichidezi!

— Da.

— Vrei să vinzi casa

— Nu gasiti că ar fi cea mai buna solutie

— Nu stiu , si eu vreau s-o vînd pe-a mea. Fumiko ramase tacuta.

— Alo!... Esti acolo... Zau că nu se poate discuta nimic la telefon! Uite, fiindca azi e duminica, de ce n-ai veni pîna aici. Nu ies din casă.

— Daa...

— În vasul dumitale de shino am pus flori dupa moda occidentala. Dar dacă vrei să vii, va servi ca mizuzashi.

— O sedinta de ceai, vreti să spuneti

— Nu neaparat; dar ar fi pacat ca un shino să nu-si gaseasca, macar o data, adevarata sa întrebuintare, de ulcior de apa. Piese de ceai sfîrlesc prin a-si pierde orice semnificatie si întreaga valoare dacă frumuseaea lor nu e apreciata si pusă în evidenta în contact cu alte piese, a caror frumuseti compune o armonie.

— Nu pot, pricepeti..., azi mă simt si mai putin prezentabila decît data trecuta. Nu îndraznesc să vin asa...

— Ce-are a face. Nu va fi nimeni în afara de mine ca să te vada.

— Totusi... nu, scuzati-ma.

— Îmi pare rau! Chiar nu vrei deloc să vii

— La revedere...

— Pe curînd, atunci. si îngrijeste-te bine. Mi se pare că a venit cineva în vizita. La revedere.

Vizitatoarea era Chikako.

Kikuji se încrunta, temîndu-se că ea auzise convorbirea lui la telefon.

— Ce caldura înabusitoare! Buna ziua. În sfîrsit, s-a facut vreme frumoasă, era si timpul, si am profitat ca să mă reped putin înapoi.

Pe cînd vorbea, Chikako observase deja vasul de shino.

— În sezonul asta, ceaiul îmi da un pic de ragaz. Voiam doar să-ti cer

îngaduinta să intru o clipa în diashitsu.

Îi întinse lui Kikuji un carton de prajituri cu un evantai legat deasupra.

— Pavilionul de ceai trebuie să miroasă iar a mucegai, așa cred.

— Aproape sigur.

— Ulciorul asta de shino nu-i de la doamna Ota! Îmi permiti

Vorbise cu un aer degajat, apropiindu-se de tokonoma, pentru a îngenunchia în fata florilor. Când își puse mâinile pe rogojina, înclinând capul, Kikuji observă cum umerii ei tari, cu osatura robustă, se încordară ușor. Lăsa impresia unui animal rău care își vărsa veninul.

— E o achiziție pe care ai făcut-o acum

— Nu, e un cadou.

— Un cadou! Bravo! E un dar foarte neobisnuit! În amintirea defunctei, cumva

Chikako se ridica din nou în picioare și se întoarse către Kikuji.

— Nu crezi că piese de valoare asta devin mai pretioase dacă le capeti pe calea normală a achiziției. Iar domnișoara Ota și 1-a oferit în dar, pur și simplu! și n-ai avut nici un scrupul când 1-ai primit. În locul dumitale, ai fi socotit asta puțin cam exagerat, ca să nu spun îngrijorător...

— Am destul timp să mă gândesc.

— Da, va trebui să reflectezi bine, așa zic și eu. Sînt multe obiecte aici care provin din colecția domnului Ota; dar total dumitale le-a cumparat pe toate, chiar atunci când întreținea legătura sa cu doamna Ota.

— Nu-mi place să aud vorbindu-se despre aceste lucruri pe tonul asta!

— Foarte bine, foarte bine, făcu ea, fără să mai insiste.

Și Chikako se retrase. Kikuji o auzi vorbind cu servitoarea într-o altă încăpere, de unde reapară în curînd, cu un sort la brîu.

— Moartea doamnei Ota a fost o sinucidere, nu-i așa! arunca ea deodată, spre surprinderea lui Kikuji.

— Nu, cîtusi de puțin.

— Nu! În ce mă privești, nu m-am îndoit nici o clipă. Era totdeauna în ea ceva neliniștitor, greu de patruns. Și spunînd asta, îl fixa pe Kikuji cu o privire tăioasă, pîndindu-i gîndurile.

— Chiar și total dumitale o gasea de neînteles; o și spunea adeseori. Dar, în lucrurile astea, femeile au felul lor de a vedea: ea era înzestrată cu un nu știu ce cam prea inocent, un aer copilaresc care nu se mai potrivea cu vîrsta ei, o gingașie cleioasă...

— Oprește-te, te rog! E groaznic să auzi vorbindu-se de rău despre morți!

— De bună seamă, dar asta n-o împiedică pe aceasta moarta să se pună în calea proiectului dumitale de căsătorie. Femeia asta i-a adus destule necazuri și totalui dumitale!

Necazurile, mai degraba Chikako și le va fi adus ei însasi! gîndi Kikuji în sinea lui. Cum aventura ei cu total său nu fusese decît un joc efemer, la drept vorbind doamna Ota n-o depusese de nimic. Chikako n-avea, într-adevăr, nici un motiv temeinic să-i poarte pica. Dar ce gelozie feroce îi nutrea ea acestei femei care știuse să-1 pastreze pe total său pînă în ziua morții lui!

— Esti prea tînar, domnule Mitani, ca să întelegi o femeie de felul ei. Moartea sa te-a salvat, asta ti-o spun eu. Kikuji se întoarse cu spatele, fără să raspunda.

— Fii sigur că n-as fi îngaduit pentru nimic în lume ca ea să mearga pîna acolo încît să puna bete în roate casătoriei dumitale, continua Chikako. De altfel, a ajuns să-si dea seama singura cît de rea era! Pesemne fiindcă rautatea dra- ceasca îi luase mintile si-a pus capat zilelor! Asa cum era ea, a fost convinsă ca-1 va reîntîlni pe tatal dumitale pe lumea cealalta, sînt sigura de asta...

Kikuji simti un fior rece în sira spinarii.

Chikako, ajungînd în gradina, se întoarse pentru a adauga:

— Acum mă duc în pavilionul de ceai. Linistea de acolo are să-mi faca bine.

Kikuji, nemiscat, ramase să contemple florile îndelung. Albul trandafirilor si rozul pal al garoafelor pareau că se contopesc si formeaza o singura culoare cu nuanta calda a vasului de shino.

În mintea lui aparu silueta fetei care plîngea, ghemuita în mijlocul odaii pustii.

CARTEA A PATRA

Rujul de buze al mamei

Kikuji nu iesise din casă de cîteva zile; în dimineata asta însă, întorcîndu-se din cabinetul de toaleta, o văzu pe batrîna lui servitoare asezînd o ramura de zorele într-o caldaruta agatata pe perete si-i spuse că astazi are de gînd să paraseasca patul.

Intra totusi din nou în asternut si, cu ceafa sprijinita în perna, începu să contemple floarea ce atîrna în tokonoma.

— E singura care a înflorit azi-dimineasa, îi spuse servitoarea, din odaia alaturata. N-o să vă duceti la birou nici azi! se interesă ea.

— Nu. Am să mă scol din pat, dar mai stau o zi acasă, să mă restabilesc complet.

Gripa de care suferise, însoțita de mari dureri de cap, îl obligase să întrerupa serviciul si să ramîna mai multe zile acasă.

— Unde zici că ai gasit zorelele astea! o întreba pe batrîna slujnica.

— În fundul gradinii, într-un rasad de *myoga**. Era singurul lujer în toata brazda, cu cîrcei prinsi pe *myoga*.

Se vedea bine că erau zorele sălbatice, cu floarea lor mica, de un vinetiu palid, cu frunza fragila si cîrceii subtiri si gingasi. Zorelele acelea si frunzele lor pline de sevă ce atîrnau din vechea caldarusa, al carei lustru rosu capatase o *patina* de vechime, trezeau un placut sentiment de prospetime. încă de pe vremea cînd îl slujea pe tatal lui Kikuji, batrîna servitoare stia să se arate îndemînateca în asemenea

1 Specie de zorele.

initiative. Caldarusă pe care o alesese spre a pune în ea zorelele era o piesă veche, purtând o semnătură pe jumătate stearsă de trecerea vremii. Pe cutia ei se descifra numele de Sotan; iar dacă indicația era exactă înseamna că avea o vîrstă de peste trei secole.

Kikuji, deloc mai priceput decît bătrîna lui slujnică în arta aranjării florilor la sedintele de ceai, avea totuși impresia că zorelele acelea s-ar armoniza perfect cu ceasca din care tocmai bause ceaiul cînd se sculase.

O florică, atît de efemeră încît nu supraviețuiește nici macar o dimineață întreaga, așezată într-o caldarusă ce trecuse cu pietate prin atîtea mîini timp de mai mult de trei secole... acesta era contrastul ce retinea gîndurile lui Kikuji, în vreme ce privirea-i continua să admire, într-o lungă contemplație meditativă, aranjamentul din tokonoma.

E ceva acolo mai tehnic și de o mai adîncă frumusețe, obținut din accentuarea acestui contrast, își spunea el, decît, bunaoară, buchetul de flori așezat după moda occidentală în vasul de shino, vechi și el de mai bine de trei secole. Dar aceasta fragilă floare sălbatică, aproape prea firavă ca să fie aranjată, oare cît o să țină.

În timp ce lua micul dejun, Kikuji îi spuse servitoarei:

— Mi-era teama să nu văd floarea ofilindu-se sub ochii mei; dar nu: rezistă încă!

— Da, mai rezistă.

O clipă se gîndi din nou la intenția de a cauta să pună niste bujori în vasul de shino pe care i-l dăduse Fumiko în amintirea mamei ei, deși sezonul acestora trecuse, își zise că ar mai fi găsit el undeva cîtiva bujori, chiar la data asta. Adresîndu-se servitoarei, îi spuse:

— Uitasem cu totul că aceasta caldarusă se mai afla în casă la noi. Îmi pare foarte bine că te-ai gîndit s-o scoti la iveală.

— Ma bucur că vă place.

— Ai făcut-o fiindcă 1-ai văzut pe tatal meu aranjînd zorelele în ea, nu-i așa?

— Nu, domnule, dar m-am gîndit că s-ar potrivi, deoarece au amîndouă agatatoare.

— Agatatoare! Așa ai spus! se veselă Kikuji, mirat de răspunsul ei.

Voi după aceea să se apuce să citească ziarul, dar durerile de cap revenindu-i brusc, se întinse pe rogojinile din salon, nu fără a întreba dacă în camera lui s-a făcut curat și dacă poate să se întoarcă în pat.

— Numai o clipă, și am să termin repede cu dereticatul, răspunse servitoarea, venind în grabă și stergîndu-se pe mîini după spălatul veselei.

Cîteva momente mai tîrziu, cînd Kikuji se întoarce în camera lui, observă că zorelele fuseseră luate de pe tokonoma, ca și caldarusă cu lustru roșu.

Oare spre a-l scuti să vadă o floare ofilită avusese servitoarea grija să le ia de acolo. Kikuji, care se amuzase de răspunsul ei cu „agatatoarele”, trebuia să recunoască totuși că femeia pastrase datina aranjamentelor rafinate introdusă de tatal lui în casă.

Dar lasat așa, singur, în tokonoma, vasul de shino părea abandonat. Dacă Fumiko 1-ar vedea astfel, își zise el, ar crede fără îndoială că acest cadou al

ei este neglijat!

Chiar în ziua când primise în dar acest ulcior de apa, își aminti Kikuji, el se grabise să puna în el trandafiri albi și garoafe roz... exact așa cum facuse Fumiko împodobind altarul doamnei Ota... cu trandafirii și garoafele pe care i le trimisese el însuși în a șaptea zi de doliu. Plecând de la vizita de condoleante pe care i-o facuse lui Fumiko, el intrase în aceeași florarie și cumparase aceleasi flori ca și în ajun. Dar din ziua aceea nu mai pusese mîna pe ulciorul de shino din pricina unei emotii ciudate, ce-i făcea inima să bata cu putere.

Pe strada, de exemplu, privirea îi era atrasă, fără să vrea, de silueta femeilor ce puteau să aiba vîrsta doamnei Ota, când le vedea din spate. De îndată ce-și dădea seama de asta, se muștra amarnic, de parca ar fi săvîrsit cine stie ce pacat. De altfel, dacă le privea mai de aproape, constata de fiecare data că asemanarea acestor siluete cu aceea a doamnei Ota era inexistentă, afara doar de o anumită rotunjime a soldurilor... și din nou un freamat al dorintei puneă stăpînire pe el și-l atîta spre o betie voluptuoasă, care-l arunca însă, numaidecît, printr-o brusca trezire, în groaza pacatului comis sau a crimei pe care avea impresia că era pe punctul de a o comite.

„Cine se joacă în felul asta cumplit cu mine” se întrebă el. „Ce monstru mă face să mă simt vinovată”. Dar în zadar încerca, scuturîndu-se astfel, să domolească demonul din el sau să alunge imaginile ce-l chinuiau. La exclamațiile lui, la întrebările lui, nu primea alt răspuns decît dorul de fiinta iubită și dorinta de a-și revedea amanta defunctă.

Căci aceste imagini deveneau tot mai puternice, tot mai staruitoare. și Kikuji se temea pentru propria lui salvare, dacă nu izbutea să scape de aceste viziuni ce-i aduceau în fața, atît de vie, atît de tulburătoare, prezenta - ireala totuși! - a trupului femeii moarte.

Oare cainta să fie aceea care provoca și rascolea în el aceste ispite morbide?

În cele din urmă se ridică din aternut și se duse să ia mizuzachi din tokonoma și să-l pună din nou, cu bagare de seamă, în cutia lui. După care se culcă iarăși, privind pe fereastră în grădina.

Contempla astfel grădina când începu să tune. Furtuna se stîrnise undeva mai departe, dar se întetea și se apropia repede, bubuitura după bubuitura, trasnet după trasnet.

Kikuji văzu în curînd fulgerele luminînd copacii din grădina și proiectîndu-le silueta sumbră pe un fond stralucitor. Când se porni însă ploaia, furtuna pară să se îndepărteze treptat-treptat.

Începu să plouă atît de tare, încît pietrele de pe carare erau împrosate cu stropi mari de noroi.

Întorcînd ochii de la acest spectacol, Kikuji se scula din nou din pat și se duse la telefon. O sună pe Fumiko acasă. Cineva îi răspunse că se mutase de acolo.

— Cum! exclamă el cu uimire.

Apoi, înțelegînd că ea vînduse probabil casa, se scuza și întrebă dacă s-ar putea să capete noua ei adresă.

— Vreti să asteptati un pic, mă duc să văd, îi raspunse de la celalalt capat al firului un glas ce părea să fie al unei servitoare.

Persoana de dincolo reveni la aparat ai-i dicta adresa rar, cuvînt cu cuvînt, ca si cum descifra ea însăși pe o bucata de hîrtie. „La domnul Tozaki”, nota Kikuji, dimpreuna cu numarul de telefon.

Fara să mai astepte, ceru acel numar.

Vocea lui Fumiko se auzi peste puțin, limpede si aproape vesela:

— Scuzati-ma că v-am facut să asteptati. Fumiko la telefon.

— Aici Mitani. Buna ziua. Te-am cautat la vechiul dumitale numar.

— Oh, îmi pare rau, zise ea, coborînd simtitor tonul vocii, exact asa cum făcea si mama sa.

— De cînd te-ai mutat. Nu mi-ai spus nimic...

— Da, tocmai voiam... Locuiesc de cîtva timp la o prietena. Am vîndut casa.

— A, da

— Am stat mult si m-am întrebat dacă trebuie să vă spun sau nu. La început nu voiam să fac nimic si mă gîndeam că nu e cazul. Dar, în ultimul timp, m-au apucat remuscarile si mi-am simtit constiinta încarcata că nu v-am anuntat.

— Bineînteles, trebuia să-mi spui!

— Într-adevăr. Asa credeti si dumneavoastra

Simtindu-se deodata reîntrebat, parca reîmprospatat si cu inima înviorata, Kikuji se mira că o simpla convorbire la telefon a putut să aiba un asemenea efect, îi spuse:

— De cîte ori privesc ulciorul de shino pe care mi l-ai facut cadou, mi se face dor să te revăd.

— Da! stiai că mai am un shino. O ceasca mica, îngusta si alungita. Ma gîndisem să v-o dau împreuna cu mizuzashi: dar cum mama se folosea adesea de ea, rujul ei de buze se pare că a lasat o urma care nu se mai ia.

— Rujul de buze! Cum asa!

— Mama însăși mi-a aratat, mai demult, aceasta urma.

— Dar cum se poate ca un ruj de buze să se imprime asa de tare pe un vas de pamînt arsă

— La drept vorbind, nu e chiar asta. Shino are el însusi o *patina* de un roz ce bate spre galben; iar cînd mama voia să stearga rujul ei de buze, avea impresia că acesta nu se mai duce. Examinînd eu însămi ceasca dupa moartea ei, mi s-a părut că văd pe margine o usoara urma de ruj. Fumiko nu ai dădea oare seama ce efect aveau asupra lui Kikuji vorbele ei

Tulburat, incapabil să mai continue discutia despre acest subiect, se stradui să schimbe vorba.

— Aici toarna cu galeata. Ploua tot asa de tare si la dumneata

— La mine e potop. Tunetele si fulgerele m-au speriat de-a binelea adineauri. să mă fi văzut cum tremuram!

— Puhoiul asta o să racoreasca vremea, înseamna c-o să fie bine. în zilele din urma am stat în casă si n-am să ies nici astazi. Nu vrei să te repezi pîna la mine

— Vă multumesc, dar aveam de gînd să vin să vă văd dupa ce-mi voi gasi de

lucru. Pentru că sînt în cautare de lucru...

Kikuji voia să spună ceva, dar ea nu-i dadu răgaz și încheie repede:

— Voi fi foarte fericită să vin. E foarte dragut din partea dumneavoastră că mi-ați telefonat, mi-a făcut mare plăcere. Să vă spun drept, mă gîndeam că n-ar trebui să ne mai vedem. Dar, în definitiv, de ce...

Kikuji aștepta mai întîi să înceteze ploaia, apoi o rugă pe servitoare să strîngă asternutul.

Acest telefon, care se terminase prin fixarea unei întîlniri cu tînara fată, îl lasase nedumerit. Dar ceea ce-l nedumerea și mai mult era efectul enigmatic pe care-l produsese, ca și cum sunetul glasului fetei ar fi avut puterea

să steargă în adîncul sufletului său gustul amar al pacatului care-l lega de mama, să izgonească simțămîntul de groază ce i-l stîrnea moartea ei.

Oare vocea tînerii fete să aibă atîta putere spre a-l face să creadă că mama ei mai trăia încă

Prada gîndurilor lui și cu mintea vreaște, Kikuji trecu în cabinetul de toaletă pentru a se pregăti, în timp ce se radea, se distra de unul singur muindu-și pămătuful în apa de ploaie, frecîndu-l, cu bratul întins în afara, de frunzele ude ale copacului de lîngă fereastră.

Ceva mai tîrziu, după ora mesei, auzi pe poteca pașii cuiva care se apropia. Crezînd că vine tînara fată, se repezi la ușă și-o întîmpină. Era Kurimoto Chikako.

— Ah, dumneata

— Ce furtună! Am venit să văd ce mai faci. E atîta vreme de cînd nu mai știu nimic de dumneata!

— N-o duc prea bine. Sînt puțin bolnav.

— Se vede. Și o mină cam proastă, zise Chikako privindu-l în față și încrețindu-și fruntea.

— M-am dat singur de gol, ca un prost! gîndi Kikuji. Fumiko, îmbrăcată europeaneste, n-ar fi avut lipăitul acesta de *geta** care m-a făcut să dau fuga!

— Ai fost la dentist! S-ar zice că te-a întinerit...

— Da, cu ploile asta de vară am mai puțină treabă și-am profitat ca să-mi schimb dinții. Cei noi sînt încă prea albi, e adevărat; dar asta n-are nici o importanță, fiindcă după cîtva timp n-o să se mai observe.

Chikako înainta spre camera lui Kikuji și prima ei ocheadă fu către tokonoma.

— Totul gol; e mai odihnitor așa, nu găsești! îi arunca Kikuji.

— Ploaia nu permite să faci mari aranjamente, e drept. Dar ai fi putut macar o floare sau două...

Apoi, întrerupîndu-se și întorcîndu-se brusc, întrebă:

— Unde ai pus vasul de shino de la domnișoara Ota!

Kikuji nu răspunse.

— Ar fi mai bine să i-l dai înapoi, dacă vrei să mă asculti pe mine.

— Asta mă privește personal.

— Poate că nu într-atît pe cît crezi.

— Oricum, pe dumneata nu te privește!

— Poate că nu, făcu ea rîzînd cu dintii aceia albi, falsi. Dar, dacă am venit azi aici, e înainte de orice ca să te previn. întinzînd bratele îsi desfăcu palmele cu un gest larg, de vrajitor care alunga duhurile rele, rostind cu o voce patetica:

** Sandale specific japoneze, cu talpa de lemn si o curelusa-trece printre degetul mare si al doilea.*

— Iesiti de-aici, demoni afurisiti! Vă dau afara!

— Ma sperii, o ironiza Kikuji.

— Mi-am propus să te însor, după cum stii, si ca mediatoare, îmi permiti să-ti spun...

— Dacă vrei să vorbești de domnișoara Inamura, i-o taie Kikuji, îți multumesc, însă nu te mai obosi degeaba.

— Ei, ei, nu face pe copilul bosumflat refuzînd o partida care si se potrivește de minune, numai pentru că mediatoarea nu-ti place! Rolul meu este doar să servesc de pod între doua tarmuri ai, o data ajuns dincolo, poti să faci ce vrei... Tatal dumitale, să stii, nu era atît de susceptibil: el s-a priceput totdeauna să se foloseasca foarte bine de mine. Kikuji schita o strîmbatura.

Ca de obicei cînd vorbea cu pasiune, Chikako îsi împinse înainte umerii înalti.

— Eu nu sînt dintre femeile acelea care se impun, ca doamna Ota, trebuie să stii asta, continua ea. Nu e genul meu. si am să ti-o spun o data pentru totdeauna: ceea ce am avut eu cu tatal dumitale n-a lasat urmasi, lucru pe care nu pot decît să-l regret; dar n-am vrut să fac din asta atîta caz, ca altele. Am zis: „Gata!” si totul s-a sfîrsit. (Chikako lasă ochii în jos.) Ceea ce nu înseamna că i-am purtat pica tatalui dumitale, iar el n-a sovăit să faca apel la mine ori de cîte ori puteam să-i fiu de ajutor cu ceva. si mă consulta, într-adevăr, fără nici cel mai mic gînd ascuns. Unui barbat îi e mai usor să-si faca o complice dintr-o femeie cu care a avut o legatura, în ce mă priveste, datorita tatalui dumitale mi-am dezvoltat puterea de a înțelege si am capatat oarecare înțelepciune a vietii, un mod just de a vedea lucrurile.

— În concluzie

— Ar fi bine să primești sfaturile experientei însusite de mine si ale conceptiei mele juste despre lucruri. E cel mai sănatos mod de a vedea.

Impresionat de acest ton de cordialitate obiectivă, Kikuji nu era departe de a crede că exista ceva adevărat în ceea ce spunea ea.

Chikako scoase un evantai înfipt în pliurile de la obi.

— Ca să înțelegi bine psihologia omeneasca, adauga ea, nu trebuie să fii nici exagerat de masculin, nici exagerat de feminin.

— Aha! Asadar inteligenta e rezervata fiintelor asexuate

— Nu rîde si recunoaste că, dacă deosebirea nu este prea mare, e cu atît mai usor să înțelegi atît psihologia unuia cît si a celuilalt sex. Doamna Ota, bunaoara, crezi dumneata că a murit asa, lasîndu-si fiica singura pe lume. E pur si simplu de neconceput! si dacă ascult ce-mi spune inima mea, ea urmarea ceva: dacă mor, îti zicea dînsa, îi las lui Kikuji grija de a se ocupa de

fiica mea; ea nu va fi singura pe lume...

— Cum! Ce spui! tresări Kikuji, adînc tulburat.

— Dupa ce am judecat bine, asta e ipoteza la care m-am oprit. Moartea ei, s-o recunoaatem, trebuia să se puna în calea căsătoriei dumitale si desigur că a facut-o cu un scop. Ea n-a murit asa, simplu, stingîndu-se la capatul vietii, ca toata lumea. Nu. Ea a pus în asta o intentie.

— E o idee fixa a dumitale! riposta Kikuji. Numai la asta te gîndesti!

Ceea ce nu-l împiedica să-si simta inima zdrobita de aceasta idee fixa a lui Chikako. Fu cuprins de o neliniste apăsătoare. Iar afara un fulger îl făcu să tresara.

Chikako nu-i dădea pace:

— I-ai vorbit de domnisoara Inamura! E adevărat, spune?

Vădita temeinicie a acestei întrebări îl descumpani. Prins din scurt, se prefacu pur si simplu a nu sti nimic si replica:

— Dumneata însăși, dacă nu mă înșel, i-ai telefonat doamnei Ota si ai anuntat-o că m-as fi logodit cu domnisoara Inamura!

— I-am spus, într-adevăr, rugînd-o să nu puna piedici acestei căsătorii.

Cîteva ceasuri dupa aceea, noaptea, doamna Ota a murit.

între ei se lasă tacerea. Dar dupa o clipa, Chikako reveni la subiect:

— Cum se face că ai aflat ca-i telefonasem. A venit pesemne la dumneata să se tînguiasca...

De surpriza, Kikuji nu putu să raspunda nimic.

— Sigur, sigur, asa trebuie să se fi întîmplat, e adevărat. Ea a scos un tipat, atunci cînd îi vorbeam eu la telefon...

— Ceea ce, s-ar putea spune, e ca si cum ai fi ucis-o, declara Kikuji.

— Fie, dacă tii neaparat! Asta va usura si mai mult constiinta dumitale. Eu si asa am obiceiul să joc numai rolurile rele! Total dumitale nu s-a dat în laturi niciodata să vina si să mă caute cînd avea nevoie de cineva care să îndeplineasca, cu sînge rece, asemenea sarcini. Si, fără să merg pîna acolo încît să spun c-as vrea să cresc si mai mult în ochii lui, dacă am venit astazi aici, este tocmai spre a-mi lua aceasta raspundere.

— E în stare să-si verse acum toata fierea din ea, gîndi Kikuji în sinea lui; își arunca tot veninul pe care i l-au picurat în inima gelozia si ura vreme de atîta ani!

— Nu sînt obligata să stiu tot ceea ce se vorbeate, relua ea cu o înfatisare vicleana; n-am decît să mă prefac că habar n-am de ce s-a petrecut în culise. si esti liber să crezi, facînd o mutra dezgustata, că femeia batrîna care sînt se amesteca în ce n-o priveste... tot voi reusi, pîna la urma, să te smulg din ghearele acestui demon, ca să poti avea o căsătorie fericita.

— Ah, mai slabeste-ma cu aceasta căsătorie fericita! Ai înteles

— Bine, bine, am auzit, rosti ea împaciuitoare. De fapt, n-am nici un motiv s-o amestec pe doamna Ota în afacerea asta... în fond, poate că nu era o femeie chiar atît de rea, adauga ea cu o voce mai blînda. Punîndu-si capat vietii, poate că n-a voit altceva decît să doreasca, fără să o spuna, ca fiica ei să-ti apartina.

— Iarasi prostia asta! se revolta Kikuji.

— Si totusi, asa este, crede-ma! N-ai să pretinzi acum că doamna Ota n-a nutrit niciodata ideea de a ti-o da pe fiica ei! Ar însemna să fii un visător de nelecuit! să presupunem chiar că n-ar fi voit-o în mod constient, era totusi cea mai fierbinte dorinta a inimii ei. în ce-o priveste, niciodata n-a încetat o singura clipa să se gîndeasca la tatal dumitale, ziua si noaptea, în somn si treaza. O posedata, o nebuna, dar candida si binevoitoare, dacă vrei. Si, prin forta lucrurilor, propria sa fiica își avea locul ei în aceste fantezii, făcea parte din delirul asta... pîna la a-si jertfi viata. Dar cînd privesti lucrurile obiectiv, din afara, ea apare ca o fiinta lovita de blestem, ca o femeie ce poarta pecetea unei groaznice fatalitati. E o jucarie, un instrument al diavolului care si-a întins plasa sub pasii dumitale. Kikuji întîlni privirea sticloasă a ochilor mici si lui Chikako, cu sprîncenele ridicate, fixîndu-1 cu insistenta. si își întoarse fata de la ea.

Era, fără îndoiala, o anumita lasitate din partea lui s-o lase să triumfe atît de facil, iar Kikuji nu se codea să-si reproseze aceasta slabiciune de caracter; dar adevăratul motiv pornea de la uimirea pe care i-o producea continutul neasteptat al frazelor ei.

Lui nu-i trecuse niciodata prin gînd că doamna Ota ar fi dorit să-1 însoare cu fiica ei, si nici chiar acum n-o putea crede. Din otrava pe care gelozia a aruncat-o în sufletul lui Chikako, iata ce a rezultat: nascociri rautacioase, bazaconii veninoase, la fel de degustatoare ca si petele acelea de pe pieptul ei! Atît si nimic altceva.

Si totusi, aceste fraze neroade îl lovisera ca un trasnet si-1 umplusera-de groaza.

Putea el afirma că n-a dorit niciodata, mai mult sau mai putin tainic, ca lucrurile să se petreaca asa cum i le înfatisa acum aceasta femeie.

A iubi pe fiica femeii pe care ai iubit-o, asta nu este, în sine, ceva atît de iesit din comun. Dar dacă Kikuji, plutind încă în betia si desfatarile sărutarilor mamei, se lasa fără voia lui să alunece spre propria fiica a iubitei sale, cum ar putea el să stie dacă nu era tîrît pe aceasta panta de forta vreunei puteri diabolice.

I se părea că însăsi fiinta lui se schimbase deodata, firea lui cea mai profunda se metamorfozase parca din ziua cînd o cunoscuse pe doamna Ota. Da, si era undeva în adîncul său ceva ce se afla ca sub puterea unei vraji...

La toate acestea se gîndea Kikuji, cînd servitoarea veni să-l anunte:

— Domnisoara Ota e aici si vă lasă vorba că are să treaca în alta zi, dacă aveti o vizita.

— Nu, nu, să intre! Numai să nu fi plecat!

Si Kikuji se ridica repede, ducîndu-se s-o primeasca.

— Buna ziua! zise Fumiko alungindu-si putin gîtul alb si subtire ca să ridice ochii si să-1 înfasoare cu privirea pe Kikuji.

În mica scobitura dintre radacina girului si cosul pieptului, el zari o umbra chihlimbarie si se întreba dacă era un efect de lumina, sau ea slabise într-adevăr atît de mult.

— Kurimoto e aici, o preveni în soapta Kikuji.

Se simtise foarte încurcat că trebuia să-i anunte o veste ca asta, dar în

prezenta fetei totul deveni usor si cuvintele îi alunecara ca de la sine pe buze.

Fumiko făcu un semn discret din cap:

— Am recunoscut umbrela profesoarei de ceai.

— Ah, da! Acea

O umbrela cu minerul cenuaiu, lung, se afla în antreu, sprijinita de usa.

— Vrei să mă astepai o clipa în chashitsu. Cred că n-o să mai stea mult.

Era singura solutie pe care o gasi în momentul acela Kikuji, învinuindu-se în sinea lui că nu se descotorosise mai repede de Chikako, mai ales că astepta sosirea tinerei fete.

— Multumesc, dar prezenta ei nu mă stinghereste, declara Fumiko.

— Nu! Atunci, intra te rog.

Fata intra si o saluta pe Chikako, ca si cum n-ar fi stiut nimic de dusmania ce i-o purta, ba chiar multumindu-i pentru condoleante.

În pozitia conventionala a profesoarei de ceai, cu umarul stîng putin adus înainte si cu bustul teapan, Chikako se înclina usor ca să raspunda:

— Doamna, mama dumitale, era o fire atît de blînda! Cînd fiinte gingase ca ea ne parasesc, e ca si cum lumea, si asa destul de rea, si-ar pierde ultimele ei flori.

— Mama mea nu era o floare atît de pretioasă precum spuneti dumneavoastra, replica Fumiko.

— Dar ce durere pentru ea, ca, parasindu-te, să te lase singura pe lume! Fumiko își tinea ochii în jos, cu gura înclestata si cu buza inferioara putin rasfrînta.

— N-ai de gînd să reiei lectiile de ceai spre a încerca să-ti mai alungi urîtul

— O, deocamdata nu...

— Ti-ar face totusi bine, te asigur.

— E un lux pe care situatia mea nu îngaduie să mi-1 permit în momentul de fata.

— Auzi ce spune! exclama Chikako, desfacîndu-si palmele pe care pîna atunci le tinuse încrucisate pe genunchi. si eu care venisem la domnul Mitani tocmai ca să aerisesc si să înviorez putin pavilionul de ceai, socotind că a venit timpul, acum cînd sezonul ploilor a trecut!

Apoi, strecurînd o privire complice spre Kikuji, adauga:

— Ei, acum că domnisoara Ota e aici, ce zici

— Ce anume

— Ar fi un prilej bine venit să scoatem mizuzashi de shino si să-1 onoram în memoria mamei dumitale, starui Chikako. Fumiko își atinti privirea asupra ei, în timp ce batrîna se grabi să-i explice:

— Putem sta de vorba despre doamna, mama dumitale.

— N-as vrea să încep să plîng într-un chashitsu, i-o întoarce Fumiko.

— Ce conteaza, o data ce si noi ne vom amesteca lacrimile cu ale dumitale! Prin urmare, s-a facut. Căci, înțelegi dumneata, din ziua cînd sotia domnului Mitani va pune piciorul în casă, eu nu voi mai putea calca în acest pavilion de ceai cînd si cum îmi place, cu toate că el înseamna pentru mine atîtea si atîtea amintiri.

Si dupa un rîs scurt, ca pentru a se supune convenientelor vorbind mai explicit, adauga:

— Vreau să spun, bineînțeles, dacă domnul Mitani se va căsători cu domnișoara Inamura Yukiko!

Fumiko încuviința din cap, cu fata nemiscată. Dar o anumită dizgratie se citea totuși pe acest oval ce semăna atît de mult cu acela al mamei sale.

Kikuji interveni, rastindu-se la Chikako:

— Cum poți să vorbești de o căsătorie asupra careia nu s-a hotărît încă nimica Asta înseamnă să abuzezi de domnișoara Inamura, nu-ți dai seama

— să fim bine înțeleși: vreau să zic, dacă și ea va fi de acord! făcu repede Chikako, pentru a se adresa apoi tinerei fete, careia îi spusese: De cîte ori se pregătește ceva frumos, trebuie să-și bage coada și dracul, nu se poate altfel! De aceea, te-as ruga, domnișoara, să te prefaci că n-ai auzit nimic, atîta vreme cît treaba nu se va fi încheiat.

— Firește, încuviința Fumiko cu un nou semn din cap. Cu acestea, Chikako o chema pe bătrîna servitoare și se duseră împreună în chashitsu, pentru a face curatenie. Din gradina i se mai auzi o dată glasul spunînd:

— Fii atentă, aici, în umbră, frunzele copacilor sînt încă pline de apă.

Kikuji îi spusese lui Fumiko:

— Ai auzit, azi-dimineața, în telefon, cu ce furie ploua aici în timp ce vorbeam cu dumneata

— Oare se poate auzi zgomotul unei averse la telefon. Nu mi-am dat seama. Dar se poate foarte bine să-1 fi simțit, fără să-1 fi dat atenție în momentul acela. Venea de aici. Fumiko îti întoarse ochii spre gradina, de unde, prin frunzis, strabătea, de data asta, taraboiul pe care-1 făcea Chikako dincolo, făcînd curatenie în pavilionul de ceai. Privind și el spre gradina, Kikuji continua:

— Nici eu nu cred că am auzit aversa care cădea la dumneata; dar ploaia aceea cu vijelie făcea un asemenea zgomot, aici, încît îmi închipuisem că nu se poate să nu se transmită prin fir. Prea ploua torential!

— Mai mult ca de orice mie mi-a fost frica de fulgere și trasnete.

— Mi-ai și spus-o la telefon, știu.

— E curios, într-adevăr, cum poți să semeni cu mama ta pîna în cele mai ciudate amănunte! și mama se temea de tunete, iar cînd eram mica ea îmi ascundea capul sub mîneca chimonoului în timpul furtunii. Vara, cînd voia să se ducă undeva, se uita totdeauna pe cer, să vadă dacă timpul nu era amenințator. și eu, încă și acum, dau să-mi ascund capul sub mîneca chimonoului cînd tuna. Marturisind aceasta, schita un gest ușor, ca de rusine sau de scuza, ce-i rotunzea umerii mici. Apoi se ridica, spunînd:

— V-am adus cescuta de shino, de care v-am vorbit.

Nu lipsi decît o clipă și reveni în salon cu un mic pachet, pe care-1 depuse pe rogojina, lîngă genunchii lui Kikuji. Dar cum el sovaia să-1 deschidă, Fumiko îl lua și scoase din cutie ceasca, strimta și de forma alungită.

— Dacă mi-aduc bine aminte, zise Kikuji, mama dumitale folosea și canite de genul raku, semnate de *Ryonyu**, mi se pare.

— Da, însă preferința ei se îndrepta către ceasca de shino. Ea spunea că

ceramicile acestea colorate, o ceasca rosie si cealalta neagra, nu lasă să se aprecieze nuanta frumoasă, limpede si chihlimbarie a ceaiului bancha sau *sencha***.

— Într-adevăr, într-o ceasca neagra nu te bucuri de reflexul auriu al ceaiului, admise Kikuji.

Văzînd că întîrzie să ia în mîna ceasca depusă în fata lui, Fumiko îi spuse:

— Poate că nu e un foarte bun shino...

Kikuji o asigura numaidecît că e o piesă într-un totul excelenta. De aceea si întîrzia să ia ceasca în mîna, căci prefera să-si desfete ochiul privind-o cît mai mult.

O nuanta roaie abia perceptibila se suprapunea pe albul mat al smaltului, asa cum îi spusese azi dimineata Fumiko la telefon.

** Ryonyu (1756-1834), maestru ceramist care a creat celebra linie a vaselor de raku.*

*** Ceai verde, amarui.*

Privind ceasca mai îndelung, puteai crede că vezi cum rosul înainta, ca prin transparenta, în suprafata alba. Însăsi marginea cestii se colora usor cu un galbui-roz, mai pronuntat într-un anumit punct.

Era oare locul pe care-l atingeau buzele cînd beau.

Poate si ceaiul lasase aceasta urma abia vizibila, dar poate că o facuse si rujul buzelor feminine ce se depusese acolo de atîtea si atîtea ori.

Dacă te uitai mai bine, puteai observa o nuanta de ruj pe fondul smaltului galbui. să fie, deci, asa cum sustinea Fumiko, rujul de buze al doamnei Ota, care sfîrsise, dupa multele atingeri, să se impregneze în însăsi granulatia ceramicii. Acest fugitiv si subtil amestec de tonuri brune si rosii se regasea pîna si în fina retea de crapaturi de pe peretii cestii, cu conditia, bineînteles, s-o cercetezi cu multa atenti. „O urma ofilita de ruj de buze, asemeni unei petale vestejite de trandafir, ca sîngele uscat”, îsi spunea Kikuji cu o emotie stranie, ce făcea să-i bata inima în piept, în acelasi moment însă, îl cuprinse un fel de dezgust, o scîrba ce mergea pîna la greta, paralel cu o anumita tentatie ce-l atragea în mod irezistibil, lasîndu-i un gol în cap, aproape ametindu-l. Pe suprafata exterioara a cestii, împodobind forma desăvîrsita a acestui cilindru strimt, fusese pictat un motiv de iarba cu foaia lata, de un albastru-verzui, aproape negru. si din loc în loc, pe foile de iarba, niste pete, ai fi zis de rugina. Simplitatea salvatoare a acestui desen viguros, antrenînd privirea lui Kikuji, îl smulse din vestigiul morbid al simturilor lui. El putea să aprecieze acum în voie linia distinsă si nobila puritate a formei.

— Ce splendoare! făcu el, luînd, în sfîrait, cescuta în mîna.

— Eu n-as putea să-mi dau seama, zise Fumiko; dar mamei îi placea să se serveasca de aceasta ceasca.

— E o piesă creata anume pentru personalitatea feminina, afirma Kikuji, nu fără a resimai în el, deodata, vie si calda, tulburatoarea feminitate a doamnei Ota.

Cum de i-a dat în gînd lui Fumiko să vina si să-i arate, tocmai lui, acest shino

patat cu rujul de buze al mamei sale.

A facut-o din candoare, sau din lipsă de tact. Kikuji nu izbutea să-si dea seama. Dar nu se putea apara împotriva fluidului acela docil pe care i-1 transmitea ea, acel ceva extrem de învăluitor ce simtea ca-1 patrunde pîna în adîncul inimii.

Cu o miscare înceata rasuci ceasca, între degete, pe genunchi, ferindu-se totusi să dea cu ochii de locul înrosit.

— Esti buna s-o pui la loc în cutia sa! sfîrși prin a o ruga pe fata. Mi-e teama să n-o vada Kurimoto si să nu înceapa iar cu trancanelile ei.

— Da.

Fumiko puse, supusă, ceasca la loc în cutie si refacu pachetul.

Fara îndoiala, adusese aceasta piesă ca să i-o ofere lui Kikuji, dar, fie nu îndraznea să-i spuna asta, fie își închipuia poate că lui nu-i placuse ceasca de shino, ezita.

Se ridica si se duse în antreu, unde voi să lase pachetul.

între timp aparut Chikako, vîrîndu-si capul, din gradina, pe fereastra.

— Vrei să-mi dai mizuzashi acela al domnisoarei Ota, îi striga ea lui Kikuji.

— N-ar fi mai bine să folosim unul din ulcioarele noastre de apa! fu de parere Kikuji. Tocmai cînd domnisoara Ota e aici, să ne servim de al ei...

— Ce vorbesti, domnule! Dar tocmai fiindca e si ea aici, e bine să-1 scoatem. Avem s-o pomenim pe raposata ei mama si conversatia noastra se va desfasura în prezenta vasului de shino al doamnei Ota.

— Doamna Ota pe care o urasti atîta!

— Eu! si de ce as urî-o, mă rog. Nu era o femeie în genul meu, iata tot ce pot să spun. De altfel, cum ar putea cineva să-i urasca pe morti. Fireste, nu ne asemanam întru nimic si n-aveam nici o simpatie pentru ea; cu toate astea, sau chiar din cauza asta, mi se întîmpla adesea s-o ghicesc pîna în adîncul sufletului si să-i citesc toate gîndurile ascunse.

— E, de buna seama, o manie la dumneata să ghicesti gîndurile altora!

— N-au decît să faca în asa fel încît să nu le pot ghici; nimic mai simplu!

Fumiko reaparut pe coridor si veni să se aseze jos, pe genunchi, nu departe de prag.

Chikako se rasuci catre ea, cu umarul stîng mult ridicat în sus, si o întreba:

— Ne dai voie, nu-i asa, să ne servim de vasul de shino al doamnei, mama dumitale

— Dar se înțelege, vă rog, raspunse Fumiko.

Kikuji se duse să aduca shino din dulapul în care îl pusese. Chikako, vîrîndu-si evantaiul la brîu, lua ulciorul cu cutie cu tot sub brat si se întoarse în gradina.

Revenind lîngă prag, unde se asezase tînara fata, Kikuji îi marturisi:

— Am fost cu adevărat uimit, azi-dimineața, aflînd că te-ai mutat si că te-ai zbatut singura să vinzi casa. Nu ti-a fost prea greu

— Nu. A cumparat-o un prieten si treaba s-a facut fără prea multe complicatii. Mai mult chiar, el mi-a propus să mă duc la Oiso si să ocup acolo, dacă vreau, un pavilion în care a locuit el însusi înainte de cumparare. Dar nu tineam să traiesc singura într-o casă, fie ea oricît de mica: prefer să stau într-

o camera închiriată, pînă gasesc o slujbă. Iată de ce locuiesc deocamdată la o prietenă.

— Si ai găsit slujbă

— Încă nu. Căci, să vedeti, am constatat că nu mă pricep să fac nimic practic, îmi spuse ea cu un zîmbet de scuza. Intenția mea era să nu vin să vă văd decît după ce-mi voi fi aranjată situația. Gasesc că nu e nici o bucurie să ne revedem în timp ce eu sînt încă prada dezolării, fără slujbă, fără casă...

Kikuji era cît pe ce să nu se poată abține și să spună că e mai bine așa. Dar, cu cît încerca să-și imagineze singurătatea în care trăia Fumiko acum, cu atît reusea mai puțin, deoarece, în realitate, ea însăși părea să nu se sinchisească de asta.

— Si eu aș vrea să-mi vînd casa, zise Kikuji. Dar pînă acum am tot amînat, deai sînt absolut hotărît s-o fac. Dovada că n-am pus pe nimeni să repare jgheabul stricat, după cum poți vedea și singura, și n-am mai schimbat rogojinile vechi.

— N-aveți de gînd să faceți nunta aici! Întreba ea cu vădita naivitate. Veti avea timp să le terminați pe toate, pînă atunci...

Kikuji o privi lung în ochi:

— Faci aluzie la palavrăgelile lui Kurimotoa... Crezi în mod serios că aș putea eu să mă însor, acum

— Dacă spuneați așa gîndindu-vă la mama, n-ar trebui să vă mai tulburați din pricina asta, vă asigur. Ea a pus destul la inimă această poveste pentru că dumneavoastră să aveți tot dreptul s-o dați uitării.

Mîinile dibace ale lui Chikako puseseră repede totul la punct, pregătind pavilionul pentru sedinta de ceai.

— Cum vi se pare că se armonizează ulciorul de apă cu celelalte piese! se interesează ea; dar Kikuji nu avea păreri în această privință.

Funuko, văzînd că Kikuji tace, nu spuse nici ea nimic. Amîndoi se mulțumira să-și aplece privirea spre mizuzashi de shino.

Această piesă, folosită de Fumiko ca vază de flori pe altarul funerar înălțat în memoria doamnei Ota, și careia Kikuji îi daduse aceeași întrebuintare după ce fata i-o facuse cadou, își regăsea acum, în fine, adevărata sa funcțiune de ulcior de apă rece în mîinile savantei profesoare de ceai care era Kurimoto Chikako.

Ciudat destinul acestui obiect! Dar, la drept vorbind, nu avea el soarta tuturor pieselor de artă legate de ritualul ceaiului.

Încă înainte de a fi intrat în posesia doamnei Ota, de-a lungul celor trei sau patru secole ce se scurseseră din ziua cînd acest mizuzashi a ieșit din cuptor, transmis din mîna în mîna și din generație în generație, ce istorie fantastică avusese el, cu viața și destinele fiecăruia dintre stăpînii lui succesivi!

— Alături de ibricul de aramă și de ceainic, nu ți se pare minunat că o materie atît de fragilă cum e pămîntul de shino, să suporte comparația în chip armonios, prin echilibrul și forța sa interioară! îi spuse Kikuji lui Fumiko.

S-ar fi zis că lumina blindă, lucioasă și albă, ce juca pe suprafața delicată a vasului, era o lumina interioară, o strălucire emanată de însăși argila din care

era facut ulciorul. Dimineata, Kikuji îi declarase lui Fumiko, la telefon, că el n-ar putea să priveasca acest mizuzashi, fără să fie cuprins de dorul de a o vedea pe ea, pe fata. Iar acum se gîndea că delicata si gingasa albeasa a pielii doamnei Ota avea, în esenta ei cea mai tainica si în întreaga forta a farmecului

ei, ceva misterios, ceva ce evoca însăsi feminitatea. Fereastra si usa glisanta din chashitsu fusesera, pe o asemenea caldura, lasate deschise; si în cadrul ferestrei, unde alternau jocurile de lumini si de umbre facute de frunziaul unui arar din apropiere, se profila silueta lui Fumiko, cu parul ei pe care îl stropeau umbrele aproape lichide ale frunzelor si ramurilor copacului. Văzut în contra luminii, gîtul ei subtire părea chiar mai lung decît era în realitate. Bratele ce-i ieseau din mînecele scurte ale rochiei formau o punte sidefie ce se întindea pîna în umbra adîncă si verdele proaspat al frunzisului. Ea era subtire si zvelta la trup, iar bratele si umerii aveau o gratie nu mai puțin înduiosatoare în linia suavă a conturului lor.

Chikako, ale carei priviri se opriseră de asemeni asupra ulciorului, sfîrai prin a declara la rîndul ei:

— Un adevărat mizuzashi nu-si capata întreaga valoare decît atunci cînd își joaca rolul său în arta ceaiului. Zau asa! E o rusine să fie folosit pentru a pune flori în el, dupa moda occidentala!

— Mama îl folosea adesea pentru flori, zise Fumiko.

— Numai într-o stare de visare obtinuta dupa toate regulile prestabilite, acest ulcior poate evoca memoria mamei dumitale! Ah, sînt sigura că ea ar fi fericita să-si vada acest mizuzashi în pavilionul de aici!

Era poate o ironie în aceste cuvinte cu doua întelesuri, dar Fumiko dadu replica fără nici o prefacatorie:

— Mama se servea de el numai ca vas de flori, iar eu însămi m-am hotărît să renunt la practica artei ceaiului.

— Oh, nu vorbi asa, nu, nu! exclama Chikako, aruncîndu-si privirile în cele patru colturi din chashitsu. Eu, care cunosc atîtea camere de ceai, nicaieri nu mă simt într-o dispozitie asa de perfecta si de senina ca aici.

Apoi, întorcîndu-se catre Kikuji, adauga:

— În anul care vine va fi a cincea comemorare a mortii tatalui dumitale, domnule Mitani. Ce-ai zice s-o celebrăm printr-o sedinta de ceai

— E o idee, si mă gîndesc că ne-am putea amuza să pacalim invitatii servindu-i cu obiecte de arta false, în locul unora autentice.

— False! De unde-ai mai scos-o si pe-asta! în colectia domnului tatal dumitale nu exista nici o singura piesă care să nu fie autentica!

— Adevărat! Eu zic, totusi, că n-ar fi deloc rau să punem capat emfaticii îndepliniri a ritualului tradiaional, folosind, fără excepaie, numai piese false, rosti Kikuji, adresîndu-se de data asta lui Fumiko. Mie mi s-a părut totdeauna că aerul rînced din aceasta camera era otrăvit; poate că 1-am purifica dacă am organiza aici o ceremonie comemorativă printr-o sedinaa de ceai bazata foarte solemn pe falsuri!

Iar dupa un asemenea act de exorcism vrednic de lauda, pentru salvarea memoriei raposatului meu tata, voi zavori pentru totdeauna în aceasta

încapere frumoasa traditie rituala a artei ceaiului, de care, trebuie să recunosc, n-am fost niciodata prea pasionat.

— Cu alte cuvinte, bătrîna profesoara de ceai, aici de fata, să calce cît mai rar în acest urgisit chashitsu spre a-1 aerisi si a-i reda putina viata, zise Chikako, învîrtind cu îndemînare un *chasen** de bambus.

— N-as fi îndraznit să merg cu gîndul chiar pîna acolo! glumi Kikuji.

— Dar nici eu nu te-as fi luat în serios, replica Chikako. Dacă sii totusi să te eliberezi neaparat de aceste vechi legaturi si să si consimtamîntul meu, ei bine, nu-1 vei avea decît numai dacă vei accepta noile legaturi ale casătoriei pe care ti-o propun.

Spunînd acestea, Chikako depuse în fata lui Kikuji, cu un gest scurt, ceasca plina de ceaiul pe care tocmai îl preparase. Apoi, catre Fumiko:

— Silita să îndur zîmbetele întepatoare ale domnului Mitani, ajung să mă întreb dacă n-ai încredinaat unor mîini nedemne pretiosul ulcior de apa al doamnei, mama dumitale! Aproape ca-i vîd chipul rasfrîngîndu-se, ca într-o oglinda, în luciul gingas al vasului de shino.

** Mic batator folosit la zdrobitul ceaiului.*

Repunînd jos, în fata lui, ceasca din care bause ceaiul, Kikuji arunca si el o scurta privire spre mizuzashi, nu fără a-si spune că pe capacul negru al ulciorului, în acea oglinda de smalt, se reflecta în acel moment poate tocmai chipul lui Chikako.

Fumiko, de partea ei, nu reactiona în nici un fel si avea un aer absent. Asta fiindca nu voia să intre în contradictie cu profesoara care-o învăta arta ceaiului, sau fiindca se ferea să ia parte la aceasta discutiea Kikuji nu-si putea lamuri adevăratul motiv. si asa lui i se paruse ciudata supunerea cu care ea consimtise să vina si să se aseze aici, în chashitsu, în prezenta lui Chikako. si chiar cînd aceasta se porni să-i vorbeasca despre casătoria lui Kikuji, fata nu făcu nici o miscare. Ura pe care Chikako i-o pastra doamnei Ota, dispretul pe care-1 arata fiicei sale, soiul acesta de provocare jignitoare ce se ascundea în fiecare din cuvintele ei, nimic n-o putu scoate pe Fumiko din pasnica sa nepasare. Doliul s-o fi aruncat oare într-un asemenea abis de tristete, încît nimic nu mai era în stare s-o tulbure. Era oare atît de cufundata în durerea sa, încît bataile vîntului neprietenos să nu mai fie pentru ea decît niste nevinovate adieri ce agitau în zadar suprafata.

Sau era mai curînd faptul ca-i semana atît de mult mamei sale, că avea aceeaşi fire incapabila de a se razvrati fie în contra ei, fie împotriva altcuiva, si care perpetua atît de minunat în persoana sa imaginea însăsi a unei absolute si feciorelnice candori.

Cît despre Kikuji, el nu facuse nimic, nici nu încercase macar s-o apere pe tînara fata împotriva rautatilor si jignirilor la care fusese expusă; îsi dădea perfect seama de asta si gasea propriul său comportament incalificabil. Dar ce să mai spunem atunci de monstrul pervers si dusmanos pe care-1 întîlnea în persoana lui Chikako - a acestei Chikako care puse capat sedintei prin a-ai servi abia acum, la urma, ceasca de ceai ce si-o pregatise.

Chikako, scotînd din obi ceasul pe care-l avea acolo, zise:

— Ceasurile astea minuscule, ce pacoste pentru femeile batrîne cu vederea slaba!... Domnule Mitani, ar trebui să-mi dai mie ceasul acela vechi al tatalui dumitale...

Prea puțin dornic să-i satisfacă această dorință, Kikuji declara că nu are cunoștința despre un astfel de ceas.

— Ba da, e un ceas de buzunar: l-am văzut adesea la tatal dumitale! Trebuie să-l știi și dumneata, adăuga ea întorcîndu-se către Fumiko, cu un aer de inocență bine studiată. Fumiko lasă ochii în jos fără să spună nimic.

Chikako își relua apoi, imediat, înfatisarea de femeie harnică și ocupată:

— S-a și făcut două și zecea! Sărmanii mei ochi se încetosează și nu mai pot să deosebesc cele două limbi ale ceasului... La trei am o lecție pentru un mic grup reunit la domnișoara Inamura. Dar am ținut să trec mai întîi pe aici, domnule Mitani, să te văd și să-i transmit răspunsul dumitale.

— Pe care te rog să i-l dai limpede și precis, așa încît să nu mai aiba nici o îndoială, întări Kikuji, de altfel cu totul de prisos.

— Fără nici o îndoială: limpede și precis! făcu Chikako, zîmbind. Și ti-as mai cere permisiunea, dacă-mi îngadui, să vin într-o zi aici, cu acel mic grup, pentru o sedință de ceai.

— Pentru asta, n-ai decît să spui familiei Inamura să cumpere casa. Am de gînd s-o pun în vânzare.

Fără să-i mai dea vreo atenție lui Kikuji, Chikako se întoarce către Fumiko și-i spuse:

— Ai să mă însotești, nu-i așa! Numai să fac puțină ordine aici, și plecăm, îmi va fi plăcut să fac cîtiva pași cu dumneata.

— Am să vă dau o mîna de ajutor la rînduit.

— Foarte bine, mulțumesc.

Și fără să mai aștepte, Chikako se ridică și trecu în mizuya, unde se auzi numaidecît clipocitul apei la spălarea vaselor.

Cu vocea joasă, Kikuji îi spuse repede fetei:

— N-aveți alte treburi pentru azi după-amiaza, nu-i așa. Atunci, vrei să rămîi aici. Nu te duce cu ea! Fumiko dadu din cap și susoti:

— Mi-e frică de ea.

— La naiba, n-ai nici un motiv!

— Nu, nu; nu îndrăznesc.

— Aruncă ieșiti împreună și te întorci de îndată ce ai să scapi de ea.

Fumiko dadu iarăși negativ din cap și se ridică, făcînd un gest cu amîndouă mîinile spre a-și netezi cutele rochiei. Crezînd că era să se împiedice, Kikuji întinse bratele s-o ajute. O roseasă bruscă navăli pe chipul tinerei fete.

Ranita încă de cînd Chikako pomenise de ceas, pudoarea făcuse să-i rasară în obraji un mugur roșu; acum avea două flori mari de roseată în obraji.

Tinînd cu multă bagare de seamă vasul de shino sub brat, Fumiko trecu în mizuya, de unde se auzi croncanitul lui Chikako:

— Firește, nu te mai desparti de amintirea mamichii dumitale!

CARTEA A CINCEA

Stea dubla

Kurimoto Chikako se duse la Kikuji pentru a-l anunta că Fumiko se maritase, la fel ca și domnișoara Inamura. Era în vară. Nu se întunecase încă, deși trecuse de orele opt și jumătate. După cină, Kikuji se întinsese în galerie și se amuza privind licuricii zburînd în colivia cea mică pe care o cumparase servitoarea: vedea cum lucirea proiectată de gratioasele insecte, la început mai mult alburie, se intensifica și se colora în galben, pe măsura ce crepusculul se îngroșă. Se înserase de-a binelea, dar Kikuji n-avea de gând să se scoale și să aprindă lumina.

Abia se întorsese acasă, după câteva zile de vacanță petrecute pe marginea lacului Nojiri, în vila unuia dintre prietenii lui, tânăr căsătorit, care avea și un copil mic, născut de curînd.

Kikuji, care nu se pricepea deloc la copii mici, nu era în stare să aprecieze ce vîrstă putea să aiba acest sugar și cu atît mai puțin dacă era frumos sau nu. Nepreștiind ce să spună, el exclamase:

— O, iată ce copil durduliu! E voinic!

— Ah, nu tocmai, răspunsese la aceasta soția prietenului său. Cînd s-a născut era atît de mititel, că ti-era mila de el; dar în ultimul timp s-a întremat mult.

Kikuji flutura mîinile dinaintea ochilor bebelusului.

— Nu clipește încă din ochi! Întrebase el.

— A început să vadă lucrurile, distinge formele, dar ochii lui nu s-au obisnuit încă să reacționeze. Abia mai tîrziu se va deprinde să-i mijească.

Copilășul durduliu, așa cum îl numise, nu avea decît vreo sută de zile, în timp ce el îi dădea cu generozitate cinci sau șase luni. De aceea, poate, își spusese Kikuji, tînara soție a prietenului său, cu parul nepieptănat, cu fața marcată de paloare, purta încă semnele oboselii de pe urma nasterii recente.

În casa aceea, unde totul se învîrtea în jurul pruncului, Kikuji se simțise cam stingher. Dar, pe drum, la întoarcere, el revedea încontinuu imaginea tinerei mame, acea soție palidă și supusă, care, deși atît de maruntică și de subțiri-

că la trup, ținea în brațe și-si mîngîia odorul cu o bucurie plină de extaz. Cît de fericită era tînara femeie, în tihna vieții estivale de acolo! Căci, pîna atunci, tînara pereche statuse la părinți; și acum era prima dată, după nașterea copilului, cînd ei se regăseau, într-adevăr, unul cu altul, aici, în această casă de vacanță de pe malul lacului.

Chiar și acum, reîntors acasă și întins în galerie, Kikuji, visător, se gîndea încă la acea tînara mamă cu înduiosare, cu un fel de sfîntă nostalgie. Și tocmai în momentul acela reveria îi fu întreruptă dintr-odată de vizita lui Chikako. Ea daduse buzna înauntru, exdamînd, fără alte scuze:

— Oh, ce întuneric, Doamne!

Apoi, apropiindu-se și așezîndu-se la picioarele lui Kikuji, zise:

— Zău așa, celibatarii astia sînt demni de plîns. Nu vine nimeni să le aprindă

lumina cînd dumnealor au chef să stea lungiti!

Kikuji îți trăsese picioarele sub el cu o miscare ce lasa să se înțeleaga că ar vrea să se scoale, pe urma se azeza din nou, încet, mai mult fără să se gîndeasca la ce face.

— Nu te deranja, te rog! spuse încet Chikako, întinzînd mîna dreapta spre el ca să-si întareasca îndemnul, înainte de a se înclina pentru obisnuita plecaciune.

Îi povesti dupa aceea că se întorsese dintr-o calatorie la Kyoto si că pe drum facuse un ocol prin Hakone. La Kyoto, în casa profesorului ei de ceai, îl revăzuse pe negustorul de antichitati Oizumi, pe care-l cunoscuse si tatal lui Kikuji.

— Cum era si normal, am vorbit mult despre tatal dumitale, iar acest domn a tinut să-mi dea adresa hotelului unde tatalui dumitale îi placea să descinda în companie galanta: un han discret, de tip japonez, în cartierul Kiyamashi. M-a sfatuit chiar să trag si eu acolo! Ce lipsă de tact! Căci sînt convinsă că tatal dumitale a fost acolo cu doamna Ota. Oamenii sînt în stare să-si închipuie că pe mine nu mă sperie nimic; însă cine ar putea să doarma linistit într-un loc unde staruie amintirea a doi amanti decedati

Dacă cineva dovedeate lipsă de tact, își spunea Kikuji, e tocmai aceasta Chikako, care vine să-mi depene mie povesti din astea! Dar se abtinu să vorbeasca tare.

— si dumneata, relua Chikako, te-ai întors de la Nojiri, nu-i asa

Expresia ei lasa să se vada limpede că nu ignora nimic. Abia intrata în casă, își luase probabil toate informatiile de la servitoare, acesta era sistemul ei obisnuit, să intre în casă fără să se anunte.

— M-am întors doar de cîteva ceasuri, raspunse Kikuji, pe un ton putin iritat.

— Iar eu de cîteva zile, declara Chikako cu un accent sec, nu fără a-si întinde înainte umarul stîng, dupa care urma: între timp, din nenorocire, s-a petrecut un lucru deosebit de neplacut si pe care nu pot să mi-1 iert deloc... Am ramas eu însămi ca trasnita! Închipuie-ti, eram departe de a avea cea mai mica banuiala, cînd...

Si toate astea, pentru a-i spune că domnisoara Inamura era în momentul de fata maritata.

Întunericul ce plutea în galerie îi îngadui lui Kikuji să-si exprime în voie, cu toata expresia feaei, si surprinderea si parerea de rau: stia că Chikako nu putea să observe nimic. Totusi, silindu-se să ia un ton cît mai natural, întreba:

— Ah, da si cînd s-a maritat

— Îți pastrezi sîngele rece al unuia pe care aceasta chestiune nu l-ar privi cîtusi de putin, remarca Chikako, cu o nuanta usor ironica.

— Ti-am spus de-atîtea ori că nu mă interesa deloc aceasta propunere de casătorie! replica Kikuji.

— În vorbe, se înțelege! rastalmaci Chikako. Fata de mine, cautai să salvezi aparentele si te purtai totdeauna ca un om pe care aceasta batrîna Kurimoto îl calca pe nervi cu ispitirile ei diavolesti, însă, oricît te-ai prefaca si ai vrea să arati cu tot dinadinsul că nu-ti place, trebuie să recunoati că fata nu era de

lepadat!

- Ce tot îndrugi acolo! suiera Kikuji cu un râset acru.
- Spune drept, îți placea. Da sau nu
- O gasesc absolut fermecatoare, dacă e vorba.
- Ei, vezi! Te ghicisem eu de mult!
- Dar nu văd legatura: poti să spui că o fata e fermecatoare, fără ca, prin asta, să vrei să te însori cu ea!

În felul acesta protesta Kikuji, care simtise totuși o împunsătură în inima aflînd de căsătoria domnișoarei Inamura, a acelei dragalase Yukiko, a carei imagine încerca să si-o reînvie acum cu un soi de aviditate ce semana cu o sete intensă.

În realitate n-o văzuse decît de doua ori.

În pavilionul de la templul Enkakuji, unde Chikako organizase o reuniune de ceai, pentru el anume, ca s-o poata vedea îndeaproape. Cîta naturalete si cîta distinctie gasise în gesturile ei! Cîta gratie în comportarea sa! Si se simtea si acum emotionat, amintindu-si linia chimonoului ei cu mîneci largi, parul ei în care cadea lumina ce patrundea pe fereastra si în care se jucau agale umbrele firave ale frunzisului din apropiere. Dar fata ei nu, fata nu reusea să i-o revada cu aceeasi limpezime cu toate că revedea foarte bine acel *fukusa** rosu si frumosul *fukusa* roz, împodobit cu albele senbazuru, pe care-l purta cînd o întîlnise pe cararea ce ducea spre pavilion, în gradina templului.

Cînd ea venise la el, dupa aceea, Chikako însăși pregatise ceaiul. Emotia ce-l strabătuse în prezenta tinerei fete fusese atît de puternica, încît, chiar si a doua zi, crezuse că regaseste în chashitsu mireasma subtila a parfumului ei. Avea încă dinaintea ochilor florile de iris ce-i împodobeau obi-ul. Dar trasăturile ei, expresia fetei sale îi scapau si de data aceasta.

Kikuji se consola gîndindu-se că la fel de greu îi era să reînvie în memoria lui trasăturile parintilor săi, morti totusi

* *Mic servet de Matase.*

nu prea de mult, în timp ce în fata fotografiei lor le recunoatea dintr-o data: da, acestea sînt! într-atît de adevărat este că în lumea asta, cu cît unele fiinte vă sînt mai scumpe si mai dragi, cu atît mai palida e imaginea pe care v-o lasă, în timp ce tot ceea ce este urît si respingator se imprima adînc în amintire!

Imaginea pe care o pastra memoria lui despre tînara fata, forma ochilor ei, a obrazilor, era la fel de improbabila si de fragila ca o raza de lumina, pe cînd petele acelea afurisite de pe pieptul lui Chikako le revedea cu o exactitate cumplita, ca pe o pecingine dezgustatoare.

Aici, în galerie, în ciuda obscuritatii, Kikuji putea să-si reprezinte foarte bine îmbracamintea de pe dedesubt a lui Chikako, lenjeria ei de matase alba de Ojiya. Un singur apel la amintirea lui ar fi de-ajuns ca să zareasca petele sub aceasta lenjerie, care, dacă ar fi luminata, ar constitui un ecran pe care s-ar proiecta ele. Dar însuiai întunericul era o conditie ce favoriza limpezimea

viziunii lui, astfel încât revedea acele pete cu scârba și oroare.

— Când întâlnești o tânără persoană seducatoare, n-o lasi să-ți scape din mâini așa, prosteste! argumenta Chikako. N-ai să găsești de două ori în lume o Yukiko, să știi! De ti-ai petrece toată viața cautând, n-ai să mai descoperi una ca ea. Ceea ce-ți spun acum e un adevăr la mintea oricui, pe care n-o să treacă mult și-ai să-1 înțelegi și dumneata. Tonul ei avea ceva aspru, tăios. Continua pe această temă, cicalindu-1:

— Să dovedești atîta lipsă de experiență în privința lucrurilor și a vieții - și să te arăți atît de pretentios! Asta are să vă schimbe amarnic destinele: vreau să spun destinele amîndurora, și al dumitale, și al domnisoarei Inamura. Știi, desigur, că, în ce-o privește, fata era departe de a fi fost împotrivă! și, îți dai seama ce răspundere vei avea dumneata dacă s-ar întîmpla să nu fie fericită în căsătoria asta a ei.

Kikuji nu scoase o vorbă.

— Mai ales că ai avut prilejul s-o cunoști! Închipuiește-ți că Yukiko are să regrete, după cîțiva ani, că nu s-a căsătorit cu dumneata! În locul dumitale, nu m-aș sitii deloc cu conștiința împacată!

Vocea sa distila veninul urii.

La ce bun să turuie atîta, acum, că Yukiko se maritase

— Dar ce văd, niste licurici în colivia asta mică de aici! Întreba ea deodată, întinzînd gîtul. Licurici, cînd sîntem în sezonul greierilor de toamnă! E ca și cum ai vrea să pastrezi cu orice chip stafia verii care s-a dus... S-ar zice că ai pierdut de tot simțul anotimpurilor!

— Bătrîna mea servitoare, ea i-a adus, răspunse Kikuji.

— Iată, într-adevăr, tot ce poți aștepta din partea unei servitoare! Dar asemenea lucruri n-ar fi ajuns să se întîmple la dumneata, dacă ai fi cultivat, așa cum se cuvine, arta ceaiului. Noi, în Japonia, avem respectul anotimpurilor.

Ar fi fost greu de susținut că era departe de adevăr în ceea ce spunea, într-adevăr, cum puteai să negi că zvîcnetul luminos al licuricilor era oarecum în contradicție cu realitatea anotimpului. La lacul Nojiri, Kikuji auzise deja tîrîitul greierilor de toamnă. I se părea chiar ciudat că niste licurici au mai putut rezista pîna în zilele astea tîrzii.

— Dacă ai fi căsătorit, sotia ar avea grija să te scutească de copilăriile astea jalnice: ea n-ar lăsa să stea atîrnate sub ochii dumitale niste ramasite atît de întristător de întîrziate. După această remarcă, vocea lui Chikako se colora de emoție:

— Și eu, care credeam că fac un ultim serviciu în memoria raposatului dumitale părinte, mijlocind această căsătorie!

— Să faci un serviciu! Tatălui meu! se mira Kikuji.

— Da, firește. și cînd colo, te găsesc întins în galerie, pe întuneric, contemplînd licuricii astia nenorociți! Află că și domnisoara Ota a gasit, între timp, prilejul să se mărite.

— Cum! Cînd s-a întîmplat asta! striga Kikuji, care acum nu mai era în stare să-și ascundă nici surprinderea, nici emoția.

„Chikako mi-a observat, desigur, tulburarea”, gîndi numaidecît.

— Am ramas si eu uluita cînd am aflat vestea, dupa ce m-am întors de la Kyoto. Ai crede că s-au înteles amîndoua să-si celebreze, dacă s-a mai pomenit una ca asta, casătoria în acelati timp! Eh, tineretul de azi, orice s-ar zice, nu te mai poti bizui pe el! Abia aflasem de casătoria lui Fumiko si tocmai apucasem să-mi spun că de acum încolo nimeni nu va mai sta în calea casătoriei dumitale, cînd aflu, poftim, că domnisoara Inamura s-a maritat si ea. Mi-a luat-o înainte, cum s-ar spune; dar totodata mă întreb de ce atîta taraganeala si sovaiala din partea dumitale. Tot ce s-a întîmplat, este numai din vina dumitale!

Kikuji, în ce-1 privea, nu se gîndea decît la Fumiko. Nu se putea obisnui cu gîndul că ea se maritase.

— Ajunsesem la concluzia că doamna Ota reusise, chiar dupa moarte, să împiedice casătoria dumitale cu domniaoara Inamura; dar acum, cînd si fiica ei s-a maritat, cred că, în sfîrsit, casa dumitale a scapat pentru totdeauna de aceasta piaza-rea.

Chikako îsi îndrepta privirea, îndelung, spre gradina si zise:

— Ce-a fost a fost! Acum ar trebui să te ocupi putin de pomi si de gradina. Uite, chiar noaptea te simti apasat aici, atît de deasă si de neîngrijita e verdeata!

De la moartea tatalui său, adica de patru ani încoace, Kikuji neglijase, într-adevăr, să angajeze un om pentru a-i întretine gradina. Cu arborii acestia lasati la voia întîmplarii, sub frunzisul prea stufos, si fi zis că zapuseala de peste zi ramînea acolo si noaptea.

— Servitoarea nu se osteneste nici macar să stropeasca, spre a mai racori putin aerul. Zau, ar trebui să-i spui.

— Te amesteci în lucruri care nu te privesc! i-o taie scurt Kikuji.

Dar, oricît ar fi strîmbat el din nas la orice noua observatie facuta de Chikako, nu era mai putin adevărat că se lasa învins si dominat de gura ei naprasnica. De fiecare data cînd o vedea, se întîmpla acelasi lucru. Ea cauta să fie caustica si apriga, dar numai spre a-i capta atentia si a-i putea citi astfel mai usor gîndurile, spre a patrunde în taina sufletului său. Kikuji stia asta; si dacă lasa impresia că face jocul ei, avea totusi mereu grija să

ramîna circumspect. Dar Chikako nu se dădea batuta: ea făcea să se creada că nu înțelegea nimic, desi vedea totul si stia perfect în ce ape se scalda el. De altfel, nu se codea, cînd avea prilejul, să se comporte în asa fel încît el să-si dea seama cît mai limpede de asta.

Pe deasupra, folosea cu predilectie un ton sau un limbaj ironic, asa încît Kikuji nu era niciodata surprins de ceea ce putea să spuna ea. Ba, într-o anumita masura, chiar se astepta s-o auda vorbind despre una sau despre alta, si asta cu atît mai mult cu cît ei îi placea să scormoneasca printre lucrurile ce puteau să-1 enerveze cel mai tare si să-i stîrneasca dezgustul.

Chiar si asta-seara, ea nu încetase o singura clipa să pîndeasca reactiile lui la primirea vestii celor doua casătorii, a lui Fumiko si a domniaoarei Inamura. De ce oare? se întreba el cu suspiciune. Chikako voise să-1 însoare cu Yukiko si cautase, în consecinta, să-1 îndeparteze de Fumiko. Dar acum, cînd

amîndoua se maritasera, la ce-i mai putea folosi să stie ce gîndeate el si care era nuanta sentimentelor sale. Căci ea statea mereu la pînda, voind să patrunda pîna în cele mai adînci cute ale inimii lui. Kikuji se gîndi la un moment dat să aprinda lumina în camera si pe galerie: era ceva grotesc în întrevederea asta a lor, continuata pe întuneric si într-o aparenta de intimitate, foarte departata de realitatea raporturilor lor! Ea putea să-1 întrebe despre felul cum îti îngrijea sau nu-si îngrijea gradina, asta nu însemna nimic mai mult în ochii lui Kikuji decît un gen de convorbire grosolana si indiscreta ce intra în obiceiurile ei si de care el nu se sinchisea cîtusi de puțin. Dar adevărul e ca-i era sila să se ridice, astfel că renunta pîna la urma să mai aprinda lumina.

Chikako, desi la sosire scosese niste strigate de nemulțumire gasindu-1 pe Kikuji stînd întins în galerie, pe întuneric, nu se gîndi nici ea să se ridice si să se duca pîna la comutator. Ea, care altadata nu-si mai gasea locul si se arata atît de harnica în privinta acestor marunte treburi gospodaresti...

să fie oare din pricina că femeia asta atît de serviabila fata de familie, nu mai avea chef de nimic, acum că ramasese doar cu Kikuji. Sau era, pur si simplu, efectul vîrstei. Ori poate socotea că asemenea treburi nu se mai potriveau cu demnitatea pe care o capatasese de cînd profesa arta ceaiului. La acestea se gîndea Kikuji, pe care Chikako îl trezi din reveria lui, vorbindu-i de altceva:

— Anticarul Oizumi, din Kyoto, m-a însărcinat să-ti transmit o dorinta a lui, îi spuse ea pe un ton degajat. Dacă, din întîmplare, si cumva intentia să-ti vinzi colectia, el ar fi foarte bucuros să se prezinte în chip de cumparator si m-a rugat să-si fac cunoscut acest lucru. S-ar putea, e foarte normal, să vrei să-ti organizezi altfel viata, acum dupa ce domnisoara Inamura ti-a scapat. Obiectele de arta probabil că nu mai au aceeasi importanta pentru dumneata. Si ceaiul... Am să mă simt foarte trista, eu, care de-atîta vreme m-am ocupat cu aceste treburi, cînd traia tatal dumitale, să văd că nu mai am nimic de facut aici. Fiindca, dupa cum constat, chashitsu nu mai e aerisit decît în rarele ocazii cînd mai trec eu pe la dumneata...

Totul deveni limpede pentru Kikuji, care înțelegea acum planul lui Chikako. El o facuse să rateze aceasta casătorie cu Yukiko. Deci, terminase pentru totdeauna cu el, afara doar dacă nu va încerca să mai traga un ultim folos de pe urma lui exploatîndu-1 în privinta vînzarii colectiei pe care o avea. De aceea si pusese la cale aceasta combinatie cu anticarul Oizumi din Kyoto. Lucrul era cît se poate de evident. Dar, în loc să se supere, asa cum ar fi fost îndreptatit să o faca, Kikuji se simti, dimpotrivă, usurat. Avea prilejul să scape de o povara ce-1 apasa pe umeri.

— Cum am intentia să vînd tot, pîna si casa, zise el, s-ar putea să intram în tratative. Am să reflectez la asta.

— Cu un negustor care 1-a cunoscut si 1-a servit pe tatal dumitale, fu de parere în continuare Chikako, fără îndoiala te vei descurca mai usor decît cu altul.

Spunîndu-si în sinea lui că Chikako cunostea probabil mult mai bine decît el fiecare piesă din colectie, Kikuji se gîndi că ea își si facuse, desigur, socoteala

asupra micului câștig ce-i revenea din afacerea asta.

Si, în aceeași clipă, privirea i se îndreptă către chashitsu.

Bogata eflorința albă a unui oleandru stralucea în fața pavilionului, îmbalsămînd o noapte atît de neagră că nu se mai distingea nimic altceva, în afara de aceasta albeata fantomatică, nici măcar conturul mai întunecat ce se profila pe cer, al celorlalți arbori din grădina.

Kikuji dădea să iasă din birou, la sfîrșitul zilei de lucru, cînd soneria telefonului îl făcu să se întoarcă din drum.

— Alo

— Fumiko la aparat, se auzi o voce slabă și departată.

— Alo, aici Mitani...

— Fu-mi-ko la aparat, articula vocea, mai clar.

— Da, acum te aud mai bine.

— Sînt cu adevărat jenată că vă deranjez, zise ea, dar trebuia să vă telefoniez ca să-mi cer scuze. Altfel ar fi fost prea tîrziu.

— Pentru ce

— V-am trimis ieri o scrisoare, uitînd, în ultimul moment, s-o timbrez.

— Cum! Nu, n-am primit-o încă.

— Cumparasem zece timbre la poata, apoi am vîrît scrisoarea în cutie. Cînd am ajuns acasă, am observat că aveam la mine toate cele zece timbre! Nu mai știu ce-am făcut! și voiam să-mi cer scuze înainte ca scrisoarea să vă parvina.

— Dar nu-i nimic, lasă! Un lucru atît de marunt! Zise Kikuji, gîndindu-se că-i scrisese probabil ca să-1 anunțe că se căsătorește. Sper, cel puțin, că e o veste bună, adăuga el. Fumiko însă pesemne că nu auzi tot ce spusese el.

— Pîna acum, continua ea, v-am vorbit mereu la telefon, dar nu v-am scris niciodată... Am sovăit pîna în ultimul moment, întrebîndu-mă dacă se cade să vă trimit aceasta scrisoare, și așa, înțelegeti, am uitat să lipesc timbrele pe ea.

— Unde ești acum

— În Gara centrală, la un telefon public. Sînt mai multe persoane lîngă mine care asteapta să vorbească.

— La un telefon public! se mira Kikuji, înainte de a reveni la primul său gînd și de a spune: Trebuie să te felicit!

— Ah, daa... Aveți dreptate, așa-i, multumesc... Dar cum ați aflat

— Kurimoto mi-a spus.

— Domnișoara Kurimoto, ziceai. Și ea de unde știe
Hotărît lucru, femeii asteia nu-i scapă nimic!

— Acum îți va fi ușor s-oții la distanță, după tot ce s-a întîmplat!... Ultima oară cînd am vorbit la telefon, auzeam zgomotul ploii în aparat...

— Da, mi-ati spus. Atunci luasem o cameră la o prietenă și mă întrebam dacă trebuie să vă anunț sau nu. Această soviaală m-a cuprins și de data asta.

— Să-ti spun drept, îmi pare bine că-mi anunți personal această veste și acum mă simt mai ușurat. Fiindcă și eu stateam în cumpană, ca și

dumneata, dupa cele ce-mi spusese Kurimoto: nu stiam dacă trebuie sau nu să-ti adresez felici- tarile mele.

— E o tristete pentru mine că pierd astfel legatura cu dumneavoastra, zise ea cu o voce napadita deodata de melancolie, care-i aminti lui Kikuji vocea duioasă a doamnei Ota.

Si fiindca el nu spunea nimic, relua:

— Dar, oricum, tot trebuia să mă departez de dumneavoastra, îmi dau seama de asta... Si dupa o tacere. Chiar în ziua când am capatat slujba, am gasit si aceasta camera de sase rogojini, nu mai mare.

— Cum

— E destul de greu să începi lucrul tocmai pe o caldura ca asta.

— Da, înțeleg! Mai ales când abia te-ai maritat.

— Ce-ati spus! Maritat! Am auzit bine

— Da, si primeste felicitarile mele. Multa fericire!

— Mie! Vreti să spuneti că eu m-am maritat! Glumiti

— Nu te-ai maritat!

— Eu! Ce idee! Cum ati putut crede că mi-ar fi inima la maritat, într-un moment ca asta.... Dupa ce-am pierdut-o pe mama... si în felul pe care-l stiti!

— Ei bine...

— Profesoara Kurimoto v-a spus asta

— Da.

— Dar cum e cu putinta. Nu mai înțeleg nimic! si dumneavoastra ati dat crezare unei asemenea nazbîtii... Aceste ultime cuvinte Fumiko le rosti ca si cum ti-ar fi pus ea însăși întrebarea siesi. Luîndu-si inima în dinti, Kikuji spuse:

— Nu, la telefon nu e posibil... Pot să te întâlnesc

— Da.

— Foarte bine. Ma reped la Gara centrala. Asteapta-ma acolo.

— N-as vrea să...

— Preferi să ne întâlnim în alta parte

— N-as vrea să aștept în strada. As veni la dumneavoastra acasă, dacă-mi îngaduiti.

— S-a facut! Vrei să mergem împreuna

— În cazul acesta, va trebui să ne întâlnim în oras...

— Vino să mă iei de la birou, dacă vrei.

— Nu, prefer să mă duc direct acasă la dumneavoastra. E mai simplu.

— Perfect. Plec si eu imediat. Dacă ajungi înaintea mea, intra si asteapta-ma linistita în casă.

— „, Dacă Fumiko s-a urcat în primul tren, la Gara centrala, va pleca înaintea mea”, își spunea Kikuji. Dar, în timp ce gîndea astfel, el nu pierduse totusi speranta de-a calatori în acelasi tren cu ea. Pe peronul garii, o cauta cu ochii prin multime, avid. în zadar.

Cînd ajunse acasă, ea îl aștepta, într-adevăr, de cîteva minute.

Batrîna servitoare îi spuse că fata se afla în gradina, si Kikuji se grabi să se duca la ea, fără a mai trece prin casă. Fumiko aatepta acolo, asezata pe o piatra, la umbra marelui oleandru cu ramurile încarcate de flori albe. Piatra

pe care statea părea puțin mucedă, mai ales în partea de dedesubt, căci, de la ultima vizită a lui Chikako, servitoarea luase obiceiul să stropească în fiecare zi grădina înainte de întoarcerea stăpînului; vechea pompa de apă mai funcționa încă.

Kikuji se îndrepta cu pași repezi spre arborele urias, ale cărui flori albe, mîngîiate ușor de adierea serii, pareau că încoronează capul tinerei fete. În general, oleandrii au un frunziș foarte des, din care tîsnesc flori învăpaiate, cu tot atîtea mici limbi de foc: ei creează o impresie de vară fierbinte. Dar acesta, cu bogăția lui de flori albe și parfumate, răspîndea o foarte plăcută senzație de răcoare. La umbra lui înmiresmăta, Fumiko era îmbrăcată într-o rochie albă de bumbac, cusută la guler și pe marginea buzunarelor cu tivuri subțiri de un albastru închis. Soarele ce cobora la asfîntit își strecura prin frunziș, batînd în ochii lui Kikiji, razele de aur roșu care făceau să scînteieze cerul.

— Ce bine îmi pare că te văd aici! exclamă el cu afecțiune, apropiindu-se de tîna fața.

Fumiko pară că voise să spună ceva înainte de a vorbi el, articulînd cîteva cuvinte nelămurite, dar se opri în clipa cînd dadu să se ridice, cu umerii ușor aplecați, ca și cum bucuria spontană din glasul lui Kikuji ar fi intimidat-o puțin.

— Am venit, răspunse ea, fiindcă mi-ai spus lucrul acela la telefon: să vă dovedesc contrariul.

— Casătoria, vrei să spui. Am fost și eu foarte surprins, te asigur.

— Surprins. Cum adică! întrebă Fumiko, lăsîndu-și ochii în jos.

— De două ori, dacă pot să spun așa: întîi, la vestea despre pretinsa duminică de căsătorie și apoi aflînd că nu e adevărat.

— Și amîndouă vestile v-au surprins

— Nu e firesc! făcu Kikuji pornind înaintea ei pe cararea, indicată de pietre, ce ducea la galerie. Să intrăm, o pofti el. N-ar fi trebuit să mă aștepti afară; de ce n-ai intrat în casă. Se așeză în galerie și Kikuji îi explică:

— Uite, chiar aici stateam și mă odihneam, acum cîteva zile, după ce mă întorsesem dintr-o scurtă vacanță, cînd a apărut Kurimoto. Era pe înserate.

Dinauntru, servitoarea îl chema să-l întrebe ceva, desigur în legătură cu cina pe care i-o comandase la telefon în momentul cînd plecase de la birou. Profită de această scurtă întrerupere ca să se schimbe și să îmbrace un kimono ușor, de cînepe albă.

Fumiko, la rîndul ei, părea a-și fi regăsit frumusețea. Aștepta pînă cînd Kikuji îi relua locul și întreba:

— De fapt, ce v-a spus exact domnișoara Kurimoto

— Ca te-ai maritat, atît.

— Și ati crezut-o pe cuvînt

— Ce motive ar fi avut să trîntească o minciună cu privire la acest capitol

— Dar n-ati avut nici un fel de îndoială

Doa lacrimi strălucitoare tremurau pe marginea pleoapelor, udînd ochii mari, negri, și fetei, care rosti repede:

— Cum m-as fi putut gîndi să mă marit, acum. Ati crezut într-adevăr că-as fi

fost în stare să fac asta. După toată durerea, cu toată tristetea pe care am cunoscut-o noi, mama și eu... cînd chinul nu s-a terminat încă!

Ascultînd glasul acesta al ei, Kikuji fu îndemnat să creadă, o clipă, că mama era încă în viață, că se afla acolo, lîngă el.

— E o mare slăbiciune a noastră a amîndurora, a mamei și a mea, să ne bizuim mereu și deplin pe alții. E destul să avem sentimentul că sîntem înțelese de către ceilalți, ca să ne încredem în oricine, fără control și fără măsură. Nu-i așa că e o iluzie desartă. Căci totul nu e decît o imagine falsă, propria stare sufletească se reflectă ca atunci cînd te oglindești în apă, zise Fumiko, care era gata să izbucneasca în suspine.

După un rastimp de tăcere, Kikuji, revenind la problema care-l preocupa, zise:

— Ultima dată, eu eram acela care te întrebam dacă ai putea crede că ăș dori să mă căsătoresc. Ți-aduci aminte. A fost în ziua ploii aceleia mari.

— În ziua aceea cu furtună, cînd tuna și fulgera de te apuca groaza

— Da, atunci. Și iată că acum dumneata îmi spui același lucru, aproape cuvînt cu cuvînt.

— Oh, nu! Nu e deloc același lucru!

— Totuși, mi-ai repetat de mai multe ori că am să mă însor, starui Kikuji.

— Dar la mine nu e aceeași situație, nu ne putem compara, declara Fumiko ridicînd spre el privirile înecate de lacrimi.

— Aceeași situație, cum adică

— Da, a dumneavoastră și a mea - sînt cu totul diferite.

Sau poate ar fi mai bine să spunem, în loc de situație, acea parte de umbră din destin...

— Conștiința pacatului, asta vrei să spui. Dar este în aceeași măsură povara mea.

— Nu! exclamă ea, scuturînd cu putere din cap. O lacrimă, una singură, alunecă din ochiul stîng pe obrazul fetei, care se grăbi să precizeze: Pacatul de care vorbiți, mama l-a luat cu ea în mormînt. Și-apoi, eu nu cred că a fost un păcat: eu cred că a fost doar suferința ei.

Kikuji lasă capul în jos.

— Pacatul nu se șterge probabil niciodată, adaugă Fumiko; pe cînd suferința și mîhnirile se uita.

— Vorbind de acea parte de umbră, nu faci decît să întuneci și mai mult moartea mamei duminică, așa mi se pare mie...

— Profunzimea durerii, despre asta ar fi trebuit să vorbesc, se corectă Fumiko. Asta e ceea ce voiam să spun.

— Profunzimea durerii... murmură Kikuji, care voia să spună:

„Adică profunzimea iubirii”, dar se opri în ultima clipă.

— Și pe urmă, dumneavoastră vi se făcuse acea propunere de căsătorie cu Yukiko, ceea ce înseamnă o mare deosebire! reluă Fumiko, care ținea să readucă discuția în planul realității. Domnișoara Kurimoto socotea că mama se împotriva acestei căsătorii. Probabil că se temea să nu constituie și eu o piedică, și tocmai de aceea v-a spus că m-am maritat. Nu credeți

— Dar ea mi-a spus, totodată, că și domnișoara Inamura s-a maritat!

Fumiko ramase o clipa uluita, apoi dadu tare din cap, zicînd:

— Nu-i adevărat! Nu e cu putinta... E încă o minciuna, si nu pot să cred. Cînd ar fi facut-o

— Casătoria! O, destul de recent.

— Nu! Nu e cu putinta să fie adevărat... Sînt sigura!

— Kurimoto mi-a spus că v-ati maritat amîndoua în acelasi timp, Yukiko si dumneata, zise Kikuji cu o voce nehotarîta. Asta m-a facut să cred în povestea casătoriei dumitale... Dar se poate să fie, totusi, adevărat în ce-o priveste pe Yukiko, mai stii

— Ei bine, nu, vă asigur: nimeni nu se marita în toiul verii. Cine poate să poarte doua rînduri de rochii pe o asemenea caldura. E incomod si te faci leoarca de naduseala. La asa ceva nu se expune nimeni.

— Fara îndoiala, si dreptate. Dar asta înseamna că nu se celebreaza niciodata vreo ceremonie nuptiala în timpul verii

— Foarte rar. în general, cei care vor să se casătoreasca totusi în acest sezon, amîna nunta pentru toamna.

Si deodata, din ochii umezi si lui Fumiko- cine stie de ce - izbucnira lacrimi. Cu capul înclinat, tînara fata privea urmele pe care le lasau lacrimile ce-i cadeau în poala.

— De ce, de ce umbla domnisoara Kurimoto cu asemenea minciuni

— De! Se poate spune că ne-a înșelat pe amîndoi! reflecta Kikuji la rîndul său, în timp ce se întreba care putea fi cauza ce-o făcea pe Fumiko să plînga în momentul acesta. Fapt sigur este că maritisul lui Fumiko e o minciuna.

Dar poate că Chikako nascocise minciuna asta tocmai fiindca Yukiko se maritase cu adevărat si voia acum s-o îndeparteze de el pe Fumiko! Cel putin asa încerca să-si explice lucrurile Kikuji, fără a gasi însă acest argument prea convingator. De altfel, nu se putea împiedica să nu aiba o îndoiala chiar în privinta realitatii casătoriei lui Yukiko.

— Oricum ar fi, atîta vreme cît nu stim dacă domnisoara Inamura s-a maritat sau nu, e greu să ne dam seama pîna unde a mers domnisoara Kurimoto cu gluma ei.

— Cu gluma. Numiti asta o gluma

— Ma rog, e un fel de a spune... deocamdata.

— si dacă nu v-as fi telefonat eu astazi, ati fi continuat să credeti că m-am maritat. Ca gluma, o gasesc mai mult decît proasta! E cu adevărat o rautate! Batrîna servitoare îl chema din nou pe Kikuji, care se întoarse peste putin, cu o scrisoare în mîna.

— A sosit scrisoarea dumitale, zise el; scrisoarea netimbrata.

Se pregatea să o deschida, dar Fumiko interveni:

— Nu, nu, vă rog, n-o cititi!

— De ce

— Nu vreau. Dati-mi-o înapoi...

Spunînd acestea, Fumiko, fără să se ridice, se apleca spre el, ca să ia scrisoarea.

— Dati-mi-o, vă rog mult!

Cu o miscare iute, Kikuji ascunse scrisoarea la spatele lui. Ea se apleca si

mai mult, încercînd s-o apuce cu mîna dreapta, sprijinindu-se, fără să vrea, cu stînga, pe genunchiul lui. Kikuji retrase scrisoarea și mai departe, în așa fel ca fata să nu ajunga la ea, iar Fumiko, cu mîna întinsă, era gata să cada peste el, pierzîndu-și echilibrul în timp ce se înclina spre dreapta. Atinsese cu fata pieptul lui Kikuji, într-atît de mult se aplecase. Ar fi cazut cu totul peste el, dacă nu s-ar fi sprijinit cu mîna stînga pe genunchiul lui, putînd astfel să se ridice și să se retraga în poziția normală cu o mișcare plină de suplete. Și totuși, mîna aceea Kikuji abia dacă o simțise! Nu era mai grea decît o mîngîiere! Cum de se putuse retrage ea astfel, atingîndu-1 numai puțin, cînd își pierduse întregul echilibru al corpului.

Kikuji, care se așteptase să fie apasat de toată greutatea corpului ei, ramase uimit să constate cît era de ușoară și fu aproape gata să scoată un strigat. Deodată, se simți napădit de fluidul acela tulburător al feminității, de emoția acestei prezente feminine în care regăsea, fără voia lui, prezenta însăși a tuturor farmecelor doamnei Ota.

Fumiko se ridicase în chiar clipa cînd el se aștepta s-o prindă în brațe. Cum făcuse oare. Cum a izbutit să se retraga așa de repede. De unde îi venise puterea să evite caderea chiar cînd se rasturnase deja. Prin ce mișcare de o nemaipomenită sprinteneală reușise să-i scape. Era aici ceva ca o magie, un fel de vrajă al cărei mister tinea de ce e mai tainic în instinctul feminin. Căci tîrînd fata părea că se evaporase chiar în timp ce el credea că-o va primi în brațe și nu resimți din partea ei decît o rasuflare transmisă de un efluviu calduros.

Parfumul ce se degaja din corpul tinerei fete îl tulbura adînc pe Kikuji. Fumiko lucrase în toată aceasta zi de vară. Respirînd acum mireasma ei, Kikuji se simți învăluit deodată de parfumul îmbatător al doamnei Ota. Acest parfum reînvia aidioma îmbrățișărilor ei.

— Scrisoarea, vă rog, dați-mi-o! Îl ruga încă o dată Fumiko.

Și Kikuji ceda.

Fumiko lua scrisoarea și, întorcîndu-se pe jumătate într-o parte, o rupse în bucățele. Privirea lui Kikuji surprinse, pe ceafa și pe brațele ei, broboane mici de sudoare. În momentul cînd fusese gata să cada peste el, fata i se albise brusc, pentru a se împurpura apoi numaidecît, după ce izbutise să se redreseze. Fără îndoială, numai puterea acestor emoții, pe o asemenea căldură, făcuse ca transpirația să stralucească dintr-o dată pe trupul tinerei fete...

Masa de seară, pe care Kikuji ceruse să-i fie adusă de la un restaurant din apropiere, n-avea nimic deosebit. Mica ceasă de shino se afla la locul ei, în dreptul lui Kikuji, pregătită pentru ceaiul lui. Servitoarea o pusese acolo, așa cum făcea în fiecare zi, la orice masă.

Ceasca a fost primul obiect pe care îl observă Kikuji. Fumiko o văzuse și ea, căci întreba:

— E ceasca de care vă serviți în mod obișnuit

— Da.

— Îmi vine să intru în pămînt de rusine, zise ea cu un accent plin de jena,

dar fără să bage de seama că Kikuji era poate și mai încurcat decât ea. Mi-am adus multe musturări, adăuga repede, că v-am dat un asemenea obiect. Pomeneam și despre asta în scrisoarea mea.

— Dar de ce

— Fiindcă... vă ceream iertare că v-am făcut cadou o piesă lipsită de orice valoare artistică.

— Această ceasca, lipsită de valoare artistică. Dar tocmai dimpotrivă!

— Nu, nu e un shino deosebit de pretios, și dovada e că mama se servea de ea la mesele de toate zilele.

— Nu am pretentia să mă erijez în cunoscător, dar socot că această piesă este excepțională, afirmă Kikuji, luând ceasca în mână ca s-o privească mai deaproape. Fumiko nu era totuși multumită:

— Există piese de shino mult superioare! zise ea. Încît, atunci cînd vă serviti de asta, nu se poate să nu vă gînditi la celelalte, prin comparație. Veti fi totdeauna obligat să le gasiti mai frumoase!

— În colecția noastră nu cred să se mai afle macar o singură altă ceasca de shino.

— Le veti putea vedea în altă parte, dacă dumneavoastră nu aveți. Ah, ar fi prea trist dacă ar trebui să spuneti că ceasca dumneavoastră e o piesă inferioară... Vreau să zic, pentru mama și pentru mine...

Kikuji avu o ușoară tresărire la ultimele ei cuvinte, dar se grăbi să răspundă:

— Cum mă lepad din ce în ce mai mult de arta ceaiului, nu risc să am prilejul să admir alte cesti.

— Cine știe... Poate din întâmplare... De altfel, cred că ați și văzut, desigur, pîna acum unele mai frumoase.

— Dacă e așa, atunci înseamnă că nu mai poți face nici un cadou, fiindcă nu e vorba de o veritabilă capodoperă!

— Da, este exact ceea ce voiam să spun și eu, răspunse Fumiko, privindu-l drept în ochi. M-am gîndit mult la asta, și de aceea vă ceream în scrisoarea mea să spargeti această ceasca și să aruncati cioburile.

— S-o sparga! O asemenea ceasca! făcu el foarte mirat și cautînd s-o smulga pe Fumiko din seriozitatea ei gravă.

E o ceasca ieșită dintr-unul din cele mai vechi cuptoare ale scolii, așa cred, acum trei sau patru sute de ani! La origine, se poate să nu fi fost concepută decât ca o simplă cupă, fără să aiba nimic de-a face cu arta ceaiului. Dar iată, sînt trei secole de cînd e folosită ca o mică ceasca de ceai. Nenumarați profesori au pastrat-o și au transmis-o mai departe cu mare grijă. De asemeni, unii amatori au întrebuintat-o cu siguranță ca ceasca de voiaj și au purtat-o în lada lor, din loc în loc, cine știe pe unde, în mijlocul atîtor primejdii. și în felul acesta a ajuns pîna la noi. Oh, nu, nu e o piesă pe care cineva și-ar putea permite s-o distruga așa, din capriciu!

.....Cu atît mai mult cu cît pe marginea acestei pretioase cesti se vedea, așa cum îi spusese Fumiko înșasi, amprenta buzelor și a rujului mamei sale. O pecete de nesters, marturisise ea; o urma ce rezista la toate spălarile, după cum spusese doamna Ota fiicei sale. și într-adevăr, acea pată abia vizibilă nu se îndepărtase nici cînd Kikuji, o dată stăpîn pe ceasca, încercase el însuși s-

o curete. Nu era, fireste, culoarea exacta a rujului de buze, ci o usoara urma brumarie accentuata foarte fin de o pata de carmin pe care numai cu greu o puteai observa. De buna seama, se putea spune că e acolo ramasita ofilita a unui vechi ruj de buze, deci în mod foarte probabil nu era decât tonul natural si rosiatic al pamîntului de shino. Dar cine putea sti. Din momentul cînd aceasta ceasca si-a gasit întrebuinta în arta ceaiului, atîtea buze s-au lipit de ea, din generatie în generatie, si totdeauna în acelasi loc, încît n-ar fi imposibil ca ele să-si fi lasat astfel sigiliul pe ea! Iar dintre toate aceste buze, cele ale doamnei Ota, care folosise ceasca pentru serviciul zilnic, nu o atinsesera oare de cele mai multe ori. Cît despre aceasta folosire zilnica a cestii de shino, Kikuji se întreba de asemeni dacă doamna Ota era aceea care hotărîse să-i dea aceasta destinatie, sau dacă nu cumva tatal său avusese initiativa în acest sens, ceea ce lui i se părea mult mai probabil...

El se gîndea acum la perechea de cesti de Ryonyu, cea neagra si cea rosie, întrebîndu-se dacă nu de ele se serviseră îndragostitii în momentele lor de intimitate: ceasca rosie, cea mai supla si mai fina, pentru doamna Ota, iar cea neagra, mai virila, pentru tatal său.

Da, trebuie că tatal său o va fi îndemnat pe doamna Ota să foloseasca mizuzashi de shino nu ca ulcior de apa pentru sedinta de ceai, ci ca vaza de flori în casă: o vaza în care ea se deprinsese să puna trandafiri si garoafe; si tot el, probabil, a determinat-o pe iubita lui să introduca în serviciul zilnic mica ceasca de shino în loc s-o rezerve numai pentru arta ceaiului. Si, în universul acesta pe care-l alcatuise el însusi, în aceasta lume pregatita pentru gratie si pentru farmecul iubitei lui, în aceasta subtila schimbare de atmosfera al carei secret îl detinea numai el, da, în climatul acesta de o tainica armonie trebuie ca-i placea lui să se cufunde în desfatatoarea contemplare a frumusetii amantei sale, a frumusetii doamnei Ota...

Moartea i-a rapit pe amîndoi, iar ulciorul de shino ca si mica ceasca de ceai au ajuns acum în posesia lui Kikuji. si Fumiko e si ea aici, în casă la el, alaturi de el.

— Nu e un capriciu, protesta Fumiko, ci vreau cu adevărat s-o distrugeti. Numai fiindca v-ati bucurat atît de mult atunci cînd v-am dat mizuzashi, m-am gîndit apoi, să vă aduc, ca o completare, si cealalta piesă de shino pe care o aveam. Dar aproape imediat dupa aceea mi-a părut rau că am facut-o si de atunci nu încetez să mă învinuiesc întruna!

— Adevărul este că o ceasca de valoarea acesteia n-ar trebui să fie folosita la serviciul de fiecare zi. S-ar putea sparge!

— Cesti de shino se gasesc atîtea si încă mai bune! Ar fi pentru mine o prea mare mîhnire, întelegeti, dacă ar trebui să vă gînditi la altele cînd o aveti în mîna pe aceasta.

— Bine, bine, lasă! Nu poti să oferi totdeauna numai ceea ce e mai presus de orice!

— Nu neg asta... însă totul depinde de cel caruia îi e destinat cadoul si de împrejurare.

Raspunsul lui Fumiko îl izbi pe Kikuji. Voia oare ca să spuna prin asta că, pentru amintirea mamei sale, cît si pentru a se gîndi la ea însăsi, din adîncul

inimii lui, nimic nu putea fi mai potrivit decît o capodopera de arta perfecta. El aprecia foarte mult sentimentul tinerei fete, care dorea să nu ataseze la memoria mamei sale decît cea mai înalta si cea mai pura perfectiune artistica. Acestei dorinte, cea mai intimă a sufletului ei, i se supusese Fumiko atunci cînd îi facuse cadou acel mizuzashi de shino: o capodopera a carei materie

emotionanta, cu acea suprafata frematînd misterios si parînd că iradiaza o caldura, în ciuda inertei sale raceli de obiect concret, făcea mai mult decît să i-o aminteasca pe doamna Ota: o reînvia în inima lui cu o suprema forta de evocare si cu o suverana putere de înrîurire.

Da, ulciorul de shino aparea în ochii lui în toata perfecaiunea sa absoluta, de neîntrecut; si gratie lui, prin efectul puternic al autoritatii lui magistrale, el se simtea transpus într-o lume de înalte gravitai estetice, unde nu mai ramînea

nici un coltisor întunecat, nici o urma din mîhnirile apasătoare si din remuscarile pacatului. Nici cea mai mica umbra. Contemplînd aceasta capodopera, Kikuji se lasa furat de gîndul că si doamna Ota atinsese cea mai înalta perfectiune, că fusese ea însasi o capodopera de frumuseti feminine; si îti spunea că nimic impur, nimic dubios, absolut nimic tulbure sau dizgratios nu poate face pereche cu frumusetea. O capodopera e, prin definitie, straina de orice imperfectiune.

Cînd vorbise cu Fumiko la telefon, în ziua aceea ploioasă cu furtuna, îi marturisise că îndelunga contemplare a vasului de shino trezea în el dorinta de a o vedea pe ea. Avusese curajul să-i spuna asta fiindca vorbea la telefon. Iar Fumiko îi pomenise atunci de cealalta piesă de shino pe care o mai avea, gîndindu-se chiar din acea clipa să-i ofere în dar mica ceasca de ceai. Ca ceasca de shino nu era o capodopera care să se compare cu mizuzashi, se prea poate, la urma urmei... Si, cu aceasta concluzie care-l întorcea la firul meditatiilor lui, Kikuji relua dialogul:

— Mi-aduc aminte că tata avea o ladita de ceai pentru calatorii si sînt sigur că ceasca pe care o punea acolo nu valora cît aceasta ceasca de shinol

— Ce fel de ceasca era aceea

— Habar n-am, căci n-am văzut-o niciodata...

— O să-mi îngaduiti s-o văd! întreba Fumiko. Sînt încredintata că ceasca de voiaj a tatalui dumneavoastra e o piesă infinit superioara. si dacă-i asa, cum si cred, o să mă lasati s-o distrug pe asta, nu-i asa

— Ma faci să mă cutremur! rosti Kikuji.

La desert, Fumiko, în timp ce curata cu îndemînare semintele dintr-o felie de pepene verde, starui să vada ceasca de voiaj. Kikuji îi spuse servitoarei să se duca să deschida chashitsu, apoi iese el însusi în gradina. Avea de gînd să se duca singur să caute ceasca si apoi să se întoarca imediat, dar tîgara fata se lua dupa el.

— Nici nu stiu macar unde poate fi ladita aceea. Ar trebui s-o întrebam pe Kurimoto, ea stie mai bine decît mine! făcu el, întorcîndu-se catre ea.

Fumiko se opri sub marele oleandru încarcăt de flori; el nu-i vedea decît picioarele, încaltate în chip ciudat cu sandale japoneze peste ciorapi de

moda occidentala. Descoperi ladita de ceai într-un dulap din perete, în mizuya, si se întoarse numaidecît în odaia principala, punînd pachetul în fata tinerei fete, asezata jos. O clipa, Fumiko astepta ca el să desfacă ambalajul si, văzînd că n-are de gînd, întinse mîinile:

— Îmi dati voie! Am s-o deschid eu, zise ea.

— Ce de praf! exclama Kikuji strîngînd usor pînza în care era înfasurata ladita ca să se duca s-o scuture afara. Pe raftul din mizuya, zise el cînd se întoarse, am gasit un greiere mort si o gramada de gîndaci scîrbosi se napusteau asupra lui.

— Si, totusi, camera de ceai e foarte curata, observă Fumiko.

— Da, Kurimoto a facut ordine acolo cu putin înainte... Chiar în seara cînd a venit să-mi spuna că dumneata te-ai maritat, la fel ca si domnisoara Inamura... Dar se întunecase si poate că n-o fi văzut greierele captiv.

Fumiko, dupa ce scosese din ladita un săculeț, în care, dupa cîte se părea, se afla ceasca de voiaj, se straduia, cu degetele putin nerabdatoare si cu bustul înclinat mult înainte, să dezlege sforicelele de matase.

Kikuji, care o privea din profil, retinu că frumoaii ei umeri rotunzi se subțiau cînd se apleca astfel înainte si o data mai mult se minuna de uimitoarea gingasie a gîtului ei.

O vedea, o data mai mult, cum îti strînge gura în efortul pe care-l făcea si buza-i inferioara, putin umflata, își reliefa usor carnatia tulburatoare, îi admira de asemeni finetea urechii, cu loburile rasfrînte atît de fermecator.

— Un *Karatsu**! anunta apoi, întorcîndu-si privirile catre Kikuji, care venise si se asezase lîngă ea. si puse ceasca jos, pe rogojina.

— Ce splendoare! exclama încă o data, cu încîntare. Era o mica ceasca de karatsu, de forma lunguiata si îngusta, ca si cealalta, care putea fi folosita atît la degustarea celui mai nobil ceai verde, cît si la bautul zilnic al ceaiului obisnuit.

— Ce linie maiestuoasă si cîta forta de expresie! se entuziasma Fumiko. E de-o clasă infinit superioara cestii de shino.

— Karatsu si shino nu pot fi comparate între ele, afirma Kikuji. Sînt doua tipuri cu totul diferite.

— E destul să le punem una lîngă alta, sustinu Fumiko. Si o să vedeti: diferenta de calitate sare în ochi. Asta e mai presus de orice discutie!

Sedus el însusi de forta ce se degaja din acest karatsu, Kikuji lua ceasca în mîna si o tinu cîtva timp pe genunchi ca s-o priveasca mai bine. La un moment dat, întreba dacă să se duca să aduca ceasca de shino din casă.

— Nu, lasati, mă duc eu! zise Fumiko, ridicîndu-se repede si fugind în casă. Pusesera cele doua ceati, de shino si de karatsu, una lîngă alta. O clipa, privirile li se încrucisara, se întrepatrusera profund, dar numaidecît dupa aceea ele coborîra si se îndreptara catre cesti.

Emotionat si chiar intimidat putin, Kikuji se grabi să spuna:

— Privindu-le astfel, una lîngă alta, nu mai încape îndoiala că avem în fata o ceasca masculina si o ceasca feminina... Fumiko, neputînd să articuleze nici un cuvînt, se multumi să aprobe din cap.

Kikuji se simti ciudat de tulburat de brusca rezonanta pe care propriile lui

cuvinte o capatau în el.

1 Ceramica de influenta coreeana, confectionata începînd din secolul al XV-lea la Karatsu (port în Kyushu).

Ceasca de karatsu, fără nici un fel de desen ornamental, avea un fond de un albastru-verzui accentuat, de-a lungul caruia se reflecta, ici si colo, caldura unui rosu închis, rasunator ca o dominanta si totusi aproape indistinct. Volumul cestii, cu fundul ei usor iese în afara, îi dădea un aspect de echilibru perfect si de calma vigoare.

— Total dumneavoastra trebuie să fi avut o predilectie deosebita pentru aceasta ceasca, deoarece o lua în toate calatoriile sale. De altfel, gasesc că i se potrivea de minune. Fara îndoiala, era destul de riscant să se exprime în felul acesta, dar Fumiko părea că nu tine seama de asa ceva.

Kikuji, din contra, nu îndrazni să mearga pîna la a spune că ceasca de shino i se potrivea uimitor, prin analogie, mamei lui Fumiko. Cu toate acestea, cele doua cesti, una lîngă alta, pareau că sînt cele doua suflete, al tatalui lui Kikuji si al mamei lui Fumiko.

Aceste doua piese, vechi de trei sau patru secole, înlaturau din gînd orice idee morbida si îndepartau inima de orice imaginatie tulbure. Puternica vitalitate pe care o exprimau ele producea un efect direct, sensibil, care trezea chiar o anumita emotie senzuala.

În ce-1 privea pe Kikuji, nu numai că el avea aproape sentimentul că regasea în fata lui sufletul tatalui său si pe acela al doamnei Ota, dar i se părea că ele se întruchipasera în forma cea mai desăvîrsita ce li se putea atribui. Existenta palpabila a celor doua obiecte, realitatea lor concreta, totul i se impunea cu atîta autoritate, încît însăsi prezenta lui Fumiko, pe care o vedea dinaintea lui pe deasupra celor doua cesti, i se părea foarte normala, ca lucrul cel mai firesc si cel mai puțin vinovat din lume.

O data, la prima comemorare funebra dupa decesul doamnei Ota, el îi spusese fetei că faptul de a se afla amîndoi unul lîngă altul era poate mai mult decît necuviincios. Dar sentimentul vinovăției lui, teama sau teroarea pacatului său se spulberasera acum, izgonite parca de granulatia fina si de suprafata pura a ceatilor de karatsu si de shino. „Admirabil”! murmură el, ca si cum ar fi vorbit de unul singur, în fond, tatal meu nu era un om care să se pasioneze de arta din simplu diletantism, urmînd doar imboldul gusturilor lui estetice; si mă întreb dacă el nu cauta o usurare si un adapost împotriva pacatului si a chinului remuscarilor sale, atunci cînd se înconjura de obiecte de acest gen, înzestrate cu magia puritatii si a perfectiunii.

— Cum! Ce spuneai

— Cînd privesti aceste ceati, nu te mai poai gîndi deloc la greselile sau la pacatele pe care le-au putut săvîrsi proprietarii lor din trecut. Perioada cît a trait tatal meu, nu e decît un incident efemer si neglijabil, în comparatie cu lunga si impresionanta existenta a acestei opere... Din aceste cesti...

— Dar moartea e atît de aproape de noi! să te cutremuri, nu alta! îi raspunse Fumiko. Am ajuns să cred că e o eroare să mă gîndesc atît de mult la

moartea mamei mele, de vreme ce moartea e acum atît de aproape, sub talpile mele, ca să zic așa. De aceea, încerc din toate puterile să mă eliberez de aceasta obsesie.

— Ai dreptate, zise Kikuji. Dacă te gîndeai prea mult la cei morti, risti să sfîrseai prin a crede că nu mai existi nici tu însuși.

În acel moment intra batrîna servitoare, aducîndu-le ibricul plin cu apă fiartă. Văzînd că întîrzie atît de mult în micul pavilion de ceai, ea se gîndise probabil că vor avea nevoie de apă caldă pentru prepararea ceaiului.

Kikuji cuteza să facă propunerea de a prepara ceaiul după ritualul servirii lui în călătorie, cu cestile de karatsu și de shino care se aflau în fața lor.

Fumiko aproba, docila, cu un semn din cap și murmură: „Înainte de a sparge ceasca de shino, îi vei acorda astfel grația de a mai servi ceaiul în ea pentru ultima dată...” Scoase din ladita un *chasen* și trecu în *mizuya* ca să-l clatească.

Lunga zi de vară nu-și stinsese încă luminile, la apus.

În timp ce mînuia minusculul *chasen* ca să prepare ceaiul în mica ceașcă, Fumiko zise:

— Ca în călătorie, deci...

— Da, ca în călătorie. Să zicem că sîntem la un han...

— Nu neapărat. Mai bine pe marginea unui rîu, sau pe vîrfurile unui munte... Ar fi trebuit chiar să folosim apă rece, ca și cum am fi luat-o de la izvor, într-un colt sălbatic... Dar cînd ridică *chasenul* deasupra cestii, privirea ochilor ei negri se îndreptă o clipă către Kikuji, înainte de a se reîntoarce la ceașcă pe care o răsucea încet în palma.

Kikuji, cu ochii fixați la ceașcă, și-o închipuia venind spre el, lasîndu-se în jos, oprindu-se dinaintea genunchilor lui; și, în afecțiunea sa, i se părea că Fumiko însăși se aplecă încet spre el.

Pe urmă așeza în fața ei ceașcă de shino a mamei sale; dar, de asta dată, trebui să întrerupă prepararea: căci, mic cum era, *chasenul* nu făcea decît să atingă cu smucituri scurte buzele cestii.

— Merge greu! ofta ea.

— Cu o ceașcă așa de îngustă, te cred că nu-i ușor, îi răspunse Kikuji.

Adevărul era însă că mîinile tinerei fete tremurau atît de tare, încît pîna și bratele ei tresăreau.

Iar cînd voi să-și stapînească miscarile, îi fu cu neputința să potrivească *chasenul* în mica ceașcă de shino.

Fumiko își aplecă fața deasupra pumnului crispăt și suspina:

— Mama, nu vrea...

— Cum

Kikuji sări în picioare și se repezi să-o prindă cu amîndouă mîinile, de umeri, pe fața, ca și cum ar fi fost vorba să trezească din amorteala victima unei vrăjitorii.

Fumiko nu-i opuse nici o rezistență.

N-a fost chip să adoarmă toată noaptea și a așteptat pîna s-a crapat de ziua, cînd s-a sculat din pat de îndată ce primele lumini ale zorilor patrunseră

prin crapatura obloanelor. Atunci iese din casă și se îndreaptă spre chashitsu. Pe lespezile de piatră se aflau încă cioburile din ceașca ce fusese spartă.

Kikuji strânse de pe jos patru mari cioburi pe care le așeza în mijlocul palmei, reconstituind astfel forma întreaga a cestii, afara de o bucată ce lipsea pe margine, cam de lățimea unei unghii.

Se aplecă și începu să caute printre pietre, cu speranța slabă de a găsi fragmentele care lipseau, dar nu după mult timp renunță la această investigație zadarnică.

Când se ridică, ochii îi zariră licărind printre copaci, la răsărit, o unică stea stralucitoare.

Ramase îndelung în picioare, contemplând luceafărul diminetii, visător, ca un om care lasase să treacă mulți ani fără să mai revadă această stea. Și urmarea cum pe cerul matinal se îngrămădeau norii ce se ridicau o dată cu zorile. Pe geana treptelor de nori, steaua părea că lucește cu o scînteiere mai vie ca oricând. Colturile ei sclipeau și radiau ca și cum s-ar fi oglindit în pînza unei ape.

Cu sentimentul adînc de proșpetime pe care vederea stelei îl produse în el, Kikuji se simți deodată rusinat că voise să strîngă de pe jos cioburile din ceașca spartă. Arunca din mîna bucatele pe care abia le culesese.

În seara din ajun, când Fumiko azvîrlise ceașca de shino pe pietre, cum ar fi putut oare s-o oprească

Tînara fată dispăruse din chashitsu aproape pe neobservate, și el nu prinsese de veste că plecase cu ceașca în mîna. Nu apucase să scoată decît un strigat „Ah!” zarind-o aplecată peste lespede de piatră, pravălită parca de propria ei mișcare. Și, fără a încerca să caute cioburile împrastiate pe piatră ce se afla acum în întuneric, o prinsese pe Fumiko de amîndoi umerii, spre a o ține să nu cadă.

— Piese de shino... sînt atîtea altele mai frumoase... bîiguise ea.

Se temea oare chiar așa de mult de comparatiile pe care le-ar fi putut face el.

Cuvintele acestea ale slabului ei murmur nu încetaseră să-l urmărească pe Masura ce noaptea înainta. Le repeta neconștient în sinea lui, iar ecoul lor i se prelungea în inima și se încălca de tristete, copleșitor ca plînsul fără consolare al pudorii ranite.

În așa fel încît abia avusese răbdare să aștepte să se facă ziua pentru a alerga în grădina să caute bucatile din ceașca de shino spartă.

Le strînsese de pe jos, dar ca să le arunce apoi iarăși, numaidecît, sub licărirea luminoasă a stelei aceleia. Iar acum...

— Oh! exclamă el deodată.

Își îndreptase din nou privirea spre cer, dar steaua dispăruse. Nu trecuse decît o clipă, cît aruncase doar o scurtă privire spre cioburile împrastiate pe jos și norii o acoperisera cu totul.

Kikuji continua să scruteze cerul spre răsărit, cu insistență: se simtea pagubit, ca și cum i s-ar fi furat ceva. Nu știa unde să mai caute „steaua lui” în dosul perdelei de ceață, care părea totuși usoară ca un voal de mătase. La orizont, cerul purpuriu se limpezi complet, întinzîndu-se peste linia crestată

formată de acoperisurile caselor din oraș. „În orice caz, nu pot să le las aici!” își spuse Kikuji cu jumătate de glas, hotărându-se să strîngă pentru a doua oară cioburile, pe care le vîrî în mîneca chimonoului. Nu-l lăsa inima să le abandoneze așa, acolo, în grădina; și apoi, mai era un risc pe care el voia să-l evite: Chikako, cu mania ei de a veni în vizita pe neașteptate, ar putea foarte bine să dea de ele.

Deoarece Fumiko sparsese această ceașcă, și pentru că ea dorise cu deznădejde să se întîmple așa, ar însemna să procedeze împotriva intențiilor ei voind să pastreze cioburile. Cel mai bine ar fi, poate, să le îngroape aici, printre pietre.

Așa gîndea Kikuji. Totuși, el se întoarse în casă, unde înfășura cu grijă cioburile într-o bucată de hîrtie, punîndu-le, deocamdată, într-un dulap de haine. După care reintra în asternut.

Cînd și unde ar fi putut el să compare ceașca sa de shino cu alte piese asemănătoare. Și de ce ar fi făcut-o. Hotărît, nu izbutea să înțeleagă ce voise să spună Fumiko!

Și cu atît mai puțin înțelegea acum, în această dimineață, după o noapte de neuitat, cînd în sufletul lui nu exista nimeni pe lume care să se poată compara cu Fumiko, cea fără asemănare, ce devenise pentru el ființa necesară, element decisiv al destinului său!

Niciodată pînă în aceste momente, el nu putuse să uite că Fumiko era fiica doamnei Ota. În clipele de fată însă, parcă nici nu s-ar fi gîndit vreodată la asta. Iar iluzia perfidă în care regăsea, printr-o transpunere diavolească, trupul îmbatător al mamei în acela al fiicei, chiar și această iluzie încetase să-l mai urmărească. Acum, Kikuji se simtea eliberat de torturile și de iadul în care era, de atîta vreme, închis.

Își datora oare salvarea acestei feciorii rapuse.

Fumiko nu-i opusese, la rîndul ei, nici o rezistență: el nu avusese de învins decît cășta ei pudoare. Și, dintr-o dată, prin acest act ce-ar fi putut să fie socotit drept culmea unei fapte infernale, Kikuji scăpa de sub povara blestemului, se simți salvat din abisul în fundul caruia se zbătea pînă la sleirea tuturor fortelor sale, pînă la pierderea de sine. Chinuit, victima unei otrăviri lente, i se părea ca-și datorează vindecarea miraculoasă absorbirii unei doze fatale din chiar acești otrăvuri.

De îndată ce ajunsese la birou, Kikuji o căuta pe Fumiko la telefon, la casa de comerț unde era angajată: un magazin de stoffe anglo din cartierul Kanda, așa după cum îi spusese ea. Domnișoara Ota nu venise în dimineața aceea la serviciu.

Kikuji, care tinuse să se ducă totuși la birou după noaptea sa albă, își spuse că Fumiko nu se trezise poate la timp, neputînd să adoarmă decît tîrziu, spre dimineață. Dacă nu cumva, de rusine, n-o fi îndrăznit să iasă în ziua aceea din casă...

O căuta din nou după-amiază, dar ea tot nu venise, și Kikuji ceru adresa ei de acasă, pe care n-o știa. Scrisoarea pe care o primise de la ea ieri conținea probabil această adresă; dar Fumiko o rupsese înainte ca el să fi apucat s-o citească și vîrîse bucatelele în buzunar. Din vorbă în vorbă, în timpul mesei,

el reținuse, printre altele, numele casei de comerț unde lucra ea, dar omisese să-i ceară adresa unde locuia. De altfel, cum era să se gândească la asta, când avea sentimentul că ea nu putea să fie în alta parte decât acolo unde se afla el însuși.

Când pleca de la birou, Kikuji porni să caute casa unde ea închinase o camera, și sfîrși prin a o găsi. Era în spatele parcului Ueno. Fumiko nu era acolo.

O fetiță de vreo doisprezece-treisprezece ani, în uniformă de elevă și care de bună seamă tocmai se întorsese de la școală, se ivise o clipă în prag, apoi dispăruse în interior imediat după ce el îi pusese întrebarea.

— Domnișoara Ota e plecată de azi-dimineață, îi răspunse fetița, revenind din casă. A spus că se duce într-o călătorie cu o prietenă.

— În călătorie! se mira Kikuji. S-a dus într-o călătorie! Azi-dimineață. La ce oră a plecat. N-a lăsat vorba unde se duce.

Fetița dispăruse din nou ca să întrebe, dar de asta dată nu se mai întoarce pînă la el. Dinauntru, îi striga:

— Nu știu ... Mama nu-i acasă.

Desigur, fetița asta la care el remarca sprîncenele subțiri și îndepărtate se speriasese de înfatisarea lui.

Se întoarce în stradă și porni înapoi. Ar fi vrut să știe macar care era fereastra camerei unde locuia Fumiko. Casa avea un etaj și părea confortabilă, cu o grădiniță în față. Moartea e atît de aproape de noi! Așa-i spusese Fumiko. Kikuji se simți ca încheștat cu picioarele în pămînt când își aduse aminte această frază.

Scoase batista și-și șterse fața. Avea senzația că nu-i mai curge nici o picătură de sînge prin vine și începu să-și frece tare fruntea și obrajii. Când se uita la ea, batista îi era uda de pete negricioase de sudoare. Tremurînd, simți cum un fior rece îi trecu prin sîra spinării.

— N-are nici un motiv să moară... își zise el. N-are nici un motiv.

Nu, n-avea nici un motiv să moară! Fumiko, care-i reînviase pofta de a trăi! Fumiko, care-l readusese la viață!

Dar, docilitatea ei desăvîrșită din seara din ajun, da, acea supunere totală pe care i-o arătase ea, nu era oare dictată numai de moarte.

Sau poate, ca și mama ei, se va fi socotit nemărginit de pacatoasă prin însăși supunerea de care daduse dovadă. Numai Kurimoto trăiește! izbucni Kikuji, scuipînd fiecare cuvînt ca pe o otrăvă aruncată în față unui dușman invizibil. Și grăbi pasul spre umbra parcului din apropiere.

Cuprins

CARTEA ÎNȚÎI

Senbazuru sau Pasărilor albe./5

CARTEA A DOUA

Asfințit de soare deasupra padurii/37

CARTEA A TREIA

Vasul de shino/59

CARTEA A PATRA
Rujul de buze al mamei/76
CARTEA A CINCEA
Stea dubla/100
Recommended

Yasunari Kawabata - Kyoto
Yasunari Kawabata - Frumuseti si intristare
Yasunari Kawabata - Vuietul muntelui

from <[file:///C:/Documents%20and%20Settings/daneyre/My
%20Documents/Yasunari%20Kawabata%20-%20Mie-de-Cocori.doc](file:///C:/Documents%20and%20Settings/daneyre/My%20Documents/Yasunari%20Kawabata%20-%20Mie-de-Cocori.doc)>